

مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی
مرکز مدارک علمی

چکیده

مقاله‌های مجله‌های ایران

در زمینه

علوم و علوم اجتماعی

دوره سوم

شماره سوم و چهارم

پائیز و زمستان ۱۳۵۰

نشریه شماره ۲۷

نشر ایرانداک - رایگان
www.irandoc.ac.ir

صاحب امتیاز: مینا اشرف

سر دبیر بخش علوم اجتماعی

سر دبیر بخش علوم

باقر مومنی

ضیاء موحد

رضا رضائیان

پرویز توفیقی

مدیران فنی : حسن باقری

از انتشارات مرکز مدارك علمی

تهران - صندوق پستی ۱۳۸۷ - ۱۱

شماره برگه مرکز خدمات کتابداری ۵۹۶۸ - ۴۹۹

این نشریه در چاپخانه مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی

به چاپ رسیده است .

فهرست مطالب

علوم

ریاضیات ۲۴۴-۲۵۴

فیزیک و نجوم ۲۵۵-۲۶۰

شیمی ۲۶۱-۲۶۷

۱- شیمی عمومی - شیمی فیزیک - شیمی تجزیه ۲۶۱-۲۶۷

زمین شناسی ۲۶۸-۲۷۱

هواشناسی ۲۷۲-۲۷۴

زیست شناسی ۲۷۵-۲۷۹

جانورشناسی ۲۸۰-۲۸۲

پزشکی ۲۸۳-۳۵۱

۱- ایمنی، بهداشت عمومی، طب پیشگیری ۲۸۳-۲۹۱

۲- داروشناسی، درمان شناسی، سم شناسی ۲۹۲-۳۰۶

۳- آسیب شناسی ۳۰۷-۳۴۴

الف- آسیب شناسی عمومی ۳۰۷-۳۲۱

ب- حساسیت (آلرژی) ۳۲۲-۳۲۵

ج- بیماریهای دهان و دندان ۳۲۶-۳۳۴

د- بیماریهای پوست ۳۳۵-۳۴۰

ه- بیماریهای روانی ۳۴۱-۳۴۴

۴- جراحی ۳۴۵-۳۴۸

۵- بیماریهای زنان ۳۴۹-۳۵۱

تکنولوژی ۳۵۲-۳۷۰

۱- مهندسی برق و مکانیک ۳۵۲-۳۵۵

۲- مهندسی راه و ساختمان ۳۵۶-۳۶۰

۳- شیمی صنعتی ۳۶۱-۳۶۸

۴- کاغذسازی ۳۶۹

۵- نقشه کشی ۳۷۰

کشاورزی ۳۷۱-۳۸۲

۱- کشتکاری- خاکشناسی ۳۷۱-۳۷۳

۲- آفات گیاهی ۳۷۴-۳۷۸

۳- محصولات زمینی و صنعتی ۳۷۹

۴- دامپروری ۳۸۰-۳۸۱

۵- نگهداری حشرات و خزندگان ۳۸۲

علوم اجتماعی

آموزش و پرورش ۳۸۳-۴۱۰

اقتصاد ۴۱۱-۴۴۲

جامعه شناسی ۴۴۳-۴۶۴

حقوق ۴۶۵-۴۷۰

روانشناسی ۴۷۱-۴۷۵

سیاست ۴۷۶-۴۸۶

نام چکیده نویسیها

د . آ .	آشوری، داریوش
ا . ح .	حمیدی، انسیه
ح . د .	دانشی، حسین
م . د .	دستمالچی، مهین
پ . س .	سلیمانی، پوران
آ . س .	سنگ، آسا
م . س .	سیدصادق، مصطفی
ا . ش .	شرف الدین، احمد
م . ع .	علوی نائینی، مهوش
م . مل .	ملکیان، ماهرخ
ض . م .	موحد، ضیاء
م . م .	مومنی، محمدباقر
ا . م .	میرزاده، احمد
ب . ن .	نوائی، بهمن
ن . ع .	نیک نهر، عبدالحسین
گ . ه .	هندسی افشار، گیتی

توضیح اینکه : د . ا . همان داریوش آشوری، س . م . سیداحمد میرزاده و
ک . ا . هندسی افشار است .

پیشگفتار

با انتشار این نشریه شماره سوم و چهارم از سومین دوره مجله «چکیده» مقاله‌های مجله‌های ایران در زمینه علوم و علوم اجتماعی» پایان می‌یابد. لزوم انتشار چنین نشریه‌ای و همچنین روش کار و نام چکیده نویسیها در مقدمه آمده است. مرکز مدارك علمی امیدوار است با انتشار مرتب این نشریه پژوهندگان را بیش از پیش با مأخذ علمی زبان فارسی آشنا کند و از این طریق در ترویج پژوهش‌های علمی مؤثر افتد.

علی سینایی
رئیس مرکز مدارك علمی

مقدمه

چکیده، يك مقاله، خلاصه‌ای است که از آن مقاله تهیه می‌شود و شامل فشرده، تمام مطالب مهم یا فشرده، قسمت‌های ویژه‌ای از آن یا فهرستی از محتوای آن نوشته می‌باشد. همراه هرچکیده مشخصات مقاله هم نوشته می‌شود و از این روخواننده می‌تواند اگر مقاله‌ای را در زمینه کار خود مفید یافت و نیازمند اصل مقاله بود به آن دست یابد.

مجله چکیده می‌کوشد تا چنین خدمتی را انجام دهد، این نشریه از طرف مرکز مدارك علمی مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی منتشر می‌شود، و مقاله‌های آن صرفاً به زمینه‌های علوم و علوم اجتماعی اختصاص دارد. این شماره شامل چکیده مقاله‌های نیمه دوم سال ۱۳۴۸ می‌باشد.

در انتخاب سطح مقاله‌ها و تاریخ انتشار آن‌ها، سطح دانشگاهی و آغاز سال ۱۳۴۷ مبنای قرار داده شده است. هرچند، چنین نشریه‌هایی اجبار ندارند که مطالب خود را با نشریه‌های روز همگام سازند، با وجود این کوشش گردانندگان این مجله بر آن است تا بعد از انتشار چند شماره از نظر تاریخی بین این نشریه و نشریه‌هایی که از آنها استفاده شده هماهنگی ایجاد شود.

روش استفاده

طبقه‌بندی چکیده‌ها موضوعی است و مقاله‌های مربوط به هر موضوع نیز از روی نام نویسنده و در صورت نبودن آن از روی عنوان مقاله تنظیم یافته است - در بالای هرچکیده و شماره به چشم می‌خورد، نخستین شماره از سمت راست شماره پیاپی چکیده‌ها است که پیوسته تا پایان هر دوره ادامه خواهد داشت و دومی، تاریخ سالی است که مجله در آن منتشر شده است: ۲۴-۵ (دویست و چهل و چهارمین چکیده از دوره سال ۱۳۵۰)

در بخش مشخصات مقاله، ابتدا نام نویسنده (و در صورت نبودن آن نام مقاله) سپس نام مقاله یاد شده است. اگر مقاله ترجمه از زبان دیگری باشد نام مترجم نیز آمده

است، سپس نام مجله، دوره، تاریخ، شماره و صفحه‌های از مجله که مقاله در فاصله آنها آمده است، یادداشت شده است.

فهرست نام نویسندگان مقاله‌ها و فهرست نام مجله‌هایی که از آنها استفاده شده در پایان هر شماره افزوده می‌شود تا کار یافتن چکیده‌ها ساده تر شود.

کسانی که به مقاله اصلی هریک از چکیده‌ها احتیاج داشته باشند می‌توانند فتوکپی آن را از مرکز مدارك علمی تقاضا کنند.

انتشارچنین مجموعه‌ای در کشور ما برای نخستین بار — البته بسیار دیر — صورت می‌گیرد و نظیر هر کار تازه‌ای از عیب و اشتباه خالی نیست. این نقصها ناشی از کمبود امکانات و تجربیات است و گردانندگان آن تلاش می‌کنند تا در هر شماره به تدریج نقصهای موجود را برطرف سازند. مطمئناً همکاریها و اظهار نظرهای صاحب نظران و محققان عامل مهمی برای رفع مشکلات کار خواهد بود. بعلاوه، این گونه نشریه‌ها هنگامی به هدف کامل خود می‌رسند که از همکاری صمیمانه مؤسسه‌ها، سازمانها، انجمنها و افرادی که عهده‌دار انتشار مجله‌ها هستند برخوردار باشند. ما خود برای به دست آوردن مجله‌ها تلاش کرده و بسیاری از آنها را فراهم آوردیم، اما هنوز نشریه‌هایی هستند که به دست ما نرسیده‌اند، بدین منظور از ناشران مجله‌ها انتظار داریم که نسخه‌ای از مجله خود را برای تهیه چکیده از مقاله‌های آن، برای ما بفرستند.

صمیمانه امید داریم که این نشریه بتواند وظیفه اساسی خود را انجام دهد و خواننده را در انتخاب مطالب خواندنی یاری کند.

بخش انتشارات

مرکز مدارك علمی

علوم

ریاضیات

۵۰-۲۴۲

امیرمعز، علیرضا.

«خیام و اندازه‌های اصم»

ترجمه جعفر آقایی چاوشی.

یکان، دوره ششم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) س. ۶۸-۶۹.

تصویر ۰۲.

تعریف "خیام" از تناسب چنین است

"فرض کنیم $\{A_n\}$ و $\{B_n\}$ دو رشته مقادیر (قطعه

خط ها) باشند ورشته $\{m_n\}$ زعدادهای صحیح

وجود داشته باشد به قسقی که $A_{n+1} = A_n - m_n A_{n+1}$

تنها وقتی برقرار باشد که

$$n=1, 2, 3, \dots, B_{n+1} = \frac{B_n - m_n}{A_n} \uparrow B_{n+1}$$

در این صورت $\frac{A_1}{B_1} = \frac{A_2}{B_2}$ در این مقاله از

روی این تعریف حکم زیر ثابت شده است. مثلث

ABC ونقطه H واقع بر خط AB را در نظری گیریم .

از H موازی با BC خطی رسم می کنیم تا AC را

در K قطع کند . آن گاه $\frac{AH}{HB} = \frac{AK}{KC}$. ض. ۰.۰.

۵۰-۲۴۵

«برشهای معیانی»

ترجمه داوید ریخان،

یکان، دوره ششم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) س. ۲۸۱-۲۸۲ و

۲۳۴-۲۳۵. تصویر ۰۱۲.

برشهای معیانی عبارتند از تقسیم یک

شکل هندسی به اجزایی که از ترکیب آنها شکل

معینی به دست آید . برشهای معروفی که راه

حلشان در این مقاله آمده عبارتند از ۱- تجزیه

مربع به چهار دوجز که مساحتشان نسبتی صحیح

با مساحت مربع داشته باشد . ۲- تشکیل یک

مربع از a^2 مربع . ۳- تشکیل یک مربع از a^2 مربع

متساوی و تجزیه آن به a^2 مربع متساوی .

۴- تشکیل یک مربع با $a^2 + b^2$ مربع متساوی

و تجزیه آن به $a^2 + b^2$ مربع متساوی . ۵- تجزیه

یک مربع به دو مربع که ضلع یکی از آن دو داده شده

باشد . ۶- تشکیل یک مربع به m مربع متساوی و

تجزیه آن به n مربع متساوی . ۷- تبدیل مستطیل

به مربع با جابه جا کردن اجزا . ض. ۰.۰.

۵۰-۲۴۶

«حل سه مسأله تاریخی»

ترجمه احمد قاضی زاده،

یکان، دوره ششم، شماره ۳ (آبان ۱۳۴۸) س. ۱۳۸-۱۳۹ و

۱۵۹۰. تصویر ۰۴.

تثلیث زاویه و تربیع دایره و تضعیف مکعب

با استفاده از خط کش و پرگار ، سه مسأله لا ینحل

می باشند . اما چنانچه در کاربرد وسائل دیگر

رسم ، محدودیتی نباشد ، راههایی برای حل

مسائل مذکور ارائه شده است . در این مقاله

برای حل مسائل فوق از حالت های خاص منحسوس،

$$r = \sin \frac{\pi}{n} \operatorname{Cosec} \frac{\theta}{n} \text{ و نیز از منحنی}$$

$$r = \frac{2n}{\theta} \text{ استفاده شده است. ۱. ض.}$$

۵۰-۲۴۷

«درباره نظریه گروها»

۵۰-۲۵۰

ترجمه محمود محمودی مجدآبادی،

یکان، دوره ششم، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸) س. ۶ - ۸.

شمس ملک آرا، ایرج.

«تصور جهانی استوانه‌ای یامرکاتور نصف
النهاری»

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۴ (مهر ۱۳۴۸) س. ۹۷ - ۳۵. تصویر.

امروز در نقشه نگاری بجای دستگاه تصویر استوانه‌ای و مخروطی، دستگاه مرکاتور نصف النهاری به کار می‌رود. در این دستگاه استوانه تصویر در یک نصف النهار با زمین مماس می‌شود و با چرخاندن استوانه تصویر نقشه تمام مناطق زمین، در طول جغرافیایی شش درجه بدون تغییر شکل محسوس با فرمول واحدی بدست می‌آید. نقشه مربوط به هر شش درجه رایک منطقه می‌نامند. در این دستگاه، تصویر مرکزی نصف النهارها و مدارها به ترتیب بیضی و منحنی چپ درجه چهارم خواهد شد. در این مقاله فرمول محاسبه مختصات نقاط تصویر در این دستگاه محاسبه شده و مقدار ضرایبی که در این محاسبه بکار می‌آیند برای چند عرض جغرافیایی، دقیق به دقیقه درجده و لسی آورده شده است. م.ض.

۵۰-۲۵۱

فراگوزلو، جلیل‌الله.

«در حاشیه ریاضیات متوسطه»

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره سی و نهم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) س. ۲۲ - ۲۶.

حساب ترکیبی بخشی از ریاضیات است که درباره دسته بندی اشیاء، حروف و یا اعداد به گروههای چند تایی طبق قرارداد های خاصی از لحاظ نوع قرار گرفتن آنها نزدیک دیگر گفتگو می‌کند. حساب ترکیبی شامل دو قسمت جایگشت Permutations و ترکیب Combinations می‌باشد که دو اصل زیرمبنی آن است: اصل اول هرگاه عملی به m طریق مختلف و عمل دیگر به n

گروه یک مجموعه بایک عمل داخلی و تایی است که به هر دو عنصر مجموعه، عنصر دیگری از همان مجموعه را نسبت می‌دهد. هر گروه تابع سه اصل است. اصل شرکت پذیری. ۲ - اصل داشتن عنصر مقابل. مرتبه هر گروه برابر با تعداد عناصر مجموعه آن گروه است. در مرتبه های یک و دو و سه برای هر کدام تنها یک گروه و از مرتبه چهار و گروه متمايز داریم. م.ض.

۵۰-۲۴۸

«راههای مختلف اثبات قضیه فوئر باخ»

ترجمه جعفر آقايانی چاوشی،

یکان، دوره ششم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) س. ۲۸۸ - ۲۹۳. تصویر.

قضیه فوئر باخ چنین بیان می‌شود: دایره نه نقطه (دایره اول) هر مثلث بر دایره های محاطی داخلی و خارجی آن مثلث مماس می‌باشد. برهان این قضیه با استفاده از ۱ - بردارها ۲ - روابط بین اجزاء یک مثلث ۳ - انعکاس به پنج طریق شرح داده شده است. م.ض.

۵۰-۲۴۹

«شبکه‌ها»

ترجمه محمود محمودی مجدآبادی،

یکان، دوره ششم، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸) س. ۲۳۱ - ۲۳۲. تصویر.

شبکه مجموعه خطها و اتصالها و ناحیه‌هایی است که در یک شکل وجود دارد. اگر I و J و S به ترتیب تعدادان خطها، اتصالها و ناحیه های یک شبکه پیوسته باشد، بین آنها این رابطه برقرار است: $S = I - J + 2$. اگر شبکه ناپیوسته و N تعداد شبکه های پیوسته آن باشد: $S = I - J + N + 1$. این فرمول در مورد هر شبکه، پیوسته و ناپیوسته صادق است. م.ض.

در این مقاله فرمول زیر برای حل مسأله فوق ارائه و اثبات می گردد .

$$G_{K+1}(n) = (K+1) \left(\int_0^n G_K(n) dn - n \int_0^n G_K(n) dn \right) + n$$

با فرمول فوق و روش رکورانس (بازگشت) مجموع توانهای K ام اعداد طبیعی حساب می شود .

در ضمن هرگاه بخواهیم از مجموع توانهای K ام را

$(K+1)$ ام اعداد طبیعی مجموع توانهای K ام را

حساب کنیم از فرمول زیر استفاده می کنیم

$$G'_{K+1}(n) = \frac{G_K(n)}{K+1} \quad \text{ش. ۱۰}$$

۵۰-۲۵۲

یاکوبسن، ویلیام.

«گسترش و تعمیم مسأله پروانه»

ترجمه احمد قاضی زاده،

تکانه، دوره ششم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) ص. ۸۵ - ۸۲.

کتابشناسی، ۱. تصویر ۱۱.

مسأله پروانه در هندسه چنین بیان می شود :

اگر از M وسط وتر AB از دایره ای، دو وتر GD

و EF را رسم کنیم و ED و CF وتر AB را به

ترتیب در P و Q قطع کنند، آن گاه $PM = MQ$.

بیان تعمیم مسأله پروانه این است " اگر E و C و

F و D چهار نقطه متعایز باشند که هیچ

سه تای آنها روی خط راست واقع نباشد، سه

مقطع مخروطی برای این نقاط می گذرد هرروی قاطع

مشترکشان وترهای AB ، RS و RQ جدای می شود.

اگر M وسط AB و RS باشد وسط PQ نیز

خواهد بود . " در این مقاله اثبات این تعمیم و

اثبات و قضیه که ارتباط مسأله پروانه را با بیضی

نشان می دهد، آورده شده است. ض. م.

صورت متفاوت روی يك دسته اشیا امکان پذیر

باشد، تعداد حالاتی که می توان این دو عمل را به

هم انجام داد $m \times n$ است. اصل دوم - اگر

دو عمل مستقل از یکدیگر باشند و یکی m بار و دیگری

n بار اتفاق افتد. $m + n$ وضعیت ایجاد خواهد

شد. ض. م.

۵۰-۲۵۲

گولدبرگ، مایکل.

«عکس مسأله مالفاتی»

ترجمه جعفر آقابانی چاوشی،

تکانه، دوره ششم، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸) ص. ۲۲۱ - ۲۱۹.

کتابشناسی، ۱. تصویر ۶.

مسأله مالفاتی عبارتست از تعیین اندازه های

شعاع سه دایره ای که در یک مثلث محاط باشند

به طوری که مجموع مساحات آنها ماکزیمم باشد .

عکس این مسأله این است که مثلثی با کمترین مساحت

تعیین کنید که بتواند سه دایره مفروض را، به دو

اینکه یکدیگر را قطع کنند، در خود جای دهد .

در این مقاله این مسأله برای مثلث متساوی الاضلاع

و متساوی الساقین و مثلث غیر مشخص حل و بحث شده

است و در هفت ضم که یکی از آنها ترتیب " مالفاتی "

است محدود گردیده است. ض. م.

۵۰-۲۵۳

مهدوی، محمد.

«محاسبه مجموع توانهای K ام اعداد طبیعی

با استفاده از مشتق»

تکانه، دوره ششم (آبان ۱۳۴۸) ص. ۷۹ - ۸۱ و ۱۲۶.

تصویر ۱۰.

می خواهیم مجموع توانهای K ام اعداد طبیعی

را حساب کنیم و بایه عبارت ریاضی :

$$G_K(n) = 1^K + 2^K + 3^K + \dots + n^K = ?$$

فيزيك و نجوم

۵۰-۲۵۵

شرف الدین، احمد.

«کاربرد یکی از قضایای هندسه در تعیین مقاومت داخلی مولد الکتریکی»

یکان، دوره ششم (آبان ۱۳۴۸) ص. ۷۸. تصویر ۳.

در این مقاله درباره طرز تعیین مقاومت داخلی مولد الکتریکی با کاربرد یکی از قضایای مخروطات، توضیح داده شده است. قضیه مورد استفاده چنین است: چنانچه خط دلخواه Δ هذلولی B را در نقاط A و B و مجانبهای آن را در نقاط C و D قطع کند، چنین داریم: $\overline{CA} = \overline{BD}$ برای تعیین مقاومت داخلی يك مولد الکتریکی، آن را بر روی مقاومت متغیر R می بندیم و تغییرات V اختلاف پتانسیل در مقاومت R را اندازه می گیریم. منحنی نمایشگر $V = F(R)$ يك هذلولی است. با دانستن گیری و کاربرد قضیه فوق، مقاومت داخلی مولد حساب میشود.

۱. ش.

۵۰-۲۵۶

فولدی، لیلی. ال.

«کوزه‌ای برای نگهداری نوترون»

ترجمه محسن مددپنوی،

سخن، ماهنامه دانش و فن، سال هفتم شماره ۱۱ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۵۴۳ - ۵۴۵. کتابفروشی ۱.

گاز نوترون متراکم شده در پاره‌های از مسائل فیزیک هسته‌ای مورد استعمال شایانی دارد. از

این روتیهه "کوزه‌ای" که بتوان در آن گاز نوترون ذخیره کرد حایز اهمیت است. شرایط ساختمان چنین کوزه‌ای کم و بیش به صورت زیر است: و رحفه‌ای با دیواری پوشیده از قشری از هلیوم مایع به ضخامت 5×10^{-6} سانتیمتر و در حرارتی کمتر از -5°C در درجه کلوین می‌توان گاز نوترون را مقدار 10^{-4} عدد نوترون در واحد حجم ذخیره کرد. در این صورت مقدار گازی که از چنین مخزنی تراوش می‌ند در حدود مقداری است که به وسیله تشعشع اشعه بتا از بین می‌رود. ۱. ش.

۵۰-۲۵۷

قزوینیان، علاء الدین.

«استفاده از درجات پایین و خیلی پایین

حرارت»

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۴ (مهر ۱۳۴۸) ص. ۷۸ - ۸۳. کتابفروشی ۱. تصویر ۱.

در درجه حرارتهای پایین آنتروپی، انرژی داخلی و جنبش ذرات کاهش می‌یابند. حجم اجسام کمتر می‌شود و خواص فیزیکی آنها تغییر می‌کند. از این تغییرات درجه حرارتهای پایین می‌توان این استفاده را کرد: ۱- جدا کردن گازهای موجود در هوا با میعان آنها. ۲- کم کردن حجم اجسام برای سهولت حمل و نقل و نگهداری آنها. ۳- ایجاد خلأ در داخل ظروف با تبخیر از مایع روی جدار خارجی آنها. ۴- انجماد زمینهای نرم و پلاستی.

دور می شوند. جهان را تشعشعات حرارتی ضعیفی با سه درجه حرارت مطلق در ناحیه امواج سانتی متری پر کرده است. این درجه حرارت گواه بر آن است که ابتدای جهان حالت خاصی از ماده با درجه حرارتی بیش از هزار میلیارد درجه بوده که تشعشع بر ماده غلبه داشته است. کشف اخترنماها فرضیه انفجار - آغازی جهان را تأیید کرده است. اخترنماها فانوسهای روشنی هستند که از ۸ یا ۹ میلیارد سال نوری پیش پیام می آورند و کشف ۸۰ درصد تاریخ جهان را ممکن می سازند. ازداده های نجومی چنین برمی آید که از آغاز گسترش جهان بیش از ۱۰ تا ۱۲ میلیارد سال نوری می گذرد. ض.م.

۵۰-۲۶۰

نی، هانس.

«سیماتیک - مبحث امواج»

ترجمه احمد سمی،
پیام، دوره اول، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۴ - ۳۱.
تصویر ۳۶.

سیماتیک، مطالعه اشکال امواج حاصل از ارتعاشات در محیط های مختلف است. جهان جولا نگاه امواج است. شکل امواج را می توانیم با منتقل کردن آنها به اجسام مشاهده کنیم. ارتعاشها را هم به ذرات جامد می توان منتقل کرد و هم به مایعات. با انتقال امواج موسیقی به مایعات شکل فضایی يك اثر هنری را می توان به دست آورد و شنیدنی را دیدنی کرد. با این عمل تبدیل صورت به شکل، کرولاها می توانند در آینده با ماسخن بگویند و سخن ما را بشنوند. هم چنین می توان از اثر امواج روی بافت های سالم و ناسالم در پزشکی استفاده کرد. از این گذشته مشابهت اشکال حاصل از امواج همین نوعی هم بستگی و وحدت در جهان است. ض.م.

۵- ایجاد سختی در پلاستیکها. ۶- ایجاد ابر مصنوعی و یا از بین بردن ابر و خراب ۷۰- کند کردن فعل و انفعالات شیمیایی. ۸- نگهداری اعضاء زنده حیوانات. ۹- افزایش قابلیت هدایت الکتریکی. ۱۰- انتقال انرژی الکتریکی با کابل های که داخل آنها مایعات مبرد جریان دارد. ض.م.

۵۰-۲۵۸

کوماروف، ویکتور.

«ریز گیهان»

ترجمه عارف قلی نیا،
سخن، ماهنامه دانش و فن، سال هفتم، شماره ۱۱ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۵۳۹ - ۵۴۰. کتابشناسی ۱.

فضای اطراف جرمهای فوق چگال طوری خمیدگی پیدا می کند که پرتوهای نورانی در این فضا روی منحنی بسته های حرکت می کنند. چنین جرمهایی را که سازمانهای بسته ای تشکیل می دهند پلانکتونی می نامند. پلانکتونها را در مقیاس میکروسکوپی ریز گیهان نامیده اند. هر ذره در درون ریز گیهان روی مداری بسته حرکت می کند. اگر به علت پی پلانکتونی باز شود و ماده درون آن حالت عادی پیدا کند. انرژی بی درحدود ۱۰^{۱۶} ارگ آزاد می شود و تا ۱۰^{۱۶} ذره بنیادی عادی به وجود می آید. کشف وجود پلانکتونها چشمه های خلق مداوم عالم را با ذره های بنیادی آشکار می کند. ض.م.

۵۰-۲۵۹

مارکس، گیوردگی.

«اخترنماها و تولد جهان»

ترجمه احمد آدام،
پیام، دوره اول، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۳۲ - ۳۳ و ۳۱. تصویر ۳۱.

جهان همانند گاز بهینهایت گسترده ای است که مولکولهای آن که کشانه ها هستند که دائماً از هم

شیمی

شیمی عمومی - شیمی فیزیک - شیمی تجزیه

۵۰-۲۶۱

آدرنی، مسعود.

«دوزاز ارسنیک بامتمد مارش در حضور

74 AS

داروپزشکی، سالمتم، شماره ۱ (آذر ۱۳۴۸) س. ۵۶-۵۸.
کتابشناسی ۶. جدول ۱.

اندازه گیری ارسنیک باروش مارش در حضور

74 AS با شمارش مقدار رادیواکتیویته در قسمت های

مختلف دستگاه انجام می گیرد وشامل این مراجع

است: شمارش 74 AS (میکروکوری)، شمارش

اکتیویته سه سه محلول شاهد، شمارش اکتیویته اسید

نیتريك كه حلقه ارسنیک در آن حل شده، شمارش

AS کاغذ سولیمه، شمارش محلول های مختلف که

دستگاه با آنها شسته شده. بنابراین باتعیین

راندمان دستگاه و اندازه گیری کمی حلقه ارسنیک

می توان مقدار AS موجود در محیط آزمایش را حساب

کرد. ت. س.

۵۰-۲۶۲

حبیبی، نورالدین.

«بحثی در باره شیمی جامدات» (قسمت دوم)،

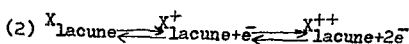
نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۴ (مهر ۱۳۴۸)

س. ۱۳۳-۱۳۴. کتابشناسی ۳. تمویز ۶.

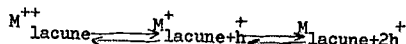
(بقیه شماره قبل)

ایونی زاسیون Defaults: ۱- اگر

Defaults خنثی باشد:

۲- اگر M دوظرفیتی باشد و lacune کاتیونیک:

اما اگر lacune انیونی باشد:

در مورد M^{+2} lacune کاتیونیک باعث اکسیداسیون

وتبدیل $2M^{+2}$ به $2M^{+3}$ و lacune

انیونی باعث احیای $2M^{+2}$ به $2M^{+}$

می شود. در کریستال های ایونی که دارای Default

فرانکل هستند:

$$\left[e^{-} \right]^2 \left[h^{+} \right]^2 = Cte$$

در مورد اکسید های فلزی با فرمول M_nO_m و در

حالت مقدار اضافی فلز، هدایت الکتریکی

Sigma چنین خواهد بود:

$$Sigma = A(P^O)^{-r}_2$$

و در حالت کمبود مقدار فلز:

$$Sigma = A'P^O^{+r}_2$$

در این مقاله مطالعات تجربی در مورد هدایت

اول مقدار مجموع $\text{Ca}^{++} + \text{Mg}^{++}$ در مجاورت اریوکرم سیاه T (PH محیط ۱۰) اندازه گیری می شود و سپس مقدار Ca به دست آمده با روش فوق ، از آن مجموع کاسته می شود . آ. س.

۵۰-۲۶۵

سرابی، آ.
«تکاتی دربارهٔ ماکزیمهای پلاروگرافی»
نشریهٔ دانشکدهٔ فنی، دورهٔ دوم، شمارهٔ ۱۵ (دی ۱۳۴۸ س. ۷۸-۷۹). کتابفروشی ۲۵. تصویر ۲.

ماکزیمهای پلاروگرافی به نوع اول و دوم تقسیم بندی شده اند . منحنی نوع اول برای محلولهای رقیق و منحنی نوع دوم برای محلولهای غلیظ ظاهر می شود . در شرایط بینابین غلظت الکترولیتی ، این دو نوع رویهم تأثیر می کنند و یکی از حالات خاص این تأثیر به وجود آمدن ماکزیمهای معکوس می باشد . با افزایش مقدار کمی از مواد فعال سطحی (مثل ژلاتین ۰/۰۱ درصد) می توان ماکزیمهای پلاروگرافی را از زمین برد . آ. س.

۵۰-۲۶۶

کمانگر، تیمور.
«تشخیص قند ها به وسیلهٔ کروماتوگرافی»
داروپزشکی، سال هفتم، شمارهٔ ۱۰ و ۱۱ (مهر و آبان ۱۳۴۸ س. ۴۴-۴۵).

برای تشخیص قند ها از اسید پاراآمینوزوفیک در اسید استیک گلاسیال و روش کروماتوگرافی استفاده می کنند . آزمایش روی گلوکز ، رافینوز ، ساکاروز ، فروکتوز ، مانوز ، گزیلوز و رامبوز انجام می گیرد و از کاغذ واتمن ۴۵×۳۵ سانتیمتر استفاده می شود . وقت لازم برای عبور حلال (استات اتیل / اسید استیک / آب) سه ساعت است . لکه های حاصل متمایل به قهوه ای هستند و شدت رنگ آنها بستگی به مقدار قندی دارد که در آزمایش به کار رفته است (بین ۲ الی ۴ میلی گرم) . آ. س.

الکتریکی اکسیدهای کاهالت (CoO) منگنز (MnO) و اورانیوم (UO₂) شرح داده شده است . آ. س.

۵۰-۲۶۳

خورگامی، محمدادی.
«بررسی هیدروژناسیون ۲ و ۴، بی فنل»
نشریهٔ دانشکدهٔ علوم، شمارهٔ ۳ (دی ۱۳۴۸ س. ۶-۱). کتابفروشی ۱۱. جدول ۲.

ترکیب ۲ و ۴، بی فنل که یکی از محصولات فرعی قطران زغال سنگ است در مجاورت کاتالیزر نیکل متخلخل در فشار ۱۲۰ اتمسفر در حرارت ۱۸۰-۱۹۰ سانتی گراد بدون استفاده از یک حلال به طور کامل هیدروژنه گردید . محصولات حاصله عبارتند از: فنیل سیکلوهگزان ۲ و ۴، دی هیدروکسی دی سیکلوهگزیل و دایزومر سیس و ترانس ارتوسیکلوهگزیل سیکلو هگزانل و الاخره ارتوسیکلو هگزیل سیکلوهگزانون . آ. س.

۵۰-۲۶۴

زادمر، حسین (د) نورالدین حبیبی (د) اسفندیج زادگان.

«مطالعه و بررسی روشهای کمپلکسومتری مخلوط $\text{Ca}^{++} + \text{Hg}^{++}$ در دو لومیت و کلسیت و تجدید نظر در روشهای انجام شده»
نشریهٔ دانشکدهٔ فنی، دورهٔ دوم، شمارهٔ ۱۵ (دی ۱۳۴۸ س. ۱۶۲-۱۶۶). کتابفروشی ۶. جدول ۱.

در سنکهای معدنی ، بعد از جدا کردن SiO_2 در حضور یاغیاب Al_2O_3 و Fe_2O_3 مقدار Ca و Mg ، با روش تیترومتری و محلول ۰/۱ M EDTA اندازه گیری می شود . اندازه گیری Ca در مجاورت معرف کالکون صورت می گیرد (PH محیط ۱۲/۵) . کلرور هیسدرات هیدروکسیل امین برای بی رنگ کردن محلول و CNK برای کمپلکس کردن عناصر مزاحم به کار می روند . اندازه گیری Mg به طول غیر مستقیم انجام می گیرد ،

۵۰-۳۶۷

مهدوی، عزیزه.

«تجزیه شیمیایی مواد کانی با روش

تشنه‌عی»

نشریه دانشکده علوم، شماره ۳ (دی ۱۳۴۸) س. ۱۹ - ۲۰.
کتابشناسی، ۷. تصویر، ۵. جدول ۵.

تحت اثر تابش ذرات هسته‌ای عناصر موجود

در نمونه‌های را می‌توان تعیین کرد. معمولی‌ترین

واکنش هسته‌ای، واکنش (n) است.

آزمایش بروی نمونه‌های مختلف معدنی از سنگ‌های

آزری موسوم به Oslo essexit و نمونه

آپاتیت از کشور نروژ انجام شد و عناصر

Mg, Na, Dy, Eu, Sm, Ia در آنها تعیین

گردید. مقدار نمونه از هر کدام در حدود ۲۰ میلی‌گرم

است و آزمایش با جریان نوترون حرارتی باشد:

$n/Gm^y/Sec$ $10^3 \times 1$ به مدت ۱ دقیقه

انجام شد. ۲۰ س.

زمین شناسی

۵۰-۲۶۸

ایوانف، ن.

«جهان یخ - آشنا و اسرار آمیز»

ترجمه مجید وثوقی،

سخن، ماهنامه دانش و فن، سال هفتم، شماره ۸ (آذر ۱۳۴۸) ص. ۳۹۱ - ۳۹۶.

یخ کره منطقه‌ای از زمین است که در آن اتمسفر یخ زده، برف، یخچال، پوشش یخی و دریاچه‌ها و اقیانوسها و یخ‌های یخ زده بطور دائم ویا گذار وجود دارند. حجم یخ کره در حال حاضر به سی میلیون کیلومتر مکعب می‌رسد علت پیدایش یخ کره راسه عامل می‌دانند: ۱- تغییراتی که در حوزه کره زمین به وجود می‌آید. ۲- تغییرات متناوب در کمیت انرژی خورشید که به زمین می‌رسد. ۳- عوامل کیهانی. یخ در فشارهای زیاد تا ۲۰۰۵ بالای صفر هم می‌تواند وجود داشته باشد. پاره‌ای از مسائلی که امروز در یخ شناسی بررسی می‌شوند عبارتند از: کشف اثر واکنشهای شیمیایی و بیوشیمیایی در محلولهای منجمد، بهره برداری از معادن غنی که یخ زده هستند، امکان افزودن استحکام یخ برای به کار بردن آن در مهندسی، مطالعه برتری خاکها و سنگهای یخ زده بر بسیاری از خاکهای عادی از نظر خواص مکانیکی، امکان استفاده از یخهای قطب جنوب در تأمین آب شیرین برای مناطق بی‌آب و ساختن ساختمانهای یخی. ص. ۴۰۰.

۵۰-۲۶۹

قریب، عبدالکریم.

«آیامی توان زمین لرزه را پیش بینی کرد؟»

سخن، ماهنامه دانش و فن، سال هفتم، شماره ۱۱ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۵۴۱ - ۵۴۲.

میدان مغناطیسی خورشید سرعت ذرات ریز کیهانی را زیاد می‌کند و نیز باعث طوفانهای مغناطیسی در زمین می‌گردد. نفوذ ذرات ریز کیهانی در درون زمین و شدت طوفانهای مغناطیسی زمین گاهی باعث کند کردن حرکت وضعی زمین می‌آیند و بالا بردن بعضی از قشرهای آن می‌شوند. از این رو شاید بتوان از روی تغییرات سطح خورشید و نوع زمین لرزه را پیش بینی کرد. نمودار نسبت بین تعداد زمین لرزه و نیروی آنها خطی تقریباً مستقیم است که نسبت به محور عرضها زاویه معینی دارد. در هنگام زمین لرزه این زاویه کاهش پیدا می‌کند. اندازه گیری مرتب این زاویه توانسته‌اند بعضی زمین لرزه‌ها را از دو هفته پیش از وقوع پیش بینی کنند. ص. ۴۰۰.

۵۰-۲۷۰

کاوه، جعفر.

«کاوش مرکز زمین از راه مریخ»

ماهنامه دانش، دوره چهارم و هفتم، شماره ۹ (دی ۱۳۴۸) ص. ۴۳ - ۴۵ و ۷۶.

با مطالعه لرزه‌هایی که در مریخ رخ می‌دهد

گمان می رود که مریخ هسته مرکزی مایع نداشته باشد و این به علت آن است که فشار در مرکز مریخ $۷۵۰۰۰ \text{ ر.} / ۳۰۰۰۰ \text{ ر.}$ آتمسفر است، بنابراین در مرکز زمین که فشار ۳۰۰۰۰ ر. آتمسفر است هسته مرکزی باید مایع باشد. مطالعه در سرچشمه حرارت زیر زمین و این که چه مقدار آن حاصل تجزیه مواد رادیواکتیو زمین و چه مقدار آن نتیجه انقباض هسته مرکزی زمین است با مطالعه در مریخ که هسته مرکزی مایع ندارد و در مقایسه آن با زمین، میسر خواهد بود. مشاهدات نجومی نشان دادند که سطح کمره مریخ صاف و پوشیده از شیارهای درازی باشد. از این جامی توان فهمید که همواریهای سطح زمین ناشی از انقباضهای هسته مرکزی در دورانهای مختلف است. ض. م.

۵۰-۲۷۱

معتمد، احمد.

«ارتباط طول سهمها و دانه بندی رسوب در ساحل جنوبی دریای خزر»

نشریه دانشکده علوم، شماره ۳ (دی ۱۳۴۸) س. ۷-۱۱-۰
کتابشناسی ۴. تصویر ۶.

تخیر شد دید سواحل شرقی دریای خزر که در مجاورت ترکستان قرار دارد و فراوانی آبهای که از سفید رود و ولگا به سواحل شمالی و جنوب غربی می رسد، جریانی از غرب به شرق ایجاد می کند که با وزش بادهایی در این جهت تشدید می گردد و در ساحل جنوبی باعث تشکیل سهمهای ساحلی می شود. پدیده های ساحلی که در دریای خزر مورد توجه قرار گرفته اند عبارتند از: ۱- طول سهم ساحلی نسبت عکس با قطر ذراتی دارد که در مصب رودخانه های جای گذاشته می شود. ۲- پس روی دریا و پایین رفتن سطح آن به تشکیل سهم ساحلی کمک می کند. ۳- در سواحل ماسه ای اختلاف فاز امواج، شکل سینوسی به ساحل می دهند و در اثر باد و آب در آنها ریبیل مارک ایجاد می گردد. ۴- سواحل ماسه ای نسبت به سواحل قله سنگی با سرعت بیشتری گسترش می یابند. ض. م.

هواشناسی

۵۰-۲۷۲

عسکری شیرازی.

«پدیده‌های جو بالا - نورهای قطبی -

ابرهای تهره‌ای»

نشریه هواشناسی کل کشور (مهر ۱۳۴۸) س. ۶۲ - ۶۵

نورهای قطبی تنها در نواحی قطب شمال و جنوب در آسمان رویت می‌شوند و ارتفاع آنها از هشتاد کیلومتر پایین تر نیست. نورهای قطبی در اشره‌ها در طبقات فوقانی جو توسط ذراتی که از خورشید به زمین می‌رسند، ایجاد می‌شوند. چون جریان سریع ذرات بارداری که خورشید تابش می‌کند توسط میدان مغناطیسی زمین جذب می‌شود، این ذرات در مجاورت قطبهای مغناطیسی زمین متمرکز می‌شوند و باعث شیع نورهای قطبی در این نواحی می‌گردند. جریان ذرات خورشید شامل هیدروژن نیز هست این هیدروژن در ارتفاع هشتاد کیلومتر با اکسیژن اتمی موجود در این ناحیه ترکیب می‌شود و از مولکولهای آب حاصل ابرهای تهره‌ای پدید می‌آیند. این ابرها بسیار شفاف هستند و نورستارگان از آنها عبور می‌کند و سرعشان به چند صد کیلومتر در ساعت می‌رسد. ض. م.

۵۰-۲۷۳

عسکری شیرازی.

«رابطه بین فعالیت خورشید و وضع هوای

زمین»

نشریه هواشناسی کل کشور (مهر ۱۳۴۸) س. ۱۲ - ۱۶

تحولات خورشید که ناشی از لکه‌هایی هستند که بر روی آن با دوره تناوب یازده سال ظاهری می‌شوند، منشاء اصلی انقلابات جوی هستند. این لکه‌ها که تعدادشان در چهار سال اول افزایش و در هفت سال بعد کاهش می‌یابد، گرد بادهایی هستند که با فوران گازهای بسیار گرم از درون خورشید همراهند. با ظهور این لکه‌ها، میدان مغناطیسی زمین اغتشاش می‌یابد، در زمین خشکسالی ایجاد می‌شود، وضع طبقات جو تغییر می‌کند. تغییر شدت گردش آب و هوا سبب غیر یکنواختی گردش زمین می‌گردد. هنگام فورانهای خورشیدی کانونهایی روی خورشید ایجاد می‌شوند که ارتباطی به لکه‌ها ندارند و ذراتی در فضا می‌فرستند که وضع جو زمین را تغییر می‌دهد. سرعت این ذرات بسیار زیاد است. با پیش‌بینی لکه‌های خورشیدی می‌توان وضع جو زمین را پیش‌بینی کرد. ض. م.

۵۰-۲۷۴

هاشمی، فریدون.

«آب و هوای تهران روبه تغییر است؟»

نشریه هواشناسی کل کشور (مهر ۱۳۴۸) س. ۱۷ - ۲۳. سویر ۲. جدول ۴.

گرمای تولید شده در شهر جریان هوای

افقی را روبه بالا می‌راند و زایده‌ها و آلودگیهای

صنعتی هسته‌های مساعد برای تشکیل قطره‌های باران و ایجاد ذرات مه و تولید رگبارهای مکرر می‌شوند. ازدیاد خانه‌ها و سطح زیرسفالست باعث کاهش زمینهای قابل نفوذ باران در شمال شهر شده‌اند و از این رو بروز سیلها را تا حدی می‌توان نتیجه گسترش شهر دانست. بررسی آماری از بارندگیهای تهران نشان می‌دهد که در بارندگی سالیانه آن نوسان آماری معتبری وجود ندارد که بتوان با تجزیه هارمونیک آن را درک و پیش‌بینی کرد. از این بررسی‌ها نیز نتیجه می‌شود که وضع جوی تهران نسبت به سالهای گذشته تغییر چندانی نکرده است. ضمیمه.

زیست‌شناسی

۵۰-۲۷۵

اورلانیس، بورس.

«مردها زودتر از زنهای می‌رنند»

ترجمه عبدالحسین شریفیان.

پیام، دوره اول، شماره چهارم (دی ۱۳۴۸) ص. ۲۸ - ۳۰.

دانش مردم نگاری ثابت کرده است که میزان مرگ و میر مردان در مقایسه با زنان خیلی زیاد تر است و اصولاً مردان از زنان برخلاف ظاهرشان ضعیف ترند و این ضعف از همان بدو تولد آشکاراست. دختران به علت مقاومت زیست‌شناسی ارگانسم زنانه که در طول صدها هزار سال تکامل یافته اساساً از سربازان نیرومند تر هستند. بررسی‌هایی که با کمک آماد در ۷۵ کشور بعمل آمده نشان می‌دهد فقط در ۵ تای آنها طول عمر مردان بیش از زنان است و در ۷۰ کشور دیگر زنان بیش از مردان عمر می‌کنند. شاید یکی از عواملی که باعث کوتاهی عمر مردان می‌شود اعتیاد به الکل و دخانیات و مواد مخدره می‌باشد که در مردان بیشتر از زنان دیده می‌شود. م. مل.

۵۰-۲۷۶

«باکتریهای نفت خوار»

سخن، ماهنامه دانش و فن، سال هشتم، شماره ۸ (آذر ۱۳۴۸)

ص. ۴۰۳ - ۴۰۴

بنابر گزارش انستیتوی زیست‌شناسی در ریاهای جنوب وابسته به فرهنگستان علوم

اوکرائین. اگر یک هزارم میلیتر نفت هم در آب حل شده باشد تخمهای ظریف ماهیان را از بین می‌برد. با تکمیل ناوها، روشهای بهره برداری از جابهجایی نفت زیر دریایی و وضع مقررات بین المللی برای ریختن تفراتهای نفتی به دریا و اختراع شیوههای از بین بردن نفتی که بدریا ریخته شده است از آلوده شدن آب دریا جلوگیری می‌کنند. در دریا موجودات تصفیه کننده‌های مانند میدیا کشف کرده‌اند که نفت را به عنوان منبع کربن و انرژی تجزیه می‌کنند. با کشت و پرورش این میکروبها می‌توان به طور طبیعی با آلودگی دریاها مبارزه کرد. م. مل.

۵۰-۲۷۷

بهزاد، محمود.

«چهره‌آمیزی سلول»

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸)

ص. ۱۹ - ۲۶. تصویر ۱۱.

در هسته سلول دانه‌ای بنام نوکلئول (هستاک) ولکه‌هایی کم رنگتر بنام کروماتین که چیزی جز قسمت‌های از کروموزومها نیستند وجود دارد. کروموزوم رشته‌ای است دراز با یک واحد پیچ مرکب از مولکولهای اسید نوکلئیک متصل بهم که گرداگرد آن را مولکولهای پروتئین فرا گرفته است. کروموزومها همانند سازی می‌کنند. اسید نوکلئیک

موتاسیون زا، (گرمای، مواد ضد میتوز، مواد مشابه باز، و تریپوم) حساسیت افتراقی نسبت به مواد موتاسیون زا، امکانات آینده (تحقیقات اساسی، موتاسیونهای مفید) ب.ن.

۵۰-۲۷۹

میرشاه ولد، ابراهیم

«رمز ژنتیک»

نشریه رسمی دانشکده کشاورزی کرج، دوره اول، شماره ۱- (سال ۱۳۴۸) ص. ۱۱۸ - ۱۳۶. کتابشناسی ۴.

$D.N.A.$ ماده ایست واجد خاصیت که

به ژن نسبت داده می شود: استعداد تحریک

ظهور صفات موروثی ویژه (عمل هتروکاتالیز و

استعداد القا تولید مثل (عمل اتوکاتالیز).

$D.N.A.$ هسته های سلولی متناسب با تعداد

کروموزمهای انتهایی باشند به طوری که تعداد آنها

ماده در سلولهای هاپلوئید یک موجود معادل

نصف تعداد است که در سلولهای دیپلوئید آن

دیده می شود. در این مقاله شرحی از ملکول

$D.N.A.$ و ترتیب قرار گرفتن بازهای پورین و

پیریمیدین با قند دزاکسی ریبوز و اسید فسفریک

و نحوه ساخته شدن مولکولهای پروتئینی ذکر

گردیده است م.م.

از مولکولهای نوکلئوئید بوجود آمده است. هر نوکلئوئید از سه جزء باز پورین یا باز پیریمیدین، یک قند و کپسولی (به نام ریبوز یا دزاکسی ریبوز) و یک اسید فسفریک تشکیل گردیده است. نوکلئوئیدها بهم مانند رشته های متصلند. دوسولکول اسید نوکلئیک از عرض بهم متصلند. اسید نوکلئیک برد و نوع است: اسید ریبونوکلئیک که قند آن ریبوز است و دیگزی اسید دزاکسی ریبونوکلئیک که قند دزاکسی ریبوز است. مولکولهای DNA همان ژنها هستند. عمل آنها با اول همانند سازی دوم کنترل رشد جاندار در تمام مراحل زندگی است و این عمل توسط آنزیمهای مخصوص انجام می شود. این نظریه معروف است به تئوری یک ژن یک آنزیم م.م.

۵۰-۲۷۸

مولوی، محمدعلی.

«موتاسیون»

مجله دانش پزشکی، دوره ششم، شماره ۵ (آذر و دی ۱۳۴۸) ص. ۶۰ - ۸۱. تصویر ۲.

در این مقاله بعد از توضیح کوتاهی در

خصوص تاریخچه، تعریف هررسی موتاسیون مطالب

زیرمورد بحث قرار گرفته است: کیفیت یا پدید آمدن

موتاسیون، موتاسیونهای خود بخود، مواد

جانورشناسی

۵۰-۲۸۰

جزایری، مجتبی.

«ابریشم»

تلاش، شماره ۲۱ (اسفند ۱۳۴۸ و فروردین ۱۳۴۹) س.
۳۳ - ۳۷. تصویر.

سیاه Selrnatctos Thibetanuso. در این مقاله
از مشخصات ظاهری، پراکندگی آنها در ایران،
محیط زیست، نوع غذا، تولید مثل، اندازه ها و
قانون و مقررات شکار هر یک صحبت شده است. م. مل.

۵۰-۲۸۲

راعی، محمد مهدی.

«پررسی مارهای ایران»

نشریه دانشکده علوم، شماره ۳ (دی ۱۳۴۸) س. ۱۷-۱۸.

ه نمونه از Naia Morani برای نخستین
بار در خوزستان صید گردید. در سرتاسر بدن این
حیوان سطح شکم خرمایی رنگ و سطح پشت خرمایی
تیره است. علاوه بر این مقداری خطوط عرضی
نامنظم به رنگ قهوه ای در سطح پشتی دیده
می شود که با از دیادسن از بین می رود. از ۲۲۰۰
نمونه مار که از نقاط بسیار مرطوب - مرطوب - خشک -
بسیار خشک و مناطق کویری ایران صید شده است
فقط ه عدد آنها ناژامورگانی است که تماماً از
مسجد سلیمان به دست آمده. ناژامورگانی فقط
در مناطق خشک و کم آب زندگی می کند و هیچگاه
از ماهی و قورباغه و یا نوزاد آنها تغذیه نمی نماید.

م. مل.

در این مقاله شرحی از مشخصات مورفولوژیکی

حشرات داده شده است و بیدها و پروانه ها
بایکدیگر مقایسه شده اند و پس از ذکر بیماریهای
کرم ابریشم روش و شرایط لازم برای پرورش کرم
ابریشم ذکر گردیده است. انواع ابریشم در ایران
عبارتند از: ۱- ابریشم میلانی ۲- ابریشم شعریانی
۳- ابریشم اعلا ۴- ابریشم تاجره ۵- ابریشم
کچ و لاس در حال حاضر در چهار کارگاه، نطنز،
تربت حیدریه، رشت و بندر پهلوی نوفان تهیه
می شود که به ترتیب ظرفیت ۳۰ هزار، ۳۰ هزار،
۴۰ هزار و ۲۸ هزار جعبه تخم نوفان در سال
را دارد. م. مل.

۵۰-۲۸۱

«حیوانات ایران» (خرس)

شکار و طبیعت، شماره ۱۲۴ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۷۱-۷۲.
تصویر.

در ایران دو نوع خرس تشخیص داده شده

است. خرس قهوه ای Urrus Arctos و خرس

پزشکی

۱- ایمنی، بهداشت عمومی، طب پیشگیری

۵۰-۲۸۳

افغان، احمد.

«مصونیت در بیماریهای ویروسی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۴
(دی ۱۳۴۸) ص. ۳۵۲-۳۵۶.

سر، یکی از فاکتورهای مهمی است که در مصونیت بیماریهای ویروسی تأثیر کلی دارد. تجربه نشان داده است که اثر بیماریهای ویروسها در جنین و نوزادان به مراتب از افراد بالغ بیشتر است. ولی با افزایش سن بتدریج از میزان این مصونیت کاسته می شود. به طوریکه در اشخاص مسن و پیر غالب ویروسهایی که در افراد جوان بی تأثیر است نهایت خطرناک بوده و معمولاً منجر به مرگ آنها می شود. شیوه بیماریزایی ویروسها انتخابی و تابلوی بالینی آنها متفاوت است (شدید و آشکار، خفیف و نامریی). در غالب موارد به سبب ایجاد عوامل دفاعی سلولها در برابر ویروسها پس از ابتلاء به بیماری مصونیتی در بدن ایجاد می گردد که شخص را در مقابل ابتلاء مجدد مصون می دارد.

ب.ن.

۵۰-۲۸۴

بهرامی، غلامرضا.

«اشعه های خطرناک»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم شماره ۳
(آذر ۱۳۴۸) ص. ۱۹۶-۲۰۲.

تجزیه نشان داده است که تنه ۶/۵ درصد کل امواج اشعه کیهانی مقاومت هوای جو را در هم شکسته و زمین می رسند. با ورود به منطقه ماوراء جوا این نسبت به ۱۷۰ برابر افزایش می یابد. با در نظر گرفتن اینکه البسه و جداره سفینه های فضایی بهیچوجه بدن فضا نوردان را از تأثیر اشعه کیهانی حفاظت نمی کند اهمیت پزشکی فضائی بخوبی مشهود می گردد. با نتیجه گیری از آزمایشهایی که روی موشهای ماده به عمل آمده این نکته مسلم گردیده است که تشعشعات کیهانی به نسبت ۲۵ درصد از طول عمر انسان می کاهد. خطرات ناشی از این تشعشعات در نزدیکی زمین (جو مغناطیسی) به مراتب بیشتر است و گاهی اوقات شدت آن به ۱۰۰۰ برابر شدت تشعشعات کیهانی بالغ می گردد. علاوه بر این پروتونهایی که بر اثر انفجار مکرر خورشیدی در فضا خلق می شوند بر میزان تشعشعاتی که فضا نوردان دریافت می دارند، افزاینده مؤثرترین راهی که تاکنون برای تقلیل اثرات تشعشعات روی انسانج زنده از طرف پژوهشگران پیشنهاد گردیده عبارتست از پایین آوردن درجه حرارت و قطع موقت اکسیژن. ب.ن.

۵۰-۲۸۵

حریری، حسین.

«سیگار و مضرات آن»

مجله بهداشت روانی، شماره ۱۰۷ (دی ۱۳۴۸) ص. ۸-۲۰.

بسرما بسیار حساس است. درخت انار ارقام مختلفی دارد که میوه آنها از لحاظ بزرگی، رنگ، طعم و سایر خصوصیات متفاوت اند. جوشانده پوست ریشه انار را بسبب داشتن الکالوئیدهای پلیترین و ایزوپلیترین می توان برای دفع انگل (کرم کدو) در پزشکی بکاربرد. پوست ساقه، ریشه و میوه آن به علت داشتن تانن فراوان مصرف صنعتی (در چرم سازی و رنگریزی) دارد. دانه انار و آب آن که مصرف خوراکی دارد بسبب دارا بودن انواع مختلف مواد معدنی بخصوص پتاسیم و منیزیم فعالیت سلولهای کبدی را تقویت می نماید و فسفر کلسیم، آهن و منگنز موجود در آن نیز باعث تنظیم و تعادل ترکیبات خون می شود و در دفع سموم بدن (اوره، گسترول) عامل بسیار موثری است. خاصیت درمانی انار بیشتر بواسطه وجود ویتامین های B_1 , B_2 , B_6 , PP موجود در آنست. آب انار در برطرف کردن ناراحتیهای سیاه سرفه نیز داروی موثری است و بلافاصله پس از تهیه باید مصرف شود. هر ۱۰۰ گرم آب انار دارای ۰/۲ گرم پروتئین، ۱۱/۶ گرم سدیم و ۲۰۰ میلی گرم پتاسیم، انواع املاح و ویتامین های نامبرده در بالا است. پ. س.

۵۰-۲۸۷

روحانی زاده، ناصر.

«نگاهداری مواد غذایی و محصولات

کشاورزی به وسیله پرتوهای هسته ای

(یونساز)»

فلاش، شماره ۱۹ (آبان و آذر ۱۳۴۸) ص. ۱۹-۲۴. تصویر ۴.

با تابانیدن پرتوگاما می توان مواد غذایی مختلف را از آلودگی حفظ نمود. با مقدار ۱۰۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰ راد (Rad) (واحد مقدار یزتسو جذب شده) می توان از سبزشدن و جوانه زدن

در دوتون ترکیب پیچیده ای است از انواع مواد سمی نظیر نیکوتین و آلکالوئیدهای مربوط به آن که از راه مخاط جذب شده و از راه کلیه دفع می گردد. اثر نیکوتین بر سلسله اعصاب به صورتهای مختلف ظاهر می شود و گاهی مسمومیت های مزمنی را به وجود می آورد که به اختلالات عصب شدید منجر می گردد. مسمومیت از نیکوتین در فعالیست غده فوق کلیوی و در تناسلی نیز بسیار محسوس است. بر طبق آمار موجود نسبت ابتلاء به تصلب شرایین در کسانی که معتاد به خانیات هستند بیشتر از افراد دیگر است. آسیب دیدن غده تناسلی در اثر مسمومیت از نیکوتین بخصوص در مردان باعث ناتوانی جنسی در آنان می گردد. تأثیر نیکوتین در دستگاه تنفسی ممکن است سرطان برونشهارا بوجود آورد. اعضاء گوارشی نیز در اثر نیکوتین مختل می گردند و زمینه مساعدی برای ابتلاء به زخم معده به وجود می آید علاوه بر نیکوتین، الکل متیلینک (CH_3OH) موجود در دوتون نیز باعث تضعیف قوه بینایی می گردد. ا. گ.

۵۰-۲۸۶

ذوالقندی، مسیح الله.

«انار و اهمیت آن در تغذیه و سلامت بدن»

دامین، دوره یازدهم، شماره ۱۲۰ (آذر ۱۳۴۸) ص. ۳۷-۴۲.

رویشگاه اصلی درخت انار را ایران و بین النهرین می دانند. ولی امروزه در تمام مناطقی که دارای آب و هوای متعادل اند می روید. از یاد این درخت از راه قلمه زدن، خوابانیدن شاخه و کشت هسته صورت پذیر است. نسبت

محصولات کشاورزی مانند سیب زمینی و پیاز جلوه‌گیری کرد با ۱۵۰۰۰ - ۲۰۰۰۰ راد پرتو می‌توان حشرات و آفات نهائی را از بین برد. برای جلوه‌گیری از خراب شدن گوشت مقدار ۲۰ - ۵۰ هزار راد پرتو گاما لازم است. از مقدار ۱۰۰ هزار راد به بالا حتی تا ۱ میلیون راد برای عمل استریلیزاسیون استفاده می‌گردد. ۰.۴۰ مل.

۵۰-۲۸۸

علوی نائینی.

«چاقی و فریبی بی تناسب»

سلامت فکر، درود دوازدهم، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۹ - ۲۴ و ۰۱.

کمبود مواد قندی و نشاسته‌ای در غذای روزانه علاوه بر کاهش حرارت و انرژی بدن سوخت مواد پروتئینی و چربی را نیز مختل می‌کند و از احتراق ناقص آنها ماده‌ای به وجود می‌آورد که آنرا استون نامند. وجود مواد استونی شاخص پیدایی علایم مسمومیت است. هرگاه در استعمال مواد قندی و نشاسته‌ای افراط شود بر اثر تخمیر در روده کوچک و جذب زاید از اندازه آنها در بدن چاقی و فریبی بی تناسب حاصل می‌شود و در نتیجه موجبات ابتلاء به بیماریهای مختلف از جمله بیماری قند فراهم می‌گردد. در این نوشته چربیها (لیپیدها) شبه چربیها (لیپوئیدها)، مواد معدنی (کلسیم و کلروفسدیم) و ویتامینها نیز شرح گردیده و خواص آنها به اجمال آورده شده است. ۰.۴۰ مل.

۵۰-۲۸۹

نابیی، محمد.

«اهمیت مواد غذایی پروتئینی»

تلاش، شماره ۱۹ (آبان و آذر ۱۳۴۸) س. ۴۴ - ۴۵. تصویر ۳.

پروتئینها از مجموعه ۲۱ آمینواسید تشکیل شده‌اند. آمینواسیدهای لازم برای انسان،

که بدن قادر به تهیه آنها نیست ۸ عدد است و شامل: لوسین، تیونین، تریونین، والیسین، آنرولوسین، لیزین، فنیل آلانین، تربیتوفان می‌باشند. به طور متوسط اشخاصی که ۷۰ کیلو گرم وزن داشته باشند باید روزانه بین ۶۵ - ۷۰ گرم پروتئین مصرف نمایند. خانمهای شیرده و حامله باید در دوران حاملگی و شیر دادن لااقل روزی ۵ گرم مواد پروتئینی بیشتر مصرف کنند. کمبود مواد پروتئینی امراض مختلفی در انسان تولید می‌کند مانند:

- ۱- نری استخوان ۲- کمی مقاومت در برابر امراض عفونی ۳- نازایی ۴- تحلیل وازکار افتادن غده‌های داخلی بدن ۵- ریختن مو.
- ۶- نابینایی ۷- کم خونی ۸- ناراحتی کبد.
- ۹- کم شدن مواد پروتئینی خون ۱۰- خشک شدن پوست و اسهال Pellagra بهمین جهت غذاهایی که مواد پروتئینی و مخصوصاً آمینو اسیدهای لازم برای انسان بد کافی دارند مانند:
- ۱- شیر انسان ۲- شیر گاو ۳- گوشت گاو و گوسفند ۴- گوشت ماهی ۵- پنیر ۶- عدس و لوبیای سبز ۷- جو و گندم ۸- برنج ۹- کلم ۱۰- سیب زمینی ۱۱- هویج توصیه می‌شود. مناطقی که بیشتر افراد آنها دچار کمبود مواد پروتئینی هستند عبارتند از: آفریقا، امریکای مرکزی، هندوستان و بیشتر ممالک اروپایی و آسیایی. ۰.۴۰ مل.

۵۰-۲۹۰

نعمت، ژینوس.

«هواشناسی و آلودگی هوای شهرها»

نشریه هواشناسی کل کشور، (مهر ۱۳۴۸) س. ۶ - ۱۱. تصویر ۴.

در هوا اکسیدهای گوگرد و ازن، اکسید و کربن، ذرات جامد، هیدروکربنها، ذرات معلق سرب و مواد زیان بخش دیگر وجود

دارند که باعث ایجاد و تشدید بیماریهای ریوی
بیماریهای گوناگون دیگری شوند. هواشناسان
باتخمین و محاسبه اثر کنترل محلی آلودگی و
تقلیل آلودگی یک یا چند منبع تولید آلودگی،
پیش بینی مقدار آلودگی تراکم در هوادر شرایط
عادی، بیان رابطه بین منابع تولید مواد آلوده و
وضع هوای محیط، کاربرد روشهای تکنیکی تازه
و تحقیق در مدل های ریاضی برای تعیین آلودگی
هوا، با آثار زیان بخش آن مبارزه می کنند. مطالعاتی
که در محدوده فضای شهرها انجام شده
اطلاعات مفیدی در دسترس هواشناسان گذاشته
است که سرویسهای پیش بینی آنان بتوانند تراکم
آلودگی هوا را پیش بینی کند و در صورت لزوم فعالیتهای
برخی از واحدهای صنعتی را متوقف کند و یا تقلیل
دهد. ض. ۲۰.

۲- داروشناسی، درمان شناسی، سم شناسی

۵۰-۳۹۲

رفت، عبدالله (و) سیاوش سمندر (و) روحی میری.

«درمان بیمار مسموم با پنجاه گرم نفتالین به

کمک دیالیز صفاقی و کلیه مصنوعی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۳
(آذر ۱۳۴۸) ص. ۱۷۵-۱۸۴. کتابشناسی ۱۳.

مقاله ایست درباره مورد نادری از مسمومیت
با نفتالین که بیمار مبتلا به آن با درمان تـــــــوأم
دیالیز صفاقی و همودیالیز با کلیه مصنوعی از مرگ
نجات یافته است. بیمار جوانی است ۲۳ ساله که
پس از خوردن ۵۰ گرم نفتالین (بقصد خودکشی)
روز چهارم مسمومیت به علت یرقان شدید، آنوری
اوربی بستری می گردد. بعد از معاینه و انجام
آزمایشهای کلینیکی و پاراکلینیکی به کمک محلول
ایزوتومیک دیالیز صفاقی ۱۵ در هزار گلوکز مدت ۷ روز
بیمار تحت درمان قرار می گیرد. در روز هفتم دیالیز
صفاقی با وجود مرعی داشتن احتیاطات لازم چند
عدد لکوسیت در مایع صفاق مشاهده می شود. پس از
قرار دادن بیمار زیر دستگاه کلیه مصنوعی و تجویز
سه روز آنتی بیوتیک، دیالیز صفاقی مجدداً برقرار

۵۰-۳۹۱

هدایت، حبیب.

«عامل اصلی بی خوابی، بی قراری، ناله و

گریه کودکان»

سلامت فکر، دوره دوازدهم، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸) ص.
۱۱-۱۲ و ۱۴.

بنابر نتایجی که از بررسی فعالیتهای
گرومهای تحقیقاتی انستیتو خواربار و تغذیه
به دست آمده است یکی از مهمترین مسائل
تغذیه ای جامعه ماکمبود مواد پروتئینی به خصوص
پروتئینهای حیوانی است. با در نظر گرفتن
معیارهای پیشنهادی سازمان بهداشت جهانی و
سازمان فاو یک سوم پروتئینهای غذای روزانه باید
از منابع حیوانی تأمین گردد. در کشور ما به عللی
(خشکسالی، کمبود مراتع، وفور بیماریهای دامی،
مشکلات اقتصادی و اجتماعی) از میزان مصرف این
ماده حیاتی روز بروز کاسته می شود. کمبود
پروتئینها و عوارض ناشی از پدیده عمومی

دادو پزشکی، سال هفتم، شماره ۱۰ - ۱۱ (مهر و آبان ۱۳۴۸) م. ۲۶ - ۳۹.

نیزین گونه‌ای از استریتوکوکوس گسروه N لا نسفیلدسی باشد و انتی بیوتیکی است که از مخلوطی از پلی پپتیدهای مقاوم در برابر حرارت تشکیل شده است. درجه انحلال آن در آب بسته به مقدار PH محلول است (۱۲ درصد در $PH = ۲/۵$ و ۴ درصد در $PH = ۵$). نیزین روی رشد نمواسپورها اثر متوقف کننده دارد، و این اثر متوقف کننده فعالیت خود را در PH قلیایی از دست می‌دهد. پایداری نیزین در روده ضعیف است و به وسیله پتالین و تریپسین از بین می‌رود. نیزین در نگهداری پنیرهای پخته، شیر، کنسرو سبزی‌ها و حبوبات و گوشت و غیره به کار می‌رود و زیانگی آن نیز ثابت شده است. آ. س.

۵۰-۳۹۵

عبدربانی، م. ه.

«تعیین مقدار افدرین و فنیل افرین بطریقه کلریمتری»

دادو پزشکی، سال هفتم، شماره ۱۰ - ۱۱ (مهر و آبان ۱۳۴۸) م. ۶۲ - ۶۵. کتابشناسی ۵.

برای تعیین مقدار افدرین و ترکیبات وابسته به آن از روش اکسیداسیون افدرین در محیط قلیایی به وسیله اسید پرپریک استفاده شده است. این اکسیداسیون منتهی به دوالدئیدی شود؛ الدئید بنزوفیک و الدئید اتیلک و مقدار هر دوالدئید را می‌توان با معرف HMBT به طریق کلریمتری تعیین کرد. اکسیداسیون فنیل افرین با اسید پرپریک منتهی به هیدروکسی بنزالدئید می‌شود که مقدار آن را هم با استفاده از HMBT و روش اسپکتروفتومتری می‌توان تعیین کرد. در این مقاله مساعدترین شرایط واکنش رنگی و اکسیداسیون پرپریک برای تعیین مقدار افدرین و فنیل افرین (۰/۰۰۱ و ۰/۰۰۰۱ ملکول گرم) شرح

می‌گردد. سرانجام بعد از ۱۸ روز آنسوری و اختلالات شدید الکترولیتیکی ۱۵۰ سانتیمتر مگب ادرار از بیمار دفع می‌گردد. این مقدار در روز نوزدهم به ۵۰۰ سانتی متر مگب و در روز بیستم به یک لیتر افزایش می‌یابد. بدین ترتیب حال بیمار در مدت کوتاهی بهبود یافته و با سلامت کامل بیمارستان راترک می‌نماید. پایان مقاله اختصاص دارد به بحث در خصوص مسمومیت با نفتالین - شرایط ظهور مسمومیت فیزیولوژی - علائم بالینی مسمومیت با نفتالین و همولیز. ب. ن.

۵۰-۳۹۳

زمانی، بشیر.

«تحقیق درباره نقش و تأثیر روی (zn) در تنظیم بعضی از کیفیتهای زیستی و استعمال آن در تداوی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) م. ۱۴۳ - ۱۴۸. کتابشناسی ۸.

بدن انسان در شرایط طبیعی حاوی ۱/۲ تا ۳ گرم روی می‌باشد که در بافتهای مختلف بدن منتشر گشته است. دفع آن از راه ادرار فوق العاده کم ولی از راه مدفوع زیاد است. عضو بیست کسه در ترکیب اکثر آنزیمهای گلبول قرمز و انیدراز کربنیک وارد می‌گردد و گذشته از وظیفه مهمی که در متابولیسم بدن موجودات زنده به عهده دارد، در تسریع التیام زخمها و بهبود سوختگیهای پوست مؤثر است. تجربه نشان داده است که بعد از جراحی برداشتن کیستهای Pilonidal استعمال سولفات روی (روزی ۲۲۰ میلی گرم، سه بار در روز) التیام زخم راتاسه برابر تسریع می‌نماید. ب. ن.

۵۰-۳۹۴

زهی، فرج الله.

«نیزین و کاربرد آن در تهیه کنسروها و سایر خوراکیهایی که تحت اثر حرارت قرار می‌گیرند»

داده شده است. آ. س.

۵۰-۲۹۶

عبدویانی، م. ه.

«تعیین مقدار اختصاصی هیدروکورتیزون در پمادها بوسیله پلاروگرافی»
داروپزشکی، سال هفتم، شماره ۱ (آذر ۱۳۴۸) س. ۶۸-۷۲.
کتابشناسی ۳، تصویر ۳.

بین روشهای مختلفی که برای اندازه گیری هیدروکورتیزون وجود دارد روش پلاروگرافی به کار رفته و این اندازه گیری مستقیماً روی هیدروکورتیزون استخراج شده از پمادها در محیط هیدروالکلیک تامپونه انجام گرفت. شرایط آزمایش عبارتند از: محیط تامپونه ($PH = 9/15$)، الکتریست مورد استفاده: بروموتترا اتیل امونیم، محلول شاهد: هیدروکورتیزون (الکل یا استات) در دی متیل فورامید. الکتروفرانس $Ag/c\ 1Ag$ پتانسیل: ۳۰ ولت. تعیین مقدار هیدروکورتیزون در ماده مورد آزمایش با مقایسه با منحنی شاهد و روش شاهد داخلی صورت می گیرد. آ. س.

۵۰-۲۹۷

علاء، فریدون (و) ایراندخت شمعی.

«درمان هموفیلی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) س. ۳۵۷-۳۷۰. کتابشناسی ۹، تصویر ۷.

بیماری ارش هموفیلی در کشور ما عارضه ناشناخته و نادری نیست. صرف نظر از اشکال خفیف بیماری که در موقع بروز حادثه با هنگام اعمال جراحی پزشکی تصانفاً با آن روبرو می شود به بیماران گروهی راتشکیل می دهند که به شکل شدید هموفیلی مبتلا هستند. نویسندگان در این مقاله پس از توضیح مختصری درباره اهمیت درمان، آشنائی با موارد درمانی معمول و بیان شرح حال بیمار مبتلا (که سه تائی آنها بعد از درمان بهبود کامل یافته و یکی از آنها فوت کرده است) نظرات

خود را چنین خلاصه می کنند: امروزه به خلاف گذشته که انتقال خون بطور کامل صورت می گرفت باید عناصر متشکله آن هر کدام بطور جداگانه تجویز شوند. مثلاً گلبول قرمز تراکم برای جبران کم خونیه ها، پلاسما برای درمان سوختگی و Hypovolemia بکار رود. پ. ن.

۵۰-۲۹۸

کوشه گیر، سید موسی.

«بررسی کلینیکی تأثیر داروی ضد ویروسی»

داروپزشکی، سال هفتم، شماره ۱۰-۱۱ (مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۲۷-۲۹ و ۳۲.

اماتا دین یا سیمترل یک داروی ضد ویروسی است که در چند سال اخیر در ریشگی انفلوانزا به کار رفته است. این دارو در بیماران پارکینسونی آزمایش گردیده است و یک داروی مؤثر در اکینزیاسم شده می شود. در بیان اثر این دارو روی و بیمار پارکینسونی آزمایش شده و نتیجه بسیار خوب داده است. اما وقتی دارو قطع شود، دوباره علائم اکینزیاسم برمی گردد. هیچ نوع عوارض جانبی کلینیکی زودرس یا دیررس مشاهده نگردید. آ. س.

۵۰-۲۹۹

مریل، جان (و) بیژن نیک اختر.

«درمان نقریتهای حاد با آنتی کوآگولانها»

مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره ۲ (دی ۱۳۴۸) س. ۶۳-۶۴. تصویر ۴.

در این نوشته ابتدا به درمان نقریتهای حاد به وسیله داروهای کورتیکواستروئید و آمپونوسو سوریسیو اشاره شده و سپس استعمال داروهای آنتی کوآگولان در بعضی نقریتهای حاد به تفصیل شرح داده شده است. به طور کلی در نقریتهای حادی که رسوب فیبرین در گلو مریولها شدیده بوده و همراه با آن ترومبوز تازه در عروق گلو مریولها نیز وجود داشته باشد استعمال آنتی کوآگولانها مفید

بنظر می رسد . ب. ن.

۵۰-۳۰۲

میرفتاحی، کریم

«نقش آهن در بدن انسان»

داروپزشکی، سال هفتم، شماره ۵۹ و ۶۰ (مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۴۶ - ۴۹.

در بدن آهن وظیفه مهمی را در خونسازی بعهده دارد و مقدار مورد احتیاج آن در روز ۱ میلی گرم است که از ذخیره داخل بدن و از مواد خارج از بدن تأمین می شود. ترکیبات فریک که وارد بدن می شوند تبدیل به آهن فرو شده به صورت یونیزه جذب می گردند و در کبد و طحال و مغز استخوان، به صورت ترکیبات مختلف (فسفات، کربنات) ذخیره می شوند. جذب آهن بستگی به شکل آهن، وجود پروتئین مخصوص و واکنش اسید محیط جذب دارد. دفع آهن از راه صفراوی، مدفوع، ادرار و عرق انجام می گیرد. مقدار آن در روز بین ۰/۸ الی ۱ میلی گرم می باشد و در زنان بیشتر از مردان است. خواص درمانی آهن در کم خونی، همولیز گلوبول های قرمز، بند آوردن خون، انقباض و غیره مشاهده شده است. اختلاف جذب آن بعد از اعمال جراحی و اسهال های طولانی، و عوارض رود های پیش می آید. آهن به صورت کمپلکس یا هیدروکسید فریک با دگسترین تجویز می شود و باید در طبقه و مقدار استعمال آن دقت کرد. ت. س.

۵۰-۳۰۳

میرفتاحی، کریم

«هیپارین و داروهای که اثر هیپارین را خنثی می کنند»

داروپزشکی، سال هفتم، شماره ۲ (دی ۱۳۴۸) س. ۶۴ - ۶۱.

هیپارین به عنوان عامل ضد انعقاد شناخته شده و با این که فرمول صحیح آن مشخص نیست ولی خاصیت ضد انعقاد آن مربوط به اثر سولفوریک

۵۰-۳۰۰

مفیری، بدیع الله

«روش جدید اندازه گیری رزربین، سرپانتین

ورسینامین در رو و لقی سرپانتینا»

داروپزشکی، سال هفتم، شماره ۲ (دی ۱۳۴۸) س. ۵۰ - ۵۱.

رزربین از گرد ریشه "روولفیا سرپنتینا" به وسیله کلروفرم در محیط اسید سولفوریک استخراج می شود و برای اندازه گیری آن می توان از روش الکتروفرز استفاده کرد. الکالوئید های دیگر که در اسید باقی مانده اند با کلروفرم استخراج می شوند و بعد از خشک شدن در خلا وزن آنها تعیین می شود. ت. س.

۵۰-۳۰۱

مهدوی، ناظر

«تست های سریع و موارد استفاده از آنها»

مجله دانش پزشکی، دوره ششم، شماره ۶ (بهمن و اسفند ۱۳۴۸) س. ۲۲۲ - ۲۵۳. تصویر ۳.

برخی از کارخانه های دارویی با ابدا ج «آزمایش های فوری به کمک تست های سریع» به پزشکان امکان داده اند که بسیاری از آزمایش ها را در مطب خود و حتی در بالین بیمار انجام دهند. از تست های سریع بیش از همه برای آزمایش کیفی و کمی قند و جستجوی پروتئین در ادرار استفاده می شود. نویسنده در این مقاله طرز به کار بردن و واکنش نوارهای تستی را که عمل آنها مبتنی بر واکنش معرف های مخصوص است شرح داده و در پایان خاطر نشان ساخته است که بهره گیری از تست های سریع تنها به آزمایش قند و جستجوی پروتئین محدود نمی گردد، بلکه در موارد دیگر نیز که سرعت عمل و سهولت آزمایش مورد نظر است، می توان از این طریق به تشخیص فوری استفاده کرد. ب. ن.

به دست داده . در قسمت دوم وسوم تعریف
علی پزشکی فیزیکی و نوتوانی و اهمیت و نتایج
آن در حیات حرفه‌ای و اجتماعی نشان داده شده
است در قسمت چهارم عوامل فیزیکی طبیعی
(آب درمانی - خورشید درمانی - حرارت درمانی -
گل درمانی - آب و هوای درمانی - دریا درمانی)
عوامل فیزیکی مصنوعی (برق درمانی - اشعه
درمانی - ارتعاش درمانی) عوامل حرکتی
و رفلکس (قرقره درمانی - تعلیق درمانی -
مکانوتراپی - رفلکس درمانی) بهداشت غذایی و
رژیم ، مشغولیت درمانی ، بیان درمانی و هماهنگی
با محیط شرح گردیده است . در آخرین قسمت
موضوعات زیر مورد مطالعه قرار گرفته است الف -
مواردیکه فیزیکی درمانی و نوتوانی درمان اصلی
بیماری را تشکیل می دهد . ب - مواردیکه فیزیکی
درمانی و نوتوانی قسمتی از درمان را تشکیل می دهد
ج - مواردیکه فیزیکی درمانی و نوتوانی به معالجه
کومک می کند . ب . ن .

۵۰-۳۰۶

نیک اختر، بیژن.
«اثرات درمانی کورتیکواستروئیدها در
گلوومرولونفریتها»
مجله دانش پزشکی، سال ششم، شماره ۴ (مهر و آبان ۱۳۴۸)
ص. ۹۷ - ۱۰۵. تصویر ۸.
آسیب شناسی
الف - آسیب شناسی عمومی.

در باره تغییرات پاتولوژیک کلیه در موارد
گلوومرولونفریت‌های تحت حاد منتشر و مزمن منتشر و
کانونی بحث شده است . این تغییرات از نظر
ماکروسکپی و میکروسکپی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند
و از نظر میکروسکپی گلوومرولونفریت تحت حاد منتشر به
سه دسته کرسنتیک ، پرولیفراتیو و ما برانو تقسیم
شده است . گلوومرولونفریت مزمن منتشر هم از نظر
میکروسکپی به سه دسته اسکلروزان ، ما برانوزو

موجود در فرمول می باشد - تأثیر این دارو به صورت
زیر است : ۱- وقفه تبدیل پروترومبین به ترومبین
۲- وقفه نسبی عمل ترومبین ۳- اثر روی پلاکت‌های
خون ۴- اثر صاف کننده پلاسما ۵- تقلیل کلسترول
خون ۶- اثر گشاد کننده و آهسته کردن سیاهر
ضایعات . برای تجویز این دارو باید مقدار درمانی
فاصله تزریق و مدت درمان را در نظر داشت .
استعمال هیپارین ممکن است ایجاد شوک
هیپارین ، ظهور درد های آنژین ، خونریزیهای
معمولی کند . در بعضی موارد مثل نارسایی
شدید کبدی و نارسایی شدید کلیوی نباید از
هیپارین استفاده شود . پروتامین و هگزاد می‌ترین
داروهای ضد هیپارین هستند . آ . س .

۵۰-۳۰۴

ناتان، منصور (و) ژبرایر کاراپتیان.
«استخراج حشره کشته‌های کله از احشاء»
دانش پزشکی، دوره هفتم، شماره ۳ (بهمن ۱۳۴۸) ص.
۴۶ - ۴۷.

روش استخراج حشره کشته‌های کله از
احشاء عبارت است از جدا کردن این م
به وسیله بهترین حلال آنها از ماده بپولویزیک -
مواد اضافی آن را با عوض کردن حلال و گذراندن آن
از روی آلومین می توان از محیط عمل خارج کرد -
آخرین باقیمانده را در هگزان نرمال حل می کنند و
آزمایشهای مختلف عمومی و اختصاصی را بر روی
تشخیص و تعیین مقدار هر یک از حشره کشته‌های کله
انجام می دهند . آ . س .

۵۰-۳۰۵

نواب، منوچهر.
«پزشکی فیزیکی و نوتوانی»
مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره
۲ (دی ۱۳۴۸) ص. ۳۱۱ - ۳۲۵.

در قسمت اول مقاله نویسنده شرح میسوطی
در خصوص پیدایی و تحول این رشته پزشکی

۵۰-۳۰۷

افشار، احمد (و) هوشنگ حاتمى منز.

«نحوه سرطان زائى و يروسها»

مجله طب عمومى، دوره هفتم، شماره ۶ (شهریور ۱۳۴۸)
س. ۳۵۳ - ۳۶۰. کتابخانه ۱۷. تصویر ۰۸.

در این مقاله پس از بحث کوتاهی درباره چگونگی تولید سرطان و شناخت نحوه تغییرات مولکولی که در نخستین یاخته سرطانی به وقوع می پیوندد (هسته‌ای یا پوسته‌ای) اثرات سرطان زایی ویروسهای تومور زامورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است. علت انتخاب این دسته از ویروسها را این بود که تعداد معینی ژن و اثرات ژنهای سرطانی در این ژنهای یاخته و در نتیجه معلوم بودن ماده مؤثر ویروسی و محل اثر آن است. برای بررسی نحوه تغییر شکل یاخته عوارض زیرمورد مطالعه قرار گرفته است: ۱- ژنهای ویروسی و دخالت آنها در تغییر شکل یاخته ۲- شرایط مناسب یاخته برای پذیرا شدن تغییر شکل ۳- نحوه تغییر شکل یاخته به وسیله ویروسهای تومورزا. یاخته برای پذیرا شدن ویروس باید از لحاظ فیزیولوژیکی و ژنتیکی آمادگی کامل داشته باشد. بدین ترتیب که از سویی ویروس راه آسانی بخود راه دهد و از سوی دیگر ردیف بازهای DNA آن باردیف بازهای ژنهای ویروس تقریباً مشابه باشد. ب. ن.

۵۰-۳۰۸

افغان، احمد.

«روابط ویروس و سرطان در انسان»

مجله ماهانه دامن، دوره یازدهم، شماره ۱۲۱ (دی ۱۳۴۸)
س. ۳۵ - ۳۳.

تاکنون تعداد زیادی از ویروسهای سرطان زای حیوانات کشف شده است ولی به علت طولانی بودن دوره کمون و امکان ناپذیر بودن انجام آزمایشهای *In vivo*، ویروسهایی که در بدن انسان ایجاد سرطان می کنند هنوز

لهجولر تقسیم شده است. گومرولونفریت کانونی هم از نظر آسیب شناسی به چهار دسته تقسیم شده است: غیرچرکی، چرکی، نکروزان و گومرولونفریت در جریان لهیوس اریتماتوی منتشر. خصوصیات همه انواع یاد شده در مقاله آمده است. در مطالعه آثار درمانی کورتیکواستروئیدها در انواع گومرولونفریت ها نتایج زیر حاصل شد: ۱- دسته اول مواردی که کورتیکواستروئیدها آثار درمانی و علامتی درخشان دارند مانند گومرولونفریت های تحت حاد، ما میرانتهرولیفراتیو، سندرم نفروتیک به دنبال لهیوس اریتماتو. ۲- مواردی که آثار درمانی و علامتی متوسط دارند مانند گومرولونفریت حاد و ما میرانته. ۳- مواردی که آثار درمانی علامتی قابل توجهی ندارند مانند گومرولونفریت مزمن، گومرولونفریت تحت حاد پرولیفراتیو، سندرم لپروئیدیک و آمیلوئیدوز کلیه. بطور کلی می توان گفت که: ۱- کورتیکواستروئیدها از نظر تخفیف یا بهبود علایم بالینی می توان در بعضی از گومرولونفریت ها بکاربرد. ۲- کورتیکواستروئیدها در درجیهان گومرولونفریت ها ممکن است تا حدی سبب بهبود حال عمومی، کوتاه کردن دوره مرض و جلوگیری از عوارض احتمالی شوند. ۳- درمان با این داروها نسج ضایعه را تبدیل به نسج سالم کلیوی نمی کند. ۴- با وجودیکه هنوز داروشی پیدا نشده که بتواند جای این داروها را در درمان این قبیل بیمارها بگیرد، باید توجه به خطرهای عوارض جانبی حاصل از استعمال متد و طولانی آنها داشت و روی این اصل بهتر است که تجویز آن توسط اطباء متخصص و به استناد بیوپسی کلیه از مریض صورت گیرد. ۰۴۰۰

۳- آسیب شناسی

الف - آسیب شناسی عمومی

وجود نداشت . ب. ن .

۵۰-۳۱۰

بوذرجمهر، مهر.

«هیپاتیت ویروسی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۳ (آذر ۱۳۴۸) ص. ۱۸۵-۱۹۶. کتابخانه ۵.

در این مقاله هیپاتیت ویروسی عفونی و سرمی که یکی از شایعترین بیماریهای کبدی است شرح داده شده . عامل بیماری در نوع ویروس " A " (هیپاتیت عفونی) و ویروس " B " (هیپاتیت تزریقی) است که تاکنون خواص بیماریزایی و چگونگی ارتباط آنها با یکدیگر ناشناخته مانده است . راه انتقال ویروس هیپاتیت عفونی " A " دهان و منبع آن مدفوع ، ادرار و خون انسان آلوده است . پاک نگهداشتن آب و غذا ، مانع از انتشار بیماری به وسیله ناقلین و تزریق گاما گلوبولین از جمله راههای مؤثر جلوگیری از شیوع هیپاتیت عفونی است . هیپاتیت تزریقی سری " B " منحصر از راه تزریق ایجاد می گردد . در نظر گرفتن عوامل زیرمیزان قابل ملاحظه ای از تکوین و شیوع آن میکاهد . خودداری کردن از تزریق های مکرر ، عقیم کردن وسائل تزریق با استفاده از سرنگهای Disposable ، ضد عفونی کردن وسائل اسکاریفیکاسیون در شعله خشک ، احتراز از به کار بردن محلولهای شیمیایی ، انداز گیری ترانس آمیناز پیش از تلقیح خون و تزریق گاما گلوبولین . در پایان مقاله از ارتباط سیروز کبدی با هیپاتیت ویروسی ، مصنوعیت در برابر هیپاتیت عفونی و تزریقی سرمی ، اشکال بالینی ، کمکهای آزمایشگاهی و درمان بطور اختصار بحث شده است . ب. ن .

۵۰-۳۱۱

بهرامی، رئیس.

«مطالعه دربارهٔ پاتوژنی پدیدۀ شواردن»

ناشناخته مانده است . پیدایی و تحول سرطان در انسان در دو مرحله زیر مشخص می گردد : مرحله ابتدایی بدون هیچگونه علائم و پیشرفت - مرحله ثانوی که تحت تأثیر عوامل تحریک کننده از حالت کمون خارج شده و سرعت توسعه می یابد . نقش برخی از ویروسها در ایجاد تومورهای نیک خیم کاملاً روشن گردیده و ثابت شده است که Papilloma Virues Vacuolating (Virues , Polyma Viruses) عامل اصلی ایجاد تومورهای نیک خیم در انسان هستند . ب. ن .

۵۰-۳۰۹

بریمانی، جلال (و) فاطمه سنگ.

بررسی ۱۳ مورد میاستنی گراو در ایران»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۳۷۹-۵۰۷. کتابخانه ۱۵.

گزارشی است درباره بیماری نادر میاستنی و بررسی ۱۳ مورد حادث آن که در ایران مشاهده گردیده است . نویسنده ابتدا در هفت متعایز علایم بالینی ، علایم آزمایشگاهی ، اشکال بالینی ، تشخیص افتراقی و فیزیوپاتولوژی این بیماری را شرح داده و سپس روشهای مختلف درمان آن را نشان داده است . پایان مقاله اختصاص دارد به شرح حال ، معاینات و درمان بیماران و نتایج به دست آمده از این بررسی را می توان در دو قسمت زیر خلاصه کرد : نکات مثبت : در ایران به خلاف کشورهای اروپایی و آمریکایی میاستنی در مردان بیشتر از زنان دیده می شود و از نظر سیر بیماری در زنان زودتر از مردان ظاهر می گردد . تعداد گلوبولهای سفید در تمام بیماران بیش از ۶۰۰۰ و مقدار هموگلوبین بین ۷۰-۷۵ درصد بوده است . نکات منفی : کمترین رابطۀ مشخص بین میاستن و عناصر موجود در خون (پتاسیم ، سدیم ، کلسیم ، فسفر ، کلسترول ، کراتین اوره و غیره)

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸) س. ۱۳ - ۲۲. کتابشناسی ۴.

دوره بیست و هفتم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) س. ۱۱۸ - ۱۲۸. تصویر ۲.

محتوای این مقاله در موضوعات زیر خلاصه می شود: ۱- دریا توژنی و ایجاد واکنش شوآرتزمن مغز استخوان نقش مهمی را به عهده دارد. ۲- نقش اساسی مغز استخوان در برابر نخستین تزریق آند و توکسین عبارتست از آزاد کردن مقدار زیادی گرانوموسیت در خون. ۳- تزریق اولیه آند و توکسین یک حالت آمادگی برای کاپیلرهای محل تزریق به وجود می آورد که مقاومت خود را در مقابل آند و توکسین بار دوم که از راه جریان خون به محل مزبور می رسد از دست داده دچار انقباض شدیدی و ضایعات جداری می شود. ۴- اثر عمل ترمبولاستی در فرآورده های لکوسیتی فوق العاده ناچیز است. ۵- چنین گمان می رود که در لکوسیتها ماده ای وجود دارد که در فیبرینوژن تغییراتی ایجاد کرده و موجبات لخته شدن خون و سایر ضایعات واکنش شوآرتزمن را فراهم می آورد. ۶- رابطه بیسن تئوری بلوکاژیم رتیکولاند و تلیال و ایجاد علائم واکنش شوآرتزمن. ب. ن.

۵۰-۳۱۲

پیروزی، صادق.

«تب و شکلهای تشخیص آن»

مجله طب عمومی، سال نهم، شماره ۵ (تیر ۱۳۴۸) س. ۲۴۷ - ۲۵۵.

در این مقاله علل مختلف و متعدد تب و بیماریهای تب را ذکر و دسته بندی شده است و برای رسیدن به تشخیص بیماریها در درجه اول به اهمیت معاینات دقیق بالینی و رابطه صمیمانه طبیب و مریض اشاره شده است. ع. م.

۵۰-۳۱۳

توکل، امیرامیر (د) انوشیروان نظری.
«آنوریزم دیسکانت آئورت»

در این مقاله نویسنده گان پس از توضیح اشکال سه گانه آنوریزم (ساک فورم فوری فورم و دیسکانت) ضمن گزارش شرح حال و بیمار علائم کلینیکی این عارضه را (همراه با درد وی در بودن آنوریزم) بیان می کنند. بیمار اول مرد سیست ۷۰ ساله با سابقه کوتاه هیپرتانسیون که به علت احساس درد شدید در پشت و انتشار آن به قسمت قدامی قفسه صدری به بیمارستان مراجعه نمود. وجود درد، رادیوگرافی از قفسه صدری و آرتروگرافی تشخیص آنوریزم دیسکانت آئورتی را تأیید کرد. بیمار دوم زنی است ۳۵ ساله که بدون احساس کمترین درد به سبب سرگیجه و سنکوپ به بیمارستان مراجعه نمود. الکتروکاردیوگرافی و رادیوگرافی از ریه نشان می داد که وانتربکول چپ هیپرتروفی یافته و سایه مدیاستین در قسمت فوقانی کمی بزرگ شده است. همراه با این ضایعات در ناحیه آئورت نیز قسمت برآمده های مشاهده گردید. هر دو بیمار تحت درمان طبی قرار گرفتند و در احوال آنها بهبود نسبی پدید آمد. اگرچه در شاخصترین علامت این بیمارست و لسی آنوریزمهای بی دردی نیز مشاهده گردیده که تعداد آنها از ۱ تا ۵ درصد گزارش شده است. استفاده از وسائل پاراکلینیکی از قبیل رادیوگرافی قفسه صدری، الکتروکاردیوگرافی و بخصوص آرتروگرافی تشخیص مرض را سجل می سازد. ب. ن.

۵۰-۳۱۴

دواجی، فریدون.

«سندرم تنگی کانال مهره های کمری»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸) س. ۸۶ - ۹۳. کتابشناسی ۱۵.

به سبب مشکوک بودن به خونریزی پونکسیون شکم شده اند ۲۴ مورد دیگر در چند سال اخیر در ایران صورت یافته ، گزارش گردیده است. نتیجه آمار اخیرین قرار است : ۱۳ مورد نتیجه مثبت ، ۹ مورد نتیجه منفی ، یک مورد پونکسیون منفی ولی خونریزی وجود داشته ، یک مورد پونکسیون مثبت ولی خونریزی وجود نداشته است . پ. ن .

۵۰-۳۱۶

فخران، بهمن (و) عبدالحمید شیخ زاده.

«پیشگیری و درمان آرتیمیهای در

انفارکتوس حاد قلب»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و نهم، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۵۶۸-۵۷۷. کتابشناسی ۱۹.

بررسی آماری روشن می سازد که بعد از انفارکتوس حاد قلب آرتیمیهای قلبی به خصوص تاکیکاردی بطنی ، فیبریلاسیون بطنی و لوک قلبی شایعترین علت مرگ و میر بیماران قلبی است. در این مقاله بعد از توضیح کامل آرتیمیهای درمان انواع آنها در ۹ قسمت مجزای زیر شرح داده شده است : انواع اکستراسیستولها ، تاکیکاردی سینوسی و نودال و فلوئترفیبریلاسیون دهلیزی ، برادیکاردی سینوسی و ریتم نودال ، بلوک دهلیزی بطنی ، تاکیکاردی بطنی ، فیبریلاسیون بطنی ، ایستادن قلب ، نارسایی قلبی ، شوک بعد از انفارکتوس . پ. ن .

۵۰-۳۱۷

فلسفی، احمد.

«درمان واریس مری»

مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره (آبان ۱۳۴۸) ص. ۱۶-۱۹. کتابشناسی ۴.

در این مقاله ابتدا عاملهایی که به طور ناگهانی موجب پاره شدن واریس مری می گردند شرح داده شد . و سپس درمان طبی و غیرجراحی (فروبردن سوند در مری ، تجویز وازوپرسین و انتقال خون) و درمان جراحی این بیماری (لیگاتور

سندرم نادری است که در دنیا تاکنون تنها ۴۰ مورد آن گزارش گردیده است . غالباً در مرد ها مشاهده می گردد و بیمار متلاً بعد از راهروی یا توقف طولانی به سبب عارضه کلودیگاسیون انترمیتانتیک یا هر دو الزاماً می نشیند و بعد از چند دقیقه استراحت و برطرف شدن اختلالات مربوطه مجدداً به حرکت خود ادامه می دهد . این سندرم حاصل اختلالات حسی (درد و پاراستزی) و اختلالات حرکتی (ضعف عضلانی ، فلج گذرنده) در پا ، ساق یا ران است . تیوگرافی این اختلالات یا یک ریشه ای است (مونورادیکولر) یا چند ریشه ای . گاهی هم می توان تمام عضورافراگیرد . علت آن تنگی کانال ستون فقرات کمری است که خود علل مختلفی دارد : هیپرتروفی رباطها مخصوصاً رباط عمومی مهره ای خلفی ، هیپرتروفی زائده های مفصلی و لامها ، هرنی دیسکال در یک کانال نیمه تنگ پاتنگی مادر زادی کانال . سندرم به علت ایسکمی گذرنده ریشه عصب ظاهری شود . بوجود آمدن ایسکمی رابه و بطریق توجیه می کنند : پیدایش یک برجستگی دیسکال خلفی در موقع راه رفتن به علت فشاری که روی دیسک می آید یا وازودیلاتاسیون عروق ریشه عصب به علت کار عضله مربوطه . معالجه این بیماری لای نکومسی وسیع است . پ. ن .

۵۰-۳۱۵

سید فرشی، جلال (و) عبدالحمید حسینی.

«بزل صفاق در ضرب به های شکم»

مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره ۱ (آبان ۱۳۴۸) ص. ۱-۴. کتابشناسی ۲.

امروزه در بیشتر بخشهای اورژانس بمنظور تأیید تشخیص بالینی و رفع تردید در موارد مشکوک پونکسیون شکم صورت می گیرد . در این مقاله بعد از مطالعه و بررسی شرح حال ۶۴ بیمار فرانسوی که

مشاهده شده است. بعد از انجام آزمایشهای معمول و منفی بودن تمام کاوشها چند روزی بیمار را تحت درمان *Thiomaline* (حاوی آنتی موان) قرار می دهند. برخلاف حالات پیش اثرا ت درمانی دارو بسرعت ظاهر می گردد و در مدت کوتاهی تب بیمار قطع می شود. پ. ن.

۵۰-۳۲۰

فریب، عالی (د) قدسی تیلوفری.

«تشخیص سنگهای کلیه از راه IR اسپکتر

سکوپی»

دارو پزشکی، دوره هفتم، شماره ۱۰ و ۱۱ (مهر و آبان ۱۳۴۸) ص. ۳۰-۲۲. کتابفروشی ۲. جدول ۱.

این مقاله گزارش آزمایش ۱۰۰ نمونه سنگ کلیه با روش IR است که از روی طیفهای به دست آمده و مقایسه با منحنیهای استاندارد نوع آنها معلوم گردیده است. پ. ن.

۵۰-۳۲۱

میر محمد صادقی، حسین.

«تمپو ناد مزمن با همو پریکارد»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۳۷۱-۳۹۱. کتابفروشی ۴. تصویر ۱۱.

در این مقاله بعد از بررسی اجمالی انواع

پریکاردیت های ترشخی مزمن شرح حال سه بیمار که به پریکاردیت ترشخی حونی با آثار کلینیکسی تموناد مزمن مبتلا بودند با تشخیصهای نارسائی قلب، کلی سیستیت و سنگ کیسه صفرا تحت درمان قرار گرفته اند گزارش گردیده است. نشانه های تغایرات مرضی این سه بیمار با سایر پریکاردیت های مزمن که تا کنون شرح گردیده متفاوت است بدین معنی که مایع پریکارد ناچیز و خونسی و قلب تحت فشار و آثار کامل و شدید یک تموناد مزمن مشهود بوده است. مؤلفی که مصنف را به تشخیص پریکاردیت ترشخی مزمن هدایت کرده اند از این قرارند: ۱- آثار کلینیکی حاصل از عوامل

واریسهای مری از طریق عمل پورتوکا و (بیجان گردیده است. در پایان شرح حال دو بیمار گزارش شده است. بیمار اول مردیست ۳۰ ساله، به سبب هماتر ویزگی طحال تحت عمل جراحی پورتوکا و قرار می گیرد و بهبود کامل می یابد. بیمار دوم مردیست ۳۴ ساله که به سبب بزرگسی کبد و طحال تحت عمل جراحی پورتوکا و قرار می گیرد. از روز سوم دچار تبهای موج داری شود که با مداوا بهبود می یابد. بعد از چند روز مجدداً خونریزی ایجاد می گردد که با تزریق خون و تجویز دی اورتیک درمان می شود. پ. ن.

۵۰-۳۱۸

قالبی، ابوالقاسم (د) نوشین فروزانفر.

آمار چهار ساله مراجعات و فعالیتهای

بخش بیماریهای خون»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸) ص. ۲۳۶-۲۴۴.

گزارشی است آماری مبتنی بر تحقیقاتی که طی چهار سال در بخش بیماریهای خون بیمارستان پهلوی انجام گرفته است. تمام این بیماران (اعم از استری یا سرپایی) بر حسب نوع بیماری تحت درمانهای مختلف از قبیل ترانسفوزیون شیمیوتراپی و رادیوتراپی قرار گرفته اند. آمار تهیه شده نشان می دهد که قسمت اعظم بیماران کسانی هستند که به کم خونی بخصوص کم خونیهای ناشی از کمبود آهن، لوسمی حاد و مزمن و بیماریهای خونریزی دهنده ارثی مبتلا بودند. پ. ن.

۵۰-۳۱۹

فریب، محمد.

«مشکل تشخیص تب»

نشریه مرکز طبی کودکان، دوره اول، شماره ۲ (دی ۱۳۴۸) ص. ۱۶-۱۹.

این مقاله گزارش موردی از انواع تبهای دیرپا در کودکان است که در دختربچه سه ساله ای

پوستی در مقابل دترزانه‌های صنعتی شرح داده شده است . آ. س.

۵۰-۳۲۳

زین دست، محمد رضا.

«درماتیت‌های حاصل از وسایل لاستیکی»

مجله دانشکده پزشکی ایران، دوره بیست و نهم، شماره ۶. (اسفند ۱۳۴۸) س. ۵۷۸-۵۸۲.

در این مقاله نویسنده باتکیه بر آمارهای درماتیت‌های ناشی از استعمال وسایل لاستیکی را (دستکشها و کفشهای لاستیکی، کرسر، کمر بند و بند جورابهایی که از لاتکس هوای برزیلی تهیه شده‌اند) ناشی از مواد شیمیایی مخصوص می‌داند که برای تسریع در امری مریزاسیون به مواد دیلاستیک اضافه می‌کنند. تجزیه نشان داده است که حساسیت‌های حاصل غالباً ناشی از مشتقات

Benzethiazole و Thiuram Sulphide

می‌باشند . ب. ن.

۵۰-۳۲۴

فین برگ، جرج.

«موجود ذره بینی که در رختخواب

میخزد»

خواندنیها، دوره سوم، شماره ۴۴ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۵۰.

تا قبل از سال ۱۹۶۴ تصور می‌کردند که علت ایجاد الرژی گرد و خاک و غبار و گرد های گیاهان و غیره است. در این سال دو دانشمند هندی نشان دادند که علت ایجاد الرژی موجود ذره بینی است که در این گرد و غبارها به خصوص در گرد و غبار اطاق خواب وجود دارد و از شوره سر پوسته‌های دفع شده از بدن تغذیه می‌کند. این موجود کرم سفید هشت پای است بنام درناتوفوگوئیدس

Dernato Phaguides ع. ۴۰۴۰

۵۰-۳۲۵

نیکخو، محمد علی.

«یک مورد آنوری بعلت فایسم»

نشار دهند. قلب ۲- الکتروکاردیوگرام که عارضهٔ بریکارد را نشان می‌دهد (بدون وجود کوچکترین آثاری از ضایعهٔ میوکارد، آندوکارد یا نقص هدایت) ۳- سایه گستردهٔ قلب در رادیوگرافی سینیه بدون علامت رسوب کلسیم در بریکارد ۴- آنژیوگرافی و وجود فاصله بین د هلیز راست و وکتارهٔ راست قلب که مؤید تجمع مایع بریکارد است. ۵- پونکسیون بریکارد و خروج مایع خونی غلیظ. علت بیماری و خونی بودن این نوع بریکاردیت مانند انواع دیگر آن نامعلوم است. ایجاد تحریک مزمن و عدم گسترش بریکارد احتمالاً معلول همبریکارد و رسوب فیبرین بر روی بریکارد و توسعهٔ سریع فیروز در آن است . ب. ن.

ب- حساسیت (آلرژی)

۵۰-۳۲۲

زین دست، محمد رضا.

«پودرهای رختشویی و حساسیت‌های

جلدی»

دوره پزشکی، سال نهم، شماره ۱۱۹۱۰ (مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۵۷-۶۱. کتابشناسی ۱۷.

دترزانه‌های صنعتی مورد مصرف در ایران موجب ناراحتی پوستی و خارش و آگزای حساسیت خانم‌های خانه دار شده است. استفادهاز دستکش‌های لاستیکی که خود آلرژن هستند برای حساسیت می‌افزاید. مواد قلیایی مصنوعی دترزانه‌های جرمی روی پوست را از بین می‌برند و مقاومت پوست را در مقابل قلیایی‌ها با مواد دیگر کم می‌کنند و آن را آمادهٔ آگزای سازند. دترزان‌ها اگر به تنهایی عامل آلرژیک نباشند عامل مستعد کننده برای حساسیت در برابر مواد دیگر هستند (استعداد حساسیت افراد نیز بی تأثیر نیست. در این مقاله مشاهدات محققان در مورد واکنشهای

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸) س. ۱۰۶-۱۱۷.

گزارشی است از يك مورد تپهولونفریت حاد همراه با آنوری که بر اثر فایسم ایجاد گشته است. بیمار پس از خوردن چند دانه با قالی خام دچار هموگلوبینوری و کم خونی شدید و شوک و سقوط فشار خون می گردد. عوارض فوق ویرقان متعاقب آن تشخیص فایسم را تأیید می کند. به عنوان آغاز درمان علاوه بر تزریق خون، مانیتول و کورتون تجویزی می شود ولی چون حال بیمار همچنان رضوخامت می رود بیمار (بار اول) شبانه ۳ روز باردوم ۴ ساعت تحت دیالیز صفاقی قرار می گیرد. در پایان دیالیز دوم در بیمار بازمی شود و بعد از يك هفته به ۵ لیتر در روز می رسد. از هفته دوم بتدریج ادرار کاهش یافته و مقدار اوره خون بحالت طبیعی عودت می یابد. بندرت دیده شده است که شوک فایسم و همولیز گلبول قرمز حادی باشد که بیمار به کم خونی و هموگلوبینوری شدید و متعاقب آن شوک و کولا پس عروقی دچار گردد. به عقیده نویسنده با تنظیم مقدار آب و الکترولیت و استئانتاز تصفیه های خارج کلیوی (کلیه مصنوعی - دیالیز صفاقی) در غالب موارد می توان بیماران را از مرگ نجات داد. ب. ن.

ج - بیماریهای دهان و دندان

۵۰-۳۲۶

تسلیمی، محسن.

«استئومیلیت آواره نوزادان و عوارض بعدی آن».

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۳ (آذر ۱۳۴۸) س. ۲۴۱-۲۵۰. کتابشناسی. ۵. تصویر. ۴.

در این نوشته ابتدا از آغاز بیماری، مبداء عفونت، نوع میکروبهای بیماریزا، زمینه و سن بیمار

بحث شده و سپس نشانه های عمومی و موضعی ضایعه توضیح داده شده است. استئومیلیت آواره - نوزادان، بیماری عفونی وحاد است که اگر در مراحل اولیه درمان قطعی نشود به مرگ شیرخوار منتهی می گردد. درمان بیماری به شکافتن آبسه، درناژ و تجویز آنتی بیوتیک بخصوص پنی سیلین محدود می شود. ناهنجاریها و دشکلیهایی که بعد از بهبود این بیماری در چهره باقی می ماند در سنین بلوغ با ارتودنسی و جراحی ترمیمی اصلاح می گردد. ب. ن.

۵۰-۳۲۷

«تغییرات پولپ دندان در اثر کار با دستگاههای بادور زیاد».

ترجمه رضاحجازی.

مجله جامعه دندان پزشکان ایران، دوره پنجم، شماره ۶ (مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۱۵-۱۷. کتابشناسی. ۱. تصویر. ۲.

از هنگامی که استفاده از توربین در دندانپزشکی معمول گردید به سبب گرمای ناشی از دور زیاد (۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار دور در دقیقه) چگونگی استفاده از آنها مورد بحث قرار گرفت. در آغاز برای تعدیل گرمای حاصله و جلوگیری از عوارض آن بر روی پولپ دندان از هوای سرد استفاده می شد ولی نظر به اینکه حرارت ناشی از تراش را کاملاً خنثی نمی کرد جای خود را به سرد کننده آبی داد. در این مقاله ضمن بررسی مزایا و معایب توربینهای دندانپزشکی عوارض و ناراحتیهایی که بر اثر استفاده از دستگاههای با سرعت زیاد حادث می شود به اختصار شرح داده شده است. ب. ن.

۵۰-۳۲۸

دامدمنش.

«بروگسینوم و کلنچینک و درمان از طریق پروتو» (بایت گاری).

مجله جامعه دندان پزشکان ایران، دوره پنجم، شماره ۶

می کنند . در پایان مقاله از دستگاهی — برای
الکترول تراکشن نامبرده می شود که اساس آن عبارتست
از يك پروتز سبك متحرك كه بعضی اوقات در ارتد نسی
از آن به عنوان دستگاه نگهدارنده استفاده می شود .
بالصاق و چسباندن این دستگاه فشار تراکشن در
تمام قوس دندان پخش شده و از حرکات اضافی
دندانهای دیگر نیز جلوگیری می گردد . پ. ن .

۵۰-۳۳۰

زند، سیروس.

«ماندیبول و روابط آن با پروتز کامل فك

پایین»

مجله جامعه دندان پزشکان ایران، دوره پنجم، شماره ۷
(آذر و دی ۱۳۴۸) س. ۵ - ۱۲.

پروتز فك پایین . در مقایسه با پروتز فك بالا ،
نظریه ساختمان تشریحی مخصوص فك پایین کاملاً
رضایتبخش نیست . گاهی اوقات دندانپزشك برای
احتراز از زندگی و آسیب رسانیدن به بافتها و یا
از بیم جابجائی و بلند شدن پروتز (هنگام تكلم
یا غذا خوردن) تله پروتز را بیش از حد لازم کوتاه
می كند و بدین ترتیب پیش از آن فضای راکه
امكان دارد زیر پروتز قرار گیرد نمی پوشاند ، حال
آنكه بابررسی دقیق حالات فیزیولوژيك فك پایین
و اتصالات عضلانی آن این سطح را می توان تا
۳ افزایش داد . در این نوشته ضمن توضیح
و تشریح عضلات جابجا كننده پروتز (ماستر ،
مناليس ، پتریگوئید داخلی ، پالاتوگلو —
و میلو هیوئید) ، عضلات ثابت كننده پروتز
(بوکسیناتور ، اریكولا ریس اریس و ژنیوگلو —
وس) و زبان و دادن اطلاعاتی در خصوص شیب و موقعیت
محلی دیواره پروتز و همچنین آشنایی با عوامل
فیزیکی كه موجب گریز ثبات پروتز می گردند شرایط
توفیق در ساختمان پروتز فك پایین نموده شده
است . پ. ن .

(مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۳۸ - ۶۳ . كتابشناسی . تصویر ۱۲ .

مقاله ای است درباره پروگنیزم (دندان
قروچه) و كلنجينك (بهم زدن دندانها) و
ضایعات این دو عادت بر روی انساج پرپود و نبت .
در آغاز عوامل اصلی (عصبی — شغلی — متفرقه) ،
نحوه های عادت و علامتهای كلینیکی این بیماریها
شرح گردیده و سپس زیر عنوان درمان ، بعد از
تسكين درد و متعادل كردن الكوزیون ، ضمن بحث
جامعی چگونگی استفاده از بایت گارو یا بایت
اسپلنت نشان داده شده است . در بهره گیری
از این روش انواع بایت گارو ، خواص ، روش تهیه و
تسلیم آن به بیمار توضیح گردیده است . پ. ن .

۵۰-۳۲۹

رادووان، د. تزار.

«درمان جراحی از تودنسی کانیهای نهفته»

ترجمه مددعالمی،
مجله جامعه دندان پزشکان ایران، دوره پنجم، شماره ۶
(مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۵ - ۱۴.

تشخیص کانیهای نهفته فك بالا خود بخود
دشوار است و وجود آنها غالباً درخشندگی
رادیوگرافیهای داخل دهانی (به منظور
تشخیص ضایعات دندانهای مجاور) به طوری
تصادفی كشف می شود . بعد از تشخیص و تعیین
محل و طرز قرار گرفتن کانی نهفته و انجام
آنسیزی (موضعی یا عمومی) برشی به شكل ۷
در موکیریوست ناحیه وستیبول و پالاتن تناری
استخوان و همچنین در روی قوس دندان در ناحیه
کانین داده می شود . بعد از جدا کردن مخاط در
وجهت وستیبول و پالاتن به كمك دوچیز ساده
تمام پوشش استخوانی تاج را در مجاورت كرت آلوشول
بری دارند . بعد از برداشتن نسج در تاجی
به وسیله آچارهای مركب از يك چنگ فولادی ضد
زنگ كانی نهفته را به محل صحیح آن هدایت

۵۰-۳۳۱

شفق، ایرج.

«مسئله پرداخت پروتزهای ثابت و موضوع
کوروزیون داخلی فلزات در دهان»

مجله جامعه دندان پزشکی ایران، دوره پنجم، شماره ۲
(خرداد و تیر ۱۳۴۸) س. ۴۳ - ۵۱.

برای زدودن زرات گچ سطوح پروتز ریخته شده و همچنین از بین بردن اکسیداسیون سطحی طلا، راههای مختلفی وجود دارد که اهم آنها فروردین پروتز در محلول ۵ درصد اسید کلریدریک است. اخیراً محلول دیگری بنام Jol-Pac به بازار آمده است که به صورت پودر در شیشه های در بسته نگهداری می شود. وسایل دیگر عبارتند از تمیزکننده اولتراسونیک (در دستگاه مزبور کمی نیترات سدیم می ریزند و پروتز را مدت در آن قرار می دهند) و دستگاه جریان ماسه ریز (در این دستگاه همراه جریان هوا مقداری ماسه ریز پروتز تماس حاصل می کند و آنکه به آن آسیبی برساند گچهای سطحی را برمی دارد). در این مقاله علاوه بر بررسی مطالب فوق کوروزیون الکتریکی و مکانیسم آن، ساختمان باطری، برداشتن آلایز اضافی و صیقل دادن پروتز به تفصیل شرح داده شده است. ب. ن.

۵۰-۳۳۲

محقق یزدی، حسن (و اسماعیل یزدی).

«یادآور دپسور یازیس مخاط دهان»

مجله بیماریهای پوست و آمیزشی ایران، دوره دوم،
شماره ۱ (دی ۱۳۴۸) س. ۳ - ۸.

پسوریازیس بیماری مزمن و عود کننده ایست که هنوز علل و اسباب آن شناخته نشده است. ضایعات مخاطی پسوریازیس بخلاف ضایعات پوستی آن بسیار نادر است. از سال ۱۹۲۲ تا ۱۹۶۳ منحصراً چند نمونه گزارش شده است. در این مقاله برای نخستین بار موردی از این بیماری

معرفی گردیده است. بیماریه علت پیدایش لکه های قرمز رنگ روی پوست قسمتهای مختلف بدن به بیمارستان مراجعه می کند. معاینات کلینیکی و نتایج ناشی از آزمایشهای بافت شناسی پوست و مخاط نشان می دهد که ضایعه چپیزی جز پسوریازیس نیست. ب. ن.

۵۰-۳۳۳

مرفضوی، عباس.

«درمان گنرس و اتیو بیماریهای

پریودونتانال»

مجله جامعه دندان پزشکی ایران، دوره پنجم، شماره ۷
(آذر و دی ۱۳۴۸) س. ۱۳ - ۲۶.

در قلمرو اپیدمیولوژی بیماریهای پریودونتانال در ایران تاکنون مطالعات ناچیزی صورت گرفته است. معینا مطالعه علل پوسیدگی دندان و بیماریهای انساج پریودونتانال در ۱۰۴ نفر از اهالی شهرستان تهران، اصفهان، شیراز و مشهد و همچنین بررسی کلینیکی و آماري جوامع روستایی مناطق غرب ایران در استان کرمانشاهان و مطالعات انستیتوانگل شناسی و بهداشت گرمسیری در میان عشایر فارس نشان داده است که در حدود ۹۰ درصد مردم ایران به بیماری پریودونتانال مبتلا هستند. در پایان این گفتار که به درمان کسرواتیو غیر جراحی اختصاص یافته درباره لوازم دانتاریا و طرز کار کردن با آنها، کورتاژ، تکنیک کورتاژ، و همچنین موارد عدم تجویز کورتاژ بحث شده است. ب. ن.

۵۰-۳۳۴

هاشمی، موسی.

«سازگرمای کاپوزی حفره دهان»

مجله جامعه دندان پزشکی ایران، دوره پنجم، شماره ۶
(مهر و آبان ۱۳۴۸) س. ۲۹ - ۳۷.

سازگرمای کاپوزی ضایعه ای است با تظاهرات اولیه پوستی و مخاطی. علت

و عصبی بیان شده است . در پایان موردی از بیماری
هوچکین که در ایران مشاهده گردیده گزارش شده
است . پ. ن .

۵۰-۳۳۶

سمیدی، سیمین (و) کیوش نفیسی.

«توزیع سنی سرخك و سرخچه در کودکان تهران»

مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره ۲ (دی ۱۳۴۸) س .
۵۳-۵۵. کتابخانه ۱۱.

در این مقاله نتایج بررسی سرولوژیک سرخك و
سرخچه - در بیماری ویروسی شایع در کودکان -
گزارش گردیده است . روش آزمایش HI مبتنی
بر اندازه گیری پادتن های اختصاصی سرخك و
سرخچه به طریقه میکرو متد است . نتایج به دست
آمده از اعمال این آزمایش روی ۴۴۸ کودک ۸ ماهه
تا ۱۲ ساله ، به منظور تعیین پادتن اختصاصی
سرخك ، نشان داد که در حدود ۳۰ درصد از
کودکان در سنین ۸ ماه تا دو سال مصونیت دارند
و این نسبت در سنین ۱۱ تا ۱۲ سالگی به ۸۳
درصد بالغ می گردد . در مورد پادتن اختصاصی
ویروس سرخچه از ۸۹۳ کودک ۸ ماهه تا ۱۵ ساله
خون تهیه گردید و مشاهده شد که نسبت مصونیت
با ازدیاد سن کودکان افزایش می یابد به طوریکه
۹۸ درصد کودکان ۱۲ تا ۱۵ ساله در برابر ویروس
سرخچه مصونیت دارند . نتایج حاصل از مطالعات
سرولوژیک دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات
بهداشتی دانشگاه تهران نشان می دهد که در
تهران بیش از ۵۰ درصد کودکان تا پیش از ۵ سالگی
نسبت به این بیماری مصونیت دارند و این نسبت
در مورد سرخك در ۱۲ سالگی به ۸۳ درصد و در
مورد سرخچه به ۹۸ درصد می رسد . از آنجا که
بیش از ۹۵ درصد زنان در سنینی که بارداری شوند
دآرای پادتن سرخچه می باشند لذا واکسیناسیون

پیدایش این ضایعه تاکنون شناخته نشده است .
این ضایعه يك تومور عروقی بدخیم آتی پيك است
که نه تنها پوست بلکه دیگر اعضاء بدن را نیز
فرا می گیرد . پایان مقاله به گزارش موردی از ساکومای
کاپوزی حفره دهان اختصاص دارد . بیمار زنی
است ۲۷ ساله که یکماه پیش از معالجه ، بر روی
لثه فك بالا و پایین برجستگیهای احساس
می کند که باعث خونریزی می شده اند . بیمار تحت عمل
جراحی قرار می گیرد و کلیه انساج برداشته شد مبرای
آزمایش به بخش نسج شناسی فرستاده می شود .
در این مرحله پاسخ بیوفیسی ، پولیس فیبروماتوز
با نمای سارکومی بود . بعد از عمل ضایعات
مجدد دیگری در شرع الحنك و لوزه ها و پوست
دستها و پاها ی بیمار ظاهر می گرد که با اشعه
کبالت و رادیوتراپی درمان می شود . نویسنده
در این مقاله اطلاعات جامعی در خصوص انواع
دندان عقل ، موارد تجویز و عدم تجویز جراحی
و چگونگی بیرون آوردن دندانهای عقل نهفته
به دست داده است . پ. ن .

۵- بیماریهای پوست

۵۰-۳۳۵

رواقی، مهرداد (و) حسن محقوزی.

«بررسی بالینی و آسیب شناسی موردی نادر از بیماری هوچکین»

مجله بیماریهای پوست و آمیزشی ایران، دوره دوم،
شماره ۱ (دی ۱۳۴۸) س . ۱۳-۲۰. تصویر ۶.

در آغاز مقاله ، سندرم پولی گانگلیونوسرما
بیماری هوچکین زیر عناوین : علت عامل های ارثی
و مادرزادی - سیر بیماری و علائم بالینی به تفصیل
شرح گردیده و سپس تظاهرات اختصاصی و غیر
اختصاصی پوستی همراه علائم احشایی و ریوی
آسیبهای استخوانی (استئولیتیک و استئوکلستیک)،
اختلالات کلیوی ، قلبی (پریکاردیت و آنکاردمیت)

«موقعیت جغرافیایی و اشکال بالینی سالک در ایران»

مجله بیماریهای پوست و آمیزشی ایران، دوره دوم، شماره ۱ (دی ۱۳۴۸) ص. ۲۹ - ۳۱.

سالک در ایران همچنان شایع است و نسبت به سالهای گذشته میزان ابتلاء بدان از بینان پیدا کرده است. تحقیقات انستیتو بهداشت در تهران و شهرستانها ناظر بر این است که سالک بر حسب منطقه جغرافیایی و ناقل و مخزن ویروس و دوره کمون و یافت و اشکال بالینی و بالاخره نتایج درمانی مشخصات متفاوتی را نشان می دهد. در این مقاله بیماری سالک در ۴ استان تهران - گرگان - اصفهان - خراسان مورد تحقیق قرار گرفته و پس از بررسی موقع جغرافیایی و اقلیمی هر یک از استانها و مطالعه آسیب شناسی و صفات بالینی سالک، مناطقی که بیش از نواحی دیگر آلوده هستند مشخص گردیده است. ب. ن.

۵۰-۳۴۰

هرندیان، باقر (و) مهدی شریفی.

«فیزیوپاتولوژی سوختگی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۴۰۱ - ۴۱۴. کتابشناسی ۵.

نظریه اینکه سوختگیهای نسبتاً عمیق تغییرات فاحشی در امعاء و احشاء ایجاد می نمایند معالجه آنها نباید به درمان ضایعات پوستی منحصر شود. در مواردیکه شدت سوختگی انعقاد کامل پروتئین سلولها را سبب نمی گردد غشاء سلول تحت تأثیر مستقیم عامل حرارتی خاصیت انتخابی آنجذاب مواد الکترولیتها را از دست داده و قابلیت نفوذ و عبور مایعات از آن افزایش پیدا می کند و بدین ترتیب مواد مختلف به آسانی از جدار مویرگها به فضای بین سلولی و داخل سلولی راه می یابند. بر اثر همین کیفیت مقدار پتاسیم در ترکیب مایعات عروقی و داخل سلولی بالا رفته و از مقدار سدیم

همگانی علیه این بیماری غیر ضروری بنظر می رسد.

ب. ن.

۵۰-۳۳۷

صادقی، ناصر (و) شایق درآوانسیان.

«الاستوز کسبی. مطالعه هیستوشیمی یک مورد و مقایسه با الاستوز پیری»

مجله دانش پزشکی، سال ششم، شماره ۴ (مهر و آبان ۱۳۴۸) ص. ۱۳۲ - ۱۴۰. کتابشناسی ۴. تصویر ۶.

از ۲۶۵۰ بیوپسی پوست که در بیمارستان رازی انجام شده، فقط یک مورد پسود و گزانتوم الاستیک دیده شده است. در مقاله شرح حال و بیماریاراده شده که با ضایعات پوستی مراجعه کرده اند و آزمایشهای مختلف وجود بیمباری پسود و گزانتوم الاستیک در بیمار جوان اولی و الاستوز پیری در بیمار مسن دومی ثابت شده است. درجدولی اختلاف جواب آزمایشهای مختلف در د بیمباری بایکدیگر مقایسه شده است. ۶۰۶۰.

۵۰-۳۳۸

عنصری، محمدعلی.

«چندام و ضایعات آن در حنجره و اپیگلوت»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۴۵۲ - ۴۵۷. کتابشناسی ۷. تصویر ۶.

گزارش حال بیمار است که به سبب خشکی و خونریزی بینی به بیمارستان مراجعه می کند. بعد از بررسیهای و مشاهده سورآخی در تریخه وسطی بینی و برجستگی کوچک عدسی شکل در لبه اپیگلوت مبادرت به بیوپسی می گردد. نتایج آزمایشهای آسیب شناسی تشخیص چندام را تأیید می نماید. درمان بیماری به تجویز Antileprol Ehaulmograol و مشتقات آن، سولفامیدها و سولفوتها (نظیر Diaminodiphenylsulfon) محدود می گردد.

ب. ن.

۵۰-۳۳۹

ملکی، محمدعلی.

نشانه‌هایی از حالت تورور در مادر از جمله عوامی هستند که موجبات پیدائی نوروزکودکان را فراهم می‌سازند. علاوه بر این محرومیت‌های دوران کودکی، کشمکشها و روابط غیرمنطقی والدین نقش عمده‌ای در پرورش شخصیت و تکوین احوال روانی دوران بلوغ دارد. تحقیقات روانشناسان و روانکاوان معاصر مبین آنست که بدرفتاریهای والدین و بی عدالتیهای اجتماعی عامل اصلی پیدایش الکلیسم یا اعتیاد به مواد مخدر در جوانان است. ب. ن.

۵۰-۳۴۲

چهرازی.

«نظاها رات گوناگون بیماری صرع»

سلامت فکر، دوره دوازدهم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۵-۶.

بیماری صرع نه فقط از جهت ابتلای شخصی باید درمان شود بلکه محیط زندگی، طرز تعلیم و تربیت، نحوهٔ شغل و کار و بالاخره آیندهٔ بیمار بوسیلهٔ متخصصین اعصاب و روان و سازمانهای تربیتی و حرفه‌ای بایستی مورد توجه قرار گیرد. امروزه بسیاری از نکات مبهم این بیماری در اثر بررسیهای مؤثر جراحی اعصاب و همچنین از جهت پاراکلینیک و نوروفیزیولوژی با کشف الکتروانسفالوگرافی روشن شده است. اهمیت الکتروانسفالوگرافی در مورد صرع بقدری است که در حال حاضر طبقة بندی این بیماری و شرح اشکال بالینی آن برکیفیت نمودار الکتروانسفالوگرافی در حالات مختلف مبتنی است. از نظراتیولوژی این بیماری می‌توان عامل ارث، عامل متابولیک و دژنراتیف، سمومیتها مخصوصاً با اکسید و کربن و علل عضوی مانند ضربهٔ جمجمه را مؤثر دانست. گ. ا.

۵۰-۳۴۳

مزل، آلبرت.

گاسته می‌شود. علاوه بر این تغییرات غلظت پروتئین پلاسما نیز بالا می‌رود و نوعی هیپرپروتئینمی سیستمیک به وجود می‌آید. نویسندگان به این مطلب که در سوختگی پیش می‌آید می‌پردازند: انتقال مایعات به فضای بین سلولی - واز و دیلاتاسیون و ایجاد ادم - درنازلنفاتیک و کاهش ادم - وسعت عروق جلدی و از دست رفتن گلبولها - ایجاد کم خونی - کاهش مصرف آهن در رمفزا ستخوان - کولایپس سیرکولاتوار - استرس و نوكسى اعضا و احشاء - تأثیر روی مغز - ادم ریوی - نكروز حاد تھولرو ضایعات کلیوی - نارسائی کبدی - اولسراسیونهای گاستروانتستینال - آسیب میوکاردا - آسیب سورنال - آسیب غدهٔ تیموس - آسیب گونادها - سمومیت‌های ناشی از توكسینها - در بیان مقاله طبقه بندی سوختگی‌ها آورده شده است: ۱- سوختگی درجهٔ يك که در آن طبقه شاخسی اپیدرم صدمه می‌بیند. ۲- سوختگی درجهٔ دو که به سوختگی سطحی و عمیق درم تقسیم می‌شود. ۳- سوختگی درجهٔ سه که تمام پوست یعنی آبی درم و درم آسیب می‌بیند. ب. ن.

ه- بیماریهای روانی

۵۰-۳۴۱

ایزدی، سیروس.

«محر و میت‌های دوران کودکی و بیماریهای روانی»

مجلهٔ دانشکدهٔ پزشکی تهران، دورهٔ بیست و هفتم، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۴۴۲ - ۴۵۱. کتابشناسی ۲۱.

بسیاری از اختلالات روانی، ناشی از تأثیر عوامل مخرب خانوادگی، اجتماعی و تربیتی بر روی شخصیت پیشین بیمار است. هوش طفل، بیماریهای جسمانی دراز مدت، دور زستن از والدین، چگونگی رفتار مادر، ارتباطات غیر طبیعی پدر و مادر وجود

«عقب ماندگی ذهنی اجتناب پذیر است»،
ماهنامه آموزش و پرورش، دوره سی و نهم، شماره ۶
(اسفند ۱۳۴۸) ص. ۱ - ۶.

علل عقب افتادگی ذهنی را می توان به سه دسته عوامل پیش از تولد، هنگام تولد و بعد از تولد تقسیم کرد؛ از عوامل پیش از تولد «تصفیه» کروموزمی است که موجب عقب افتادگی از نوع مغولی می شود؛ پیش رسی، اعتیاد و بیماری های والدین بخصوص مادر، همچنین کمبود اکسیژن در هنگام تولد عامل مهمی در این بیماری است. و بالاخره بدترین عوامل آنهایی هستند که پس از سالها رشد طبیعی باعث عقب افتادگی مغز می شوند مانند سمومیت. د. م.

۵۰-۳۴۴

نوربخش، جواد (د) سیروس ایزدی.
«پنداره ها و کردارهای و سواسی در کودکان»
مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره ۱ (آبان ۱۳۴۸) ص. ۸ - ۱۳.

در کودکان و نوجوانان نیز امکان بروز پنداره ها و یا کردارهای وسواسی وجود دارد. علل روانشناسی این تظاهرات اغلب رفتار ناهنجاری پدر و مادر و ملائمت یا خشونت بی اندازه آنان است. در پایان مقاله مورد جالبی از این بیماری روانی معرفی گردیده و با بررسی کامل تاریخچه زندگی، احوال خانوادگی و معاینه روانی وی چگونگی درمان آن نموده شده است. د. م. ن.

۴-جراحی

۵۰-۳۴۵

زدرگر، موسی.
«معرفی يك مورد تیمو لیپوما»
مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۶
(اسفند ۱۳۴۸) ص. ۵۳۵ - ۵۳۶. کتابخانه ۸. تصویر ۵.
تیمولیپوم یکی از تومورهای نادر سینه است

این مقاله، گزارش يك مورد از آن است. بیمار در بخش جراحی قفسه صدری تراکتومی می شود و توموری به وزن ۳/۵ کیلوگرم از سینه خارج می گردد. هیپرپلازی نسج تیموس در حدود ۷۰٪ تومورانسج تیموس نشان می دهد طبق عقیده نویسندگان این کیفیت، فرضیه اتیولوژیون و هیپرپلازی را در خصوص ایجاد تیمولیپوم تأیید می نماید. د. م. ن.

۵۰-۳۴۶

شما، عبدالحمود (د) حمید اعتبار (د) شمس شریعت.
«گزارش يك مورد تیموم گرانولوماتو»
مجله طب عمومی، دوره نهم، شماره ۳ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۱۱۱ - ۱۱۸. کتابخانه ۱۴. تصویر ۸.

این مقاله، گزارش يك مورد تیموم گرانولوماتو در يك دختر ۱۳ ساله است که به علت درد مفاصل در بخش اطفال بیمارستان پهلوی بستری بوده است. بعد از رادیوگرافی قفسه صدری توموری در مدیاستن قدامی دیده می شود. پس از بازکردن جناغ سینه در مدیاستن قدامی توموری مشاهده می گردد که پس از شکافتن جنب و آزاد کردن آن از ریه و پریکارد (به علت چسبندگی) بیرون آورده می شود در پایان مقاله در خصوص تاریخچه و مطالعات پژوهندگان مختلف، تقسیم بندی هفتگانه تومورهای تیموس (تیپ لنفوقید، تیپ باسلولهای دوکی، تیپ اپی تلیال، تیپ همراه با ریزت کازب، تیموم اپی تلیال) آتی پیک همراه با تیپ گرانولوماتو، تیپ گرانولوماتو، تیپ مشابه با سیمینوم، شیموس، جایگاه تومور، علائم رادیولوژی، آسیب شناسی و درمان این بیماری به تفصیل بحث گردیده است. د. م. ن.

۵۰-۳۴۷

مختارزاده، صادق (د) جلال الدین شریفی.
«گزارش دو مورد کیست هیپیداتیک نیمکره راست مغز»
مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۱

(مهر ۱۳۴۸) ص. ۱ - ۱۲. کتابشناسی ۸.

سقوط از بلندی و ایجاد ضربه شکمی بوده است. هردو بیماریا تشخیص پریتونیت تحت عمل جراحی قرار گرفتند و بعد از بهبود کامل از بیمارستان مرخص شدند. در این گزارش نگارندگان ضمن بحث جامعی تاریخچه مکانیسم ایجاد پارگی، تشخیص علائم رادیولوژیک، علائم موجود در لاپاراتومی، مرگ و میر و نکات عملی و جراحی این بیماری را مشروحاً بیان کرده‌اند. ب. ن.

۵- بیماریهای رن

۵۰-۳۴۹

صرام، محمود (د) ناصرایی.

«حاملگی در بیماری آکرومگالی»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیستم، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸) ص. ۲۸ - ۴۴. کتابشناسی ۲۶. تصویر ۳.

گزارشی است از امکان نادر حاملگی در بیماری آکرومگالی. بیمار رزنی است سی ساله که به علت درد زایمان بستری می‌شود. در ۱۰ سالگی ازدواج کرده و از سن ۱۴ تا ۳۰ بدون آنکه حتی یکبار قاعده شود ۹ شکم حامله شده و زایمان نموده است. در این گزارش ضمن مباحث زیر: علائم کلینیکی، پاراکلینیکی و پاتوفیزیولوژیک آکرومگالی، مکانیسم اثرات هورمونی و تغییرات جنسی و قاعدگی در آکرومگالی زن، تغییرات هیپوفیز قدامی در آستانه عادی و آکرومگالی زودگذر، موضوع تخمک گذاری بدون قاعدگی مورد بحث قرار گرفته و علل آن توضیح گردیده است. ب. ن.

۵۰-۳۵۰

نردی، جعفر (د) خسروآهی (د) مهدی رضایی زاده.

«چسبندگیهای داخل رحمی (سندرم آشرمن)»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیستم، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸) ص. ۲۷۷ - ۲۸۸. کتابشناسی ۵. تصویر ۱۵.

گزارشی است از ۷ مورد (چسبندگیهای

کیست هیداتیک بیماری ویژه ای است که علامت آن در نسج مغز زود تر از نسج دیگر ظاهر می‌گردد. به همین سبب در مناطقی که این بیماری به صورت آندمیک وجود دارد در تشخیص عارضه هر کودکی که فشار داخل جمجمه وی افزایش یافته به کیست هیداتیک نیز باید توجه داشت. محتوی

مقاله گزارش دومورد کیست هیداتیک نیمکره راست مغز است که تحت درمان قرار گرفته‌اند: بیمار اول دختر چهار ساله ۶ ساله بوزن ۱۲/۵ کیلوگرم و بیمار دوم پسر بچه ای است ۷ ساله بوزن ۲۳ کیلوگرم که هر دو به علت همی پلژی چپ بدن بستری گردیدند. در هر دو کودک علاوه بر آدم ته چشم سردرد طرف راست همراه با استفراغهای مکرر وجود داشت. هردو بیمار با تشخیص ضایعه نیمکره راست مغز جراحی شدند. بیمار اول بسبب ایجاد شوک آنافیلاکتیک در ضمن عمل فوت کرد ولی بیمار دوم بهبود کامل یافت. ب. ن.

۵۰-۳۴۸

منصور، محمدحسین (د) انوشیروان هدایت.

«پارگیهای عقب صفاقی دوازده»

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیستم، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸) ص. ۷۸ - ۸۵. کتابشناسی ۴.

گزارشی است از دو مورد پارگی عقب صفاقی دوازده. هردو مورد ناشی از ایجاد ضربه‌های شدید به شکم است. بیمار اول طفلی است ۷ ساله که به علت درد شکم و استفراغ بستری شده است. در معاینه درد شکم شدید، تعداد نبض ۱۲۰ و فشار خون ۸/۵ بوده است بیمار دوم بچه ایست ۱۳ ساله که به سبب درشتید ناحیه شکم و استفراغ خونی به بیمارستان مراجعه کرده است. چنانکه از شرح حال بیمار برمی‌آید علت درد

مجله دانشکده پزشکی تهران، دوره بیست و هفتم، شماره ۲
(دی ۱۳۴۸) ص. ۲۹۹ - ۳۰۰.

مقاله گزارشی است دربارهٔ موردی از فلبوترومبوز در جریان بارداری که بیمار مبتلا به آن به وسیلهٔ هیپارین تحت درمان قرار گرفته و در مدت کوتاهی بهبود یافته است. بیمار زنسی است ۲۰ ساله که به سبب درد وتورم اندام تحتانی راست بستری می‌گردد. بیمار در روز قبل از آن که بستری شود به طور ناگهانی دچار سرفه‌های شدید گشته است. در آزمایش بالینی اندام تحتانی طرف راست هنگام لمس درد می‌گرفته است. بعد از بررسی دقیق دستگاهها و انجام آزمایشهای خون و داروگشت ترشحات مهبل، ابتلا بیمار به عارضهٔ فلبوترومبوز مسلم گردید و هر چهار تا شش ساعت ۵۰ میلی گرم هیپارین داخل ورید بیمار تزریق شد. در پایان روز سوم درد و تورم تخفیف یافت به طوری که بیمار توانست اندام مؤف خود را حرکت دهد. بعد از یک هفته درمان صرف نظر از خیز مختصری در ساق پا تمام ناراحتیهای بیمار برطرف گردید و با دستورات طبی خاصی از قیام استعمال جوراب واریس و بانداز بیمارستان مرخص شد. ب. ن.

داخل رحمی) که با ویلاتاسیون دهانهٔ رحم و حفرهٔ رحمی درمان شده‌اند. علائم این سندرم که در واقع چیزی جز چسبندگی تزوماتیک داخل رحمی نیست (این چسبندگی معمولاً بر اثر کورتاژ شدید بعد از سقط جنین - میکست آبورشن - مول هیداتیفرم - رتانسین جفت بعد از زایمان و عفونتهای بعد از زایمان حادث می‌گردد). عبارتست از اختلالات نظم ماهیانه از قبیل هیپومنوره، آمنوره یا الیگومنوره، توأم با نازایی. فاکتورهای مستعدکننده (آبستی - عفونت - بچه خوره) و فاکتورهای اساسی (کورتاژ - اعمال جراحی - آندومتریس - لوازم فیزیکی و داروهای محرق و شیمیایی) عواملی هستند که زمینه را برای ایجاد چسبندگی مساعد می‌کنند. بعد از درمان، نظم ماهیانهٔ کلیهٔ این بیماران مجدداً برقرار گشته و مورد آنها حامله شده و زایمان آنها به طور طبیعی انجام گرفته است. نکتهٔ جالب چسبندگی جفت بدیوارهٔ رحم بعد از زایمان می‌باشد که لزوم يك *Delivrance Artificielle* را ایجاب کرده است. ب. ن.

۵۰-۳۵۱

مرشد، محمد.

«فلبوترومبوز در جریان حاملگی»

تکنولوژی

۱- مهندسی برق و مکانیک

۵۰-۳۵۲

ابتکار، تقی.

«تبدیل مستقیم انرژی پیل سوختی

Fuel Cell»

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۴ (مهر ۱۳۴۸)
س. ۶۴-۷۷. کتابشناسی ۵. تصویر ۳.

پیل سوختی دستگاهی است که به طور مداوم در آن سوخت و جسم اکسید کننده وارد می شود و از طرف دیگر محصول فعل و انفعالات شیمیایی خارج می گردد و مقداری انرژی الکتریکی تولید می شود. در این مقاله توضیحاتی درباره انواع مدل های سوختی، بهره آنها، پتانسیل الکترود، توزیع بار الکتریکی در الکترودها، دیگرام تغییرات اختلاف سطح و جریان الکتریکی مدل و پدیده انتقال جرم داده شده است. ا. ش.

۵۰-۳۵۳

صرام، مهدی.

«سیری در جهان اتم»

مهنماة آتش، شماره ۶۵ (مهر ۱۳۴۸) س. ۱۳۱-۱۳۲.
کتابشناسی ۱. تصویر ۱.

ژنراتورهای اتمی تولید انرژی می کنند. خوبی این ژنراتورها وزن کم و عمر زیاد و سهولت نگهداری آنهاست. سوخت آنها بیشتر استرانسیم

۹۰ و پلوتونیم ۲۳۸ است. از این ژنراتورها برای روشن نگاه داشتن چراغهای دریایی و تولید امواج صوتی در زیرآبهای اقیانوس در رادار کشتیها استفاده شده است. از گرمای حاصل از رادیو ایزوتوپ استرانسیم بخار آب تولید می شود. این بخار باعث حرکت روغن در لوله های معین و ایجاد صوت در آنها می شود. چنین ژنراتوری ۱۰ سال بدون نقص می تواند کار کند. ض. م.

۵۰-۳۵۴

فرزاد، هومان.

«طرح بام رود- اجرای طرح (بام رود)

آب دریای عمان را به صحرای ایران

سرازیر خواهد کرد.»

دانشمند، دوره ششم، شماره ۷۲ (مهر ۱۳۴۸) س. ۲-۶ و
۱۴۷-۱۵۰. تصویر ۵.

این مقاله تشریح طرح کانالی است برای انتقال آب یک رودخانه روه بالا، به مسافت دور. از این کانال می توان برای کشتی رانی هم استفاده نمود. در این طرح از تکنیک کانال کشی باتلمبه خانه استفاده می شود. این کانال بند بند خواهد بود و سدهای آن مجهز به استاسیونهای پمپاژ برق و ارتباطات می باشند. هرگاه پای یکی از این سدها بایستیم می بینیم که قسمت بالای رودخانه مثل این است که روی بام بلندی جریان دارد. اصطلاح

(بام رود) از همین تصور گرفته شده است.
۱. ش.

۵۰-۳۵۵

میری، امیر منصور.

محاسبه اتصال کوتاه در شبکه‌ها از طریق
روش پتانسیلی NSW به کمک مؤلفه‌های
متقارن متداول در اروپا و پاورقیه بکاربرده
شده در آمریکا.

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۴ (مهر ۱۳۴۸)
ص. ۱-۱۶. جدول ۳.

در روش پتانسیلی، جریان اتصال کوتاه
بین دو گره در یک شبکه، با فشار الکتریکی بین آن دو
گره و مقاومت آن نمایش داده می‌شود. در شبکه‌های
غیرالی که تعداد گره‌ها زیادند یک فشار الکتریکی
را مبنا انتخاب می‌کنند و نسبت فشارهای دیگر را
به دست می‌آورند. در این روش کمیت‌های سه فاز
را ابتدا به مؤلفه‌های متقارن تبدیل می‌کنند.
هر سیستم غیر متقارن سه فاز را می‌توان به این سه
سیستم با مؤلفه‌های متقارن تبدیل کرد: ۱- سیستم
مستقیم ۲- سیستم معکوس ۳- سیستم نول. در این
مقاله روش محاسبه برای اتصال کوتاه و قطب‌بندی،
سه قطبی، یک قطبی و دو قطبی با تماس زمین‌سی
ضمن مثالی شرح داده شده است. ض. م.

۲- مهندسی راه و ساختمان

۵۰-۳۵۶

«اثر یخبندان در سنگهای ساختمانی»

ترجمه غلامرضا ذری،

نشریه کانون مهندسين ايران، سال بیست و پنجم، شماره ۴۳
(دی ۱۳۴۸) ص. ۱۳-۱۶. کتابشناسی ۱. تصویر ۴.
نمودار ۲.

یخ زدگی در سنگها از قسمتهای سطحی و
حفره‌های درشت شروع می‌شود و روه داخل دامنه
می‌یابد. اگر مقدار آب در سنگ به حد اشباع باشد،
یخ زدگی باعث خورد شدن آن می‌شود. حد جذب

آب در سنگ با ساختمان طبیعی آن بستگی دارد و
هرچه خلل و فرج ریزان بیشتر باشد، به علت
جاذبه موئین، جذب آب کاملتر و میزان اشباع آن
بالا تر خواهد بود و نسبت به یخ‌بندان حساستر است.
اگر سنگ یکبار آب اولیه‌ای را که جذب کرده از دست
بدهد دیگر به مقدار خطرناک آب جذب نمی‌کند،
اما اگر چندین بار در معرض یخ زدگی و آب شدن
یخ قرار گیرد درجه اشباعش بالا می‌رود. سنگها
را بر اساس مقاومتشان در برابر یخبندان و محلی
که به کاری روند، دسته‌بندی کرده‌اند. ض. م.

۵۰-۳۵۷

اسماعیل پور، اسماعیل.

«شیوه‌های نوین در پوشش آسفالت

سطحی»

نشریه کانون مهندسين ايران، سال بیست و پنجم، شماره
۴۳ (دی ۱۳۴۸) ص. ۱۹-۲۵. کتابشناسی ۵. تصویر ۴.

اسفالت Slurry Real نوعی ملات
آسفالتی نیمه روان و خمیری، شامل مواد سنگی ریز،
ماسه رودخانه، سیمان پرتلند، قیرامولسیون و آب
می‌باشد که به نسبت مناسب مخلوط شده‌اند. این
مخلوط پس از پخش سخت می‌شود و ترک خوردگیهای
پوشش آسفالتی را پرمی‌کند و صافت سطحی آن در برابر
لغزش وسایل نقلیه مقاوم می‌باشد. و انواع اسفالت
Slurry Reel بنامهای آنیونیک و کاتیونیک وجود
دارد. امولسیون قیر در پوششهای آنیونیک در تماس
با دانه‌های سنگی و با سطح راه نمی‌شکند و به تخییر
آب موجود در قیرامولسیون بستگی دارد. اما شکستن
امولسیون در نوع کاتیونیک یک فعل و انفعالی
شیمیایی است. گسترش این آسفالت‌ها به عوامل
تخییر آب، دانه‌های سنگی متخلخل، واکنشهای
فیزیکی و شیمیایی بین سنگ و قیر و عوامل مکانیکی
بستگی دارد. ض. م.

۵۰-۳۵۸

«توسعه تکنولوژی»

ترجمه ایرج کشانی،

مهندسه انرژی، شماره ۱۰ (بهمن ۱۳۴۸) س. ۵۱ - ۵۲ و ۸۲ - تصویر ۲.

دستگاههایی که بیشتر در مبارزه با برف و یخ بندان بکار می روند عبارتند از: دستگاههای پخش کننده مواد ذوب کننده، ماشینهای برف روی، تیغه های برف روی کج، توربینهای برفی و تراکتورهای حامل دستگاههای برف روی. در این مقاله شرحی از دستگاههای برف روی و آمارهایی از هزینه های خدمات زمستانی و خسارات ناشی از برف و یخ بندان در کشورهای اروپایی داده شده است. ض. م.

۵۰-۳۶۰

مؤید، منصور.

«طرح مالج و تثبیت شنهای روان»

نشریه انجمن نفت ایران، شماره ۳۸ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۱۲۵ - ۱۲۰.

استفاده نادرست از زمین و تأثیرات عوامل طبیعی، اراضی کشاورزی را فرسایش می دهد و شنهای روان و تپه های شنی ایجاد می کند. یکی از راههای حفظ رطوبت و بالا بردن درجه حرارت کشتزارها و تثبیت شنهای روان استفاده از نوعی فرآورده های نفتی به نام مالج است. در تهیه مالج باید این نکات رعایت شود: ۱- بر روی عاملین اثر سوء نداشته باشد. ۲- فاقد ترکیبات معطری باشد که گیاه را می سوزانند. ۳- خواص فیزیکی آن با در نظر گرفتن نوع زمین و محل مصرف تعیین شده باشد. ۴- PH آن حداکثر ۱۰ باشد. ۵- امولسیون آن با آب پایدار باشد. ۶- پس از انجام عمل فیزیکی با خاک مخلوط شود و اثری از چربی در زمین باقی نگذارد. ۷- از خروج بخار آب زمین جلوگیری و آب لازم را از خارج به زمین هدایت کند. ۸- مانع تغذیه و تنفس گیاهان نشود. ۹- با مواد کشنده علفهای هرز و کودهای شیمیایی و حلالها، به خوبی مخلوط شود. در این مقاله فرمول و نوع مالج تهیه شده در ایران، چگونگی اجرا و وضعیت طرح مالج در ایران و مزایا و مخارج طرح

سیمان ترکیبی از آهک، سیلیس و آلومین آهن است که در درجه حرارتهای بالا به شکل گسترده به دست می آید. این گردی شکل در مجاورت آب، تولید سیلیکاتها و آلومیناتهای متبلور سختی می کند که محلول در آب نیستند. ماده اصلی تهیه سیمان کلینکر است که جزء مهم آن سیلیکات تری - کالسیک می باشد. هر کارخانه سیمان سازی شامل این دستگاهها می باشد: ۱- دستگاه شکستن مواد اولیه. ۲- انبار مواد اولیه شکسته. ۳- دستگاه آسیاب کردن و خشک کردن مواد خام. ۴- انبار مواد خام آسیاب شده. ۵- کارگاه پخت. ۶- دستگاه تخلیه کلینکر. ۷- دستگاه خرد کردن کلینکر. ۸- کنترل و تنظیم. ۹- مرکز هوای فشرده. ۱۰- انبار سوخت. ۱۱- آزمایشگاه. ۱۲- تجهیزات معدنی. در این مقاله شرح دستگاههای کارخانه سیمان پورت و فرانس که در گرونیل است آمده. کلینکری که این کارخانه تولید می کند مقاومت آن پس از ۲۸ روز از ۵۰۰ به ۶۵۰ کیلوگرم بر سانتی متر مربع می رسد و تولید این کارخانه ۹۰۰ تن در روز است. ض. م.

۵۰-۳۵۹

«مبارزه بر علیه برف و یخ در جاده ها»

ترجمه ع. محمدي.

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۹ (دی و بهمن ۱۳۴۸) س. ۲۲ - ۲۷. تصویر ۳.

مقدار و فترتین روش مبارزه علیه برف و یخ بندان، باید شنیدن نمکهای ذوب کننده برف و یخ در جاده ها است. عیب این روش یکی هزینه زیاد آن و دیگری فرسوده کردن اتومبیلهاست. این نمکها بیشتر کلرور سدیم و کلرور کلسیم می باشند.

۳- شیمی صنعتی

۵۰-۳۶۱

اربابزاده، یوسف.

«تهیه نیتریلهای زنجیری طویل از ایدروکربورهای نفتی»

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۵، (دی ۱۳۴۸) ص. ۱۲۷ - ۱۴۳. کتابشناسی ۰۱۳، جدول ۰۸.

تهیه کاتالیزورهای ساده قلیایی و مخلوط قلیایی و استعمال آنها برای حلقوی کردن آمینهای زنجیری و مخصوصاً تهیه نیتریلمهای بازنجیر طویل و تبدیل آنها به نیتریلهای بازنجیر کوتاه تر مطالعه شده اند. کاتالیزور قلیایی ساده از آغشته کردن دانه های آلومین خالص با محلول سدیم در آمونیاک مایع و کاتالیزور مخلوط قلیایی از آغشته کردن کاتالیزور اسید (پلاتین روی آلومین) با محلول سدیم در آمونیاک مایع تهیه می شود. آزمایشها روی آمینهای نوع اول یا دوم و سوم در حرارت بالا (۵۲۰، ۴۸۰ درجه سانتیگراد) انجام شده اند: الف - آمینو - ۲ - هپتان ب - آمینو - ۱ - هگزان ج - اتیل آمینو - ۱ - هگزان د - دی متیل آمینو - ۱ - هگزان، ه - مخلوط دسیل آمین. در صنعت پتروشیمی یکی از شرایط کار بطریق زیر است: هالوژناسیون ایدروکربورهای زنجیری اشباع شده، آمیناسیون - مشتقات کلره به دست آمده، عبور آمینها از روی کاتالیزورهای مخلوط قلیایی در حرارت های بالا و در نتیجه تشکیل مخلوط نیتریلهای آ. س.

۵۰-۳۶۲

حسینان، مرتضی.

«سبک کردن آبهای سخت»

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۵ (دی ۱۳۴۸) ص. ۴۹ - ۵۹. کتابشناسی ۰۸، تصویر ۰۱.

سختی موقت آب را با جوشاندن می توان حذف کرد. سختی دائمی آب (کربناتی و غیر کربناتی) با مصرف مواد شیمیایی از بین می رود. مجموع املاح محلول در آب آشامیدنی نباید بیش از ۵۰۰ میلی گرم در لیتر باشد. عمومترین روش حذف سختی آب، افزایش "سختی" است (افزایش آهک برای حذف کربناتهای Mg و Ca). برای حذف سختیهای غیر کربناتی (NO_3 , Cl , SO_4) آب را با CO_3Na_2 و آهک مخلوط می کنند - درجه حرارت، زمان، و PH آب برای ایجاد حداکثر رسوب CO_3Ca و CO_3Mg اهمیت دارد - برای سبک کردن آبهای آشامیدنی از مصرف ترکیبات اسید اگزالیك و استفاده از پاریم بعلت سمن بودن اصلاح آن باید خودداری کرد. مواد شیمیایی دیگری که برای سبک کردن آب به کار می روند عبارتند از: اسید ائیک، سود سوزآور، اسید های سولفینیک و فسفات ها. از روش های دیگر سبک کردن، روش تقطیر و استفاده از میم له کننده یونی است. آ. س.

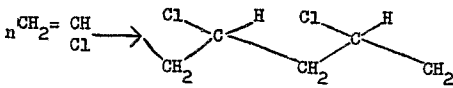
۵۰-۳۶۳

رضوانی، ناسر.

«تجزیه شیمیائی حبشیش»

دایره پزشکی، سال هفتم، شماره ۱ (آذر ۱۳۴۸) ص. ۵۹ - ۶۶. کتابشناسی ۰۱.

کانابی دیول، کانابی نول، تتراهیدروکانابی نول ترکیبات حبشیش هستند. ناخالص ها و مواد واکسی باروش کروماتوگرافی جذبی اکسید آلومینیوم خنثی جدائی شوند. نسبت کانابی دیول و تتراهیدروکانابی نول در کانابیس هندی ۱/۱ و غیر هندی ۲/۵ است. از میان ترکیبات کانابی تولیک ساختمان کانابی نول روشن شده و لیس ساختمان اجسامی مثل اسید کانابی دیولیک و کانابی نیول و تتراهیدروکانابی نول هنوز تحت

مهمترین روشهای تصفیه صنعتی عبارتند از:

- ۱- پلیمریزاسیون بروی توده موتومر: پلیمر حاصل عاری از ناخالصی و بسیار مقاوم است، معایب این روش، کنترل دائم دستگاه به منظور جلوگیری از انفجار و احتمال رنگی شدن محصول می باشد.
- ۲- پلیمریزاسیون در محلول: $P.V.C.$ حاصل، در محلول پایدار است و در صنایع چسبها، لاکها و ورنیها مصرف می شود.
- ۳- پلیمریزاسیون با روش راسب: پلیمر حاصل پودر سفیدی است که در صنایع ورنیها و چسبها به کار می رود.
- ۴- پلیمریزاسیون به حال امولسیون: امتیاز این روش امکان و سهولت انجام واکنش پلیمریزاسیون به طور دائم و سرعت زیاد پلیمریزاسیون و تهیه ماکرومولکولهای سنگین است. عیب روش وجود مقدار کمی امولسیون کننده در پلیمر است.
- ۵- پلیمریزاسیون به حال تعلیق: $P.V.C.$ حاصل به صورت پودر راسب، طرز تهیه $P.V.C.$ در آزمایشگاهها عبارت است از:
 - ۱- پلیمریزاسیون $V.C.$ بوسیله پراکسیدها، ۲- پلیمریزاسیون بروی توده موتومر $A.O.S.$

۵۰-۳۶۶

شیبانی، سعید.

«مکانیسم اثر ترکیبات ضد زنگ در جلوگیری از خوردگی قسمتهای فلزی موتور در تماس با روغنهای روان کننده پارافینی».

نشریه انجمن نفت ایران، شماره ۳۷ (آذر ۱۳۴۸) س. ۹۸-۱۰۱، تصویر ۰۴.

اکرموتورهای احتراقی منحصراً از آلیاژهای کادمیوم و سرب درست شده اند. مقاومت ایمن آلیاژها در مقابل فرسودگی زیاد و در مقابل خوردگی کم است. افزودن مواد ضد زنگ به روغنهای

مطالعه است. برای جدا کردن کانیایی نیسول و تترا هیدرو کانیایی نول از کروماتوگرافی قشری با زک با سیلیکا ژل استفاده می شود. $A.O.S.$

۵۰-۳۶۴

رضوی زاده، نظام الدین (د) مرتضی لاریجانی.

«بررسی آلیاژهای نقره - ژرمنیوم بوسیله

دیفرانسیال اشعه X».

نشریه دانشکده فنی، دوره دوم، شماره ۱۵ (دی ۱۳۴۸) س. ۲۲-۲۴، کتابفروشی ۹، تصویر ۸.

در ساختمان آلیاژ نقره - ژرمنیوم، اتمهای این دو عنصر نسبت بیکدیگر بی تفاوتند (اتصال فلزی)، نسبت اتمها ثابت و معین نیست و توزیع آنها اتفاقی و غیر منظم است - قانون فاکتور اندازه اتمی نشان می دهد که قابلیت انحلال ژرمنیوم در نقره زیاد نیست و بنابه قانون اثر ظرفیت نسبی، قابلیت انحلال نقره در ژرمنیوم ناچیز است. روش دیفرانسیال اشعه X (روش پودر) برای بررسی آلیاژ انتخاب شده و در این بررسی نتیجه گرفته شده است که حداکثر انحلال ژرمنیوم در نقره $600^\circ C$ حدود $12/6$ درصد اتمی است. $A.O.S.$

۵۰-۳۶۵

شریفی، ناصر.

«تکنولوژی تهیه $P.V.C.$ (نا تمام) قسمت

دوم،

نشریه علمی و فنی پلی تکنیک تهران، سال دوم، شماره ۲ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۱۴-۲۱، جدول ۴.

به جای استفاده از گازهای چاههای نفتی، منابع گازی و گازهای پالایشگاهها، ممکن است از کراکینگ کاتالیتیکی نفتا، برای به دست آوردن $P.V.C.$ استفاده کرد. بعد از تهیه مونومرواینیل کلراید با روش کراکینگ $M.V.C.$ تبدیل به $P.V.C.$ می شود. و محصول پلیمریزاسیون ماده پلاستیکی است به فرمول زیر:

$M.V.C.$

۵۰-۳۶۸

فرادونی، بهرام.

«بررسی عوامل خوردگی گتلهای حفاری و سیالهای تکمیل کننده»

نشریه انجمن نفت ایران، شماره ۳۸ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۱۲۶ - ۱۲۹. کتابخانه ۷.

برای جلوگیری از خوردگی لوله‌های جداری (Casing) و سطح خارجی لوله‌های درونی (Tubing) چاه‌های نفت از سیالهای تکمیل کننده استفاده می‌شود. فضای بین لوله جداری و درونی را بعد از نصب Packer از گلی مخلوط با باریت، نیترویت آب شیرین و Lignosulfonate پر می‌کنند. این سیالهای تکمیل کننده بردن و نودند: Packer Fluid برای پر کردن فضای Annulus و Casing Packing برای فضای خالی بین قسمت بیرونی لوله‌های جداری و دیواره سیمانی چاه لازم است خواص فیزیکی و شیمیایی این سیالها ثابت بمانند و د ر اثر حرارت تغییر نکنند، قسمت‌های مایع و جامد از هم جدا نشوند و خاصیت خوردگی نداشته باشند. در مورد Casing Packer اضافه می‌شود که میزان خاصیت صاف شوندگی باید کم باشد و خاصیت بندش ژلاتینی اهمیت دارد. اگر Lignosulfonate اضافه شده به Packer Fluid که با آب شیرین تهیه می‌شود د ر اثر تجزیه حرارتی باکتریها و فعل و انفعالات الکروشیمی، تولید اسید هیدروژن سولفور، بی اکسید و کربن بکند، گل مورد نظر زیان بخش است. غلظت اکسیژن را که باعث خوردگی می‌شود، می‌توان با اضافه کردن Hydrazin کاست. اضافه کردن مواد کند کننده آلی باعث پایین آمدن خاصیت بندش ژلاتینی و افت صافی می‌شود. سیالهای تکمیل کننده‌ای که با مواد نفتی درست شده باشند،

روان کننده موتور ضروری است. خاصیت ضد زنگ در مواد مذکور بستگی به وجود گوگرد و فسفر ساختمان شیمیایی دارد که از اکسیداسیون روغن‌ها تا حد زیادی جلوگیری می‌کنند. آزمایشهایی که در مورد روغنهای موتور ماشین و موتور هواپیما به عمل آمده نشان داده است چگونه با مرور زمان "شماره" اسید در روغن خام و در روغن همراه با مشتق سرب دی الکلیل فنل سولفید، تغییر می‌کند. مشتقات آلی گوگرد و فسفر مانع تشکیل پراکسیدها و باعث تجزیه سریع آنها در مراحل اولیه اکسیداسیون می‌باشند. روش استاندارد پاپوک نشان می‌دهد که اکثر ترکیبات ضد زنگ باعث بهبود و ازدیاد پایداری روغنهای روان کننده می‌شوند: میزان پایداری روغن هواپیما در حضور ضد زنگ سه برابر روغن خام است. مواد افزودنی در حضور پیک کاتالیزور فلزی (مس) سبب حذف فعالیت اکسید کننده آن کاتالیزور می‌شود و سرعت اکسیداسیون روغن پایین می‌آید. آ. س.

۵۰-۳۶۷

فاینکلده، اس. آی.

«مواد فعال سطحی»

ترجمه باقر مظفرزاده،

سخن، ماهنامه دانش دفن، سال هفتم، شماره ۶ (مهر ۱۳۴۸) س. ۲۶۸ - ۲۷۱. تصویر ۱۳۳.

مواد فعال سطحی کشتن سطحی را به شدت کم می‌کنند و آسانی کف می‌سازند. این مواد به سه دسته تقسیم می‌شوند: آنیونی، کاتیونی و امفولیتی. طرز تهیه مواد فعال سطحی از هیدروکربنهای پارافین موجود در نفت است. در زندگی روزمره از مواد فعال سطحی به عنوان پاک کننده استفاده می‌شود. از کاربرد این مواد در صنعت و کشاورزی، در برورش مرغ و دام پروری نتایج جالبی به دست آمده و چنین می‌نماید که کاهنده تیخیر آب باشند. آ. س.

خاصیت خوردگی ندارند و از آنها در جاهایی که خطر خوردگی زیاد است استفاده می شود. ۱۰. س.

۴- کاغذسازی

۵۰-۳۶۹

عبداللهی، عبدالله.

«کاغذ»

تلاش، شاد ۲۱ (اسفند ۱۳۴۸ و فروردین ۱۳۴۹) س.
۸۰ - ۷۷

برای بنای کارخانه کاغذ سازی این عوامل باید مطالعه شود : ۱- وجود مواد سلولزی ۲- موقعیت کارخانه. ۳- فراوانی آب. ۴- بازار مصرف. در ایران مواد اولیه را می توان از درختان جنگلی راش و مرزو زیرفون (نمدار) و از درختان جلگه ای توسکا و تیریزی وید به دست آورد. برای تولید این مواد اولیه از جنگلهای شمال به خصوص راشتستانهای ایران سطح وسیعی از جنگلهای مساحت ۲۰۰.۰۰۰ هکتار لازم است با اجرای این طرحها علاوه بر تأمین مصرف چوبهای مورد نیاز کارخانه سالیانه بالغ به ۱۰۰ مترمکعب الوار تولید خواهد شد. مواد ابتدایی مورد نیاز که با روش شیمیایی و یا نیمه شیمیایی از آنها کاغذهای نوشتنی، بستهبندی و کرافت به دست می آید، کاه، پوشال برنج، چوب جنگلی، نی معمولی،

بامبو و تفاله نیشکر می باشند که هر یک بتفصیل توضیح داده شده است. م. مل.

۵- نقشه کشی

۵۰-۳۷۰

پورآرین، سیروس.

«استفاده از محاسبه کننده های الکترونیکی

در کشیدن تصاویر سه بعدی»

نشریه انجمن نفت ایران، شماره ۳۷ (آذر ۱۳۴۸) س.
۹۵ - ۹۷. تصویر.

با حسابگرها اشکال سه بعدی مربوط به طرح کارخانه های پتروشیمی را ترسیم می کنند. اطلاعات مربوط به شکل روی کارتهای ای- بی- ام منگنه و برنامه طراحی اتوماتیک در هفت مرحله انجام می شود : ۱- جمع آوری اطلاعات نقاط تصویر که شامل جزئیات مربوط به مصالح مصرفی و محاسبات مربوط به تعیین محل نقاط است. ۲- محاسبات مربوط به ضخامت جدار بوله ها ۳- محاسبه تقویت انشعابها ۴- بررسی فشارها در برابر انقباض و انبساط بوله ها ۵- تعیین جهت تصویر برای انتخاب بهترین وضعیت آن ۶- تعیین محل مناسب برای تحریر نوشته های تصویر ۷- ترسیم شکل روی صفحه تلویزیون و یا توسط دستگاههای مکانیکی. ض. م.

کشاورزی

۱- کشتکاری- خاکشناسی

۵۰-۳۷۱

رفیع، محمدجعفر.

«مطالعه خاکشناسی منطقه سرخرود
مازندران»

نشریه دانشکده کشاورزی، دوره دوم، شماره ۳ (آذر ۱۳۴۸)
م. ۳۳-۴۸. جدول ۴.

به منظور شناسائی و تعیین روش صحیح
بهره برداری، خاکهای منطقه سرخرود
مازندران واقع در ۱۸ کیلومتری غرب بابلسر مورد
بررسی قرار گرفت. خاکهای این منطقه قلیائی
بوده و PH ملغمه اشباع بین ۷/۵ تا ۸/۵
نوسان می نماید. میزان نم محلول از ۱/۰ تا
۱/۵ در هزار متغیر است و از اینرو شور نمی باشد
و بطور کلی می توان دوتیپ مختلف خاک تشخیص
داد. در این مقاله از هدف، وضع عمومی منطقه،
روش مطالعه و نتایج بررسیهای صحرایی و
آزمایشگاهی و پیشنهادات و توصیه های لازم بحث
شده است. م. مل.

۵۰-۳۷۲

عطایی، منصور (و) هادی کریمی (و) ناصر سعادت.

«آزمایش عملکرد نهادهای مختلف سوژا
توام بازمانهای مختلف کاشت و تعیین
گروههای زودرس و دیررس (۱۳۴۶)»

نشریه رسمی دانشکده کشاورزی، دوره دوم، شماره ۱
(سال ۱۳۴۸) م. ۳-۱۷.

جهت توسعه کشت سوژا در ایران و امکان
دو بار بهره برداری در سال از مزارع برخی از نقاط
کشور دوازده واریته سوژا مورد آزمایش قرار گرفته
است. هدف از این آزمایش تعیین بهترین تاریخ
کشت و مناسبترین واریته و تعیین گروههای زودرس،
متوسط رس، دیررس این واریته است. در بین
دوازده واریته مورد آزمایش چیپوا (Chippewa)
از سایرین زودرس تر و C.N.S₄ و هود (Hood)
از همه دیررس تر هستند بهترین عملکرد متعلق
به واریته وین (Wayne) است با ۲۵۴۰ کیلوگرم
در هکتار که بهترین موسم کاشت آن در خرداد ماه
است. ح. د.

۵۰-۳۷۳

مهری، محمدباقر.

تهیه بذرمناسب و مرغوب برای کشت،
ابتکار، دوره جدید، شماره ۳۴ (آبان ۱۳۴۸) م. ۱۷.

آماریه دست آمده نشان می دهد که در کشور
ما به طور متوسط برای برداشت يك آکلیپنیه يك
کیلونگندم بترتیب ۷۴۵۹ و ۳۹۶۸ لیتر آب
مصرف می شود. چون برای تولید يك کیلومحصول
مقادیر زیادی آب بمصرف میرسد باید عملکرد
زراعتها را بر حسب مقدار محصولی که از یک مترمکعب

کم بیش انتشار دارد. اما ویروسهای دیگری از جمله ویروس موزائیک خیار نیز بعنوان عامل این بیماری ذکر شده است. در این مقاله به علائم بیماری در گیاه چغندر و تأثیر عوامل فیزیکی مثل حرارت و آستانه رقت ویروس ونحوه انتقال بیماری بر تعیین گیاهان آزمایشی مناسب برای تشخیص بیماریهای ویروسی اشاره شده است. ویروس موزائیک چغندر به اسفناج نیز به طور سیستمیک حمله می کند. اثر این ویروس روی سلمکها و تنباک حروس نیز مطالعه شده است. م.م. مل.

۵۰-۳۷۶

شاهی.

«ملخ دریایی سبب قحطی جهان»

ایستکار، دوره جدید، شماره ۲۳ (آبان ۱۳۴۸) س. ۳۶ و ۳۱.

پرواز ملخهای مهاجر با این عوامل بستگی دارد: رشد اعضاء تناسلی و تشکیل تخم، گرسنگی، زیادی و کمی حرارت، باران و طوفان، فشار اتمسفریاد و غیره، فقدان یا کمی غذا. راه هجوم ملخ دریایی از سه طرف به ایران می باشد: از طرف جنوب شرقی ایران (پاکستان)، از طرف جنوب غربی (افریقا)، از راه جنوب (عمانات). مبارزه با ملخ از قدیم به طریق مکانیکی انجام می شد. از طرفی طفیلیها، قارچها نیز باعث از بین بردن ملخها می گردند. بهترین وسیله مبارزه شیمیایی بد صورت پاشیدن سموم و یا تهیه طعمه سموم می باشد. در این مقاله به طرز مبارزه به هر دو طریق اشاره شده است. م.م. مل.

۵۰-۳۷۷

صمدی، اسماعیل.

«باد زدگی گندم در ایران»

نشریه دانشکده کشاورزی، دوره اول، شماره ۱ (سال ۱۳۴۸) س. ۳۱ - ۱۱۳. کتابشناسی: ۰۲. تصویر: ۰۳. جدول: ۰۳.

باد زدگی و تأثیر نا مطلوب گرمای شدیدی

آب به دست می آید در نظر گرفت. به این ترتیب زارع با توجه به میزان یک متر مکعب آب با تهیه بذر مرغوب از خاک می تواند حداکثر استفاده را بنماید. بذری صلاحیت کشت دارد که دارای شرایط زیر باشد: کهنه نبودن بذر، عدم آلودگی به دانه های علف هرز، آلوده نبودن به آفات و بیماریها، حفظ کردن خواص نژادی بذر. م.م. مل.

۲- آفات گیاهی

۵۰-۳۷۴

اسکندری، فریور.

«باکتریوز بگونیا در ایران»

نشریه دانشکده کشاورزی، دوره اول، شماره ۱ (سال ۱۳۴۸) س. ۲۰ - ۳۰. کتابشناسی: ۱۱. تصویر: ۵.

گزانتومانا بگونیا Xanthomana Begonia

جزء باکتریهای هوازی می باشد که برگهای گل بگونیا را مورد حمله قرار می دهد و به صورت لکه هایی بر روی برگهای بگونیا ظاهر می شود و بعد از مدتی موجب خشک شدن و ریزش برگهای گیاه می گردد. این باکتری تاؤک دار و متحرک است و از راه استماتها وارد منطقه پارانشیم نردبانی گیاه میزبان می شود و راجا تکثیر می یابد. در بین انواع بگونیا های ایران بگونیا های پیازی به این بیماری حساسیت زیادی از خود نشان می دهد. در این مقاله طریقه و کشت باکتری و مشخصات باکتری و آزمایش بیماری زایی باکتری و طرز مبارزه با آن بیان شده است. ج. د.

۵۰-۳۷۵

رضائیان، محمدعلی.

«ویروس موزائیک چغندر در ایران»

بیماریهای گیاهی، دوره پنجم، شماره ۴ (اسفند ۱۳۴۸) س. ۱۱۲ - ۱۲۰. تصویر: ۸.

بیماری موزائیک چغندر که عامل آن ویروس موزائیک چغندر راست در بیشتر نواحی چغندرکاری ایران

ترجمه صادق انصاری.

نشریه علمی، شماره مخصوص (سال ۱۳۴۸) ص. ۱-۱۶.

رطوبت توتون در سه حالت: تعادل، اشباع، رطوبت غیر کافی یا حالت جذب مورد بحث قرار گرفته است. توتون در عمل از لحاظ میزان رطوبت به سه گروه تقسیم می شود (۱- توتون خشک ۲- توتون معمولی ۳- توتون مرطوب، رطوبت پذیری توتون و چگونگی سرایت رطوبت به ماده خشک بر طبق طبقه بندی جدید به اشکال ۱- پیوند آب بطریق شیمیائی ۲- واکنش فیزیکی شیمی ۳- پیوند رطوبت به طریق اسمزی ۴- پیوند رطوبت به طریق مکانیکی بیان گردیده است. شناخت رطوبت توتون و بررسی ارتباط رطوبت با ماده خشک و میزان رطوبت پذیری آن موجب تهیه فرآورده های آماده های با کیفیت عالی از توتون می گردد. م. مل.

۴- دامپروزی

۵۰-۳۸۰

اعتماد، اسماعیل.

«کوه گوسفند»

تلاش، شماره ۱۹ (آبان و آذر ۱۳۴۸) ص: ۷۴-۸۰. تصویر ۱۳.

قربون داغی بزرگترین جزیره دریاچه رضائیه است که سبب داشتن قوچ و میش وحشی فراوان به قربون داغی (کوه گوسفند) معروف است. رویدادهای جزیره قربون داغی به علت چرای بیش از ظرفیت جزیره و قطع درختچه ها و درختان از بین رفته است. درختان آن بیشتر پسته، وحشی و گوجه و وحشی و یک نوع سرو است که بتدریج رشد می کنند. در حال حاضر آب شیرین جزیره یکی از چشمه های است که در سواحل جنوبی جزیره قرار دارد، دیگری آبهایی است که از سقف

ناگهانی از عوامل مؤثر در نقصان محصول گندم است انتخاب گندم مقاوم به بادزدگی این نقص را از بین می برد. نتیجه بررسی هایی که در مورد وضع چهار نوع گندم در مقابل بادزدگی بعمل آمده به قرار زیر است: ۱- گندم ۱۲۸ از اسپس در ورم در تمام مراحل آزمایش حساس تر از تمام گندمهای باشد زیرا در منحنی هایی که از تغییرات رطوبت به دست آمده سکوی کم پیش عریض بوده است. ۲- گندم ۹۹۰ از اسپس در ورم تا حدودی حساس می باشد ۳- گندم ۳۷۹ از اسپس و لگاره نسبتاً مقاوم است بخصوص اگر در کاشته شود. ۴- گندم امید از اسپس و لگاره اگر در آبان ماه کاشته شود مقاوم به بادزدگی خواهد بود. بررسیهای فوق بر اساس مطالعه رطوبت دانه های گندم از تاریخ گل کردن تا رسیدن کامل گندم بوده است. م. مل.

۵۰-۳۷۸

مصطفوی، مصطفی

«بیماری ویروسی گل سبز کنجد»

بیماریهای گیاهی، دوره پنجم، شماره ۴ (اسفند ۱۳۴۸) ص. ۱۰۴-۱۰۶. تصویر ۳.

یکی از بیماریهای مهم کنجد بیماری ویروسی گل سبزی باشد. این بیماری در بعضی نقاط ایران مثل خوزستان، فارس، بیروت و نیوزلند هندوستان رایج است. گیاه کنجد بعد از آلوده شدن به بیماری فوق قدرت رشد خود را از دست می دهد. در این مقاله به علائم بیماری و نتایج مطالعات روی گیاهان مختلف این خانواده و حشرات ناقل بیماری اشاره شده است. م. مل.

۳- محصولات زمینی و صنعتی

۵۰-۳۷۹

«رطوبت و رطوبت پذیری»

Moisture and Moisture Uptake

بالائی شاخها گرد وکناره داخلی اغلب تیزپرنده است . قوس چشمی برجسته ، گوشه چشم نزدیک به بینی ، استخوان اشکی باگودی کم و غده اشکی بحداقل رسیده اند . روی بینی در امتداد طولی خود دارای برجستگی خفیف می باشد . م. ۰.۴۰ مل .

۵- نگهداری حشرات و خزندگان

۵۰-۳۸۲

دوگدال، برت. ا.

«عنكبوت معمار»

ترجمه شاپورامدیان.

پیام، سال اول، شماره پنجم (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۳۵-۴۱. تصویر ۱۳.

عنكبوت ساختمان تار خود را در چهار مرحله کامل می کند . ۱- با انتخاب سه نقطه يك تار سه گوش می تند ۲- تار سه گوش را با تنیدن تارهای تازه به يك چند ضلعی تبدیل می کند و مرکز آن را در چند بار با تارهای شعاعی به محیط چند ضلعی وصل می کند . ۳- تارهای شعاعی را از يك رشته تار ماریچی که از مرکز تار شروع می شود ، می پوشاند . این تارهای ماریچی هرچه از مرکز دور می شوند شعاعشان افزوده می شود و انتهای آخرین ماریچ به محیط چند ضلعی گره می خورد . ۴- تارهای ماریچی مرحله سوم حکم چوب بست را دارند . عنكبوت در امتداد این تارها يك رشته تار ماریچی دیگر می تند که فاصله آنها از هم خیلی کمتر از تارهای مرحله سوم است و برخلاف تارهای سه مرحله اول خاصیت چسبندگی دارند . عنكبوت با تنیدن اینها چوب بست مرحله سوم را بر می چیند و به مرکز تار می آید و آن را به اندازه ای که بتواند در دوطرف تار براحتی رفت و آمد کند سوراخ می کند . م. ۰.۴۰ مل .

و دیواره حفره های غار مانند دامنه سواحل شمالی می چکد . آب کافی باید به وسیله حفرچاه و قنات تأمین گردد . از میان پرندگان بزرگ و متمایز این جزیره می توان از عقاب طلایی ، لاشخور صوری و در قسمتهای مرتفعتر جزیره از پرندگان کوچک چون کفل سفید و سیسک ها و در قسمتهای مشرف به دریا و دره های داخلی از مرغ سنگ ، پری شاه رخ ، سبزه قبا و ... نام برد . کبکها از فراوانترین پرندگان این جزیره هستند . از پرندگان بزرگ زاغه به تعداد زیاد در همه جای جزیره دیده می شوند . از میان پرندگان شب پرواز فقط جغد کوچک دیده شده است و در آبهای نزدیک جزیره از پرندگان آبی ، فلا مینکو (مرغ حسینی) و آنقوت نوک قرمز و بعضی مرغابیها و پرندگان آبی دیگر مقدار خیلی کم خفاش و يك نمونه موش خانگی نیز تشخیص داده شد . خزندگان این جزیره سه نمونه مارغیر سمی از گونه Coluder Uentrimaculatus می باشند و د و گونه مختلف مارمولک که به تعداد کم یافت می شوند . م. ۰.۴۰ مل .

۵۰-۳۸۱

ستاری، محمد.

«نژاد گوسفندان ایران (۳)»

اینگار، دوره جدید، شماره ۴۰ (بهمن ۱۳۴۸) ص. ۲۰-۲۱. تصویر ۱.

گوسفندان ایران از نظر جانورشناسی در گروه Dobichacephies قرار گرفته اند که بسیاری از نژاد های گوسفندان موجود در آفریقا ، خاور میانه و اروپای مرکزی نیز در همین گروه می باشند . از اختصاصات آنها جمجمه پهن ، پیشانی عریض و سری وسیع است و محل رویش شاخها از یکدیگر فاصله دارد . تپهها نیز اکثراً دارای شاخ های قوی و پیچیده هستند که کناره های

علوم اجتماعی

آموزش و پرورش

۵۰-۳۸۳

ادیشیه، ملکوم س.

«گاندی و دانشجویان در برابر سیاست»

ترجمه احمد آدام.

پیام، دوره ۱، شماره ۳ (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۲۸ - ۳۰.
تصویر ۱.

منظور از تعلیم و تربیت تشکیل و تکمیل خصلت
و شخصیت فرد است بطوریکه خود را و جهانی را که
بر او محیط است بشناسد و خود را از بندگی برهاند.
بدین ترتیب سازمانهای تربیتی نیز همچون سازمانهای
سیاسی، به عالیتترین معنای حرفه، سیاسی
شناخته می شوند. دانشجویان و معلمان سازمانهای
تربیتی همیشه در شمار افراد میهن پرست اجتماع در
مبارزات ملی شرکت داشته اند اما هرگز نباید به
احزاب سیاسی همکاری نموده و دست با عصابهای
مخرب زنند زیرا آنان دانشجویان پژوهشگر حقیقت اند و
تخصصی در زمینه عمل سیاسی ندارند. گاندی
عقیده دارد که سازمانهای تربیتی باید حقیقتاً
سازمانهای تربیتی شوند زیرا برای ایجاد جهانی
نو تربیتی از نوع جدید باید برقرار شود و علاوه بر
انقلاب آموزشی لازم است که دانشگاه راز پرور و کشف
و انرا با ضرورتهای ملی متناسب سازد. گ. ا.

۵۰-۳۸۴

ایروین، تودور.

«ماشین شگفت انگیز برای آموزش کودکان

عقب مانده»

مرزهای نو، دوره ۱۳، شماره ۱۰ (۱۳۴۸)، ص. ۲۳ - ۲۴.
تصویر ۲.

«ماشین تحریر ناطق» اختراع شگفت
انگیزی است برای آموزش کودکانی که سابقاً غیر
قابل آموزش، کند ذهن و عقب مانده بودند. این
دستگاه الکترونیکی که ای - آر - ای
(Edison Responsive Environment)

نام دارد و در حقیقت مکمل کار دکتور مخیام مور
روانپزشک دانشگاه ییل می باشد. این ماشین
علاوه بر تکه های رنگارنگ، یک صفحه روشن برای
نمایش اسلاید، دریچه های برای نشان دادن حروف
یا کلمات ماشین شده و همچنین یک میکروفون دارد
که آنچه ماشین شده است دوباره می خواند.
تفسیر و تنوع فراوان در استفاده از این ماشین باعث
می شود که حتی کند ذهن ترین کودکان که قادر
به صحبت کردن نیز نیستند مانند یک اسباب بازی
با علاقه از آن استفاده کرده و پیشرفتهای محسوسی
داشته باشند. گ. ه.

۵۰-۳۸۵

بختور تاش، نصرت الله.

«کیفیت آموزش و پرورش در ایران

باستان»

مکتب مام، شماره ۸ (شهریور و دی ۱۳۴۸)، ص. ۱۴ - ۱۵.
۵۰ - ۵۲. تصویر ۳.

یکی از ایران شناسان بنام "آدلف راپ" Adolph Rapp معتقد است که شیوه آموزش و پرورش ایران باستان در هیچیک از کشورهای خاوری آن زمان وجود نداشته است. این شیوه باستانی که براساس نظام اخلاقی و تربیتی و اندیشه‌های درخشان استوار بود روان ایرانیان باستان را با راستی و درستى، محبت، شجاعت و کاروکوشش می‌پروراند. سداوح مختلفه آموزشى با آموزش دستانى (کودکان) بصورت تعلیم خواندن و نوشتن و تعلیمات ورزشی و نظامی و پاسداری شروع می‌شد و درمیدانی دروازه‌های هوی بازار انجام می‌یافت. این آموزش در سنین مختلف دنبال می‌شد و بطور کلی به چهار مرحله آموزش کودکان - نوجوانان - مردان و پیرمردان تقسیم می‌گردید.

گ. هـ.

۵۰-۳۸۶

ثنائی، باقر.

«کودکستان و اثرات آن در آینده و شخصیت کودک»

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸)، س. ۲۹ - ۵۳.

از زمان تأسیس مکتب خانه‌ها در کشورهای همواره کودکان در بستان بصورتی وجود داشته است با تصویب آئین نامه و برنامه کودکانها از طرف شورای عالی فرهنگ در سال ۱۳۱۲ باین امر اهمیت بیشتری داده شد. اما افزایش کودکانها با افزایش دستانها متناسب نبوده است. براساس آمار سال تحصیلی ۱۳۴۸-۱۳۴۷ تعداد کلاسهای کودکان کستان تقریباً ۱۳۴۷-۱۳۴۸ کلاسهای اول د بستان و تعداد شاگردان آنها تقریباً ۱۳۴۷-۱۳۴۸ شاگردان سال اول د بستان بوده است. بر طبق این آئین نامه نه تنها در مراکز استان بلکه در شهرستانها نیز باید کودکانها را اثر شود و

در انتخاب معلم مناسب نیز بسیاری از نکات منظور گرد د زیرا کودکان با باید حداکثر شرائط را برای رشد و پیشرفت در اختیار کودکان بگذارد و در نتیجه میزان هوش کودکان را افزایش دهد. تحقیقات گوناگون نشان می‌دهد از میان کسانی که بدانشگاه وارد می‌شوند آن عده که بکود کستان رفته اند دارای هوش بیشتری هستند. گ. ا.

۵۰-۳۸۷

حسینی، علی اکبر.

«در زمینه مسائل اساسی تعلیم و تربیت»

سلامت فکر، دوره ۱۲، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸)، س. ۹۰ - ۱۰ و ۱۶ - ۲۶.

تعلیم و تربیت در معنی عام به مجموعه تجارب فرهنگی فرد اطلاق می‌شود که بلافاصله پس از تولد آغاز می‌گردد، و در معنی خاص عبارت از انتقال میراثهای فرهنگی، علوم و اطلاعات، ارزشهای اخلاقی و مهارتهای فردی و اجتماعی از طریق مؤسسات تربیتی چون مدرسه و دانشگاه است. با توجه به شرائط جوی و جغرافیایی، عوامل فرهنگی و اجتماعی، و امکانات مالی و اقتصادی هر اجتماع نظام های تربیتی با مشکلات و مسائل خاصی روبرو هستند. در ایران نیز با وجود اینکه از چهل سال قبل تاکنون هدفهای تعلیم و تربیت در نظام و سیستم نوین تربیتی بوسیله متخصصان معاصر مطرح گردیده است فعالیتهای تربیتی هنوز بصورت علمی بخود نگرفته اند. بعبارت دیگر تحقیق در مسائل اساسی تعلیم و تربیت به ویژه هدفهای تربیتی با در نظر گرفتن فلسفه اجتماعی ماهنوز در مرحله اجرا در نیامده است. گ. ا.

۵۰-۳۸۸

حمید، حمید.

«کیفیت امکانات و بچرانهای آموزش و پرورش در جهان سوم»

پرورش در جهان سوم،

جوانان»،

مکتب مام (انجمن ملی اولیا و مربیان)، شماره ۸
(شهریورماه ۱۳۴۸)، س. ۲ - ۴۳ و ۹ - ۴۴ - تصویر ۲.

ضرورت ایجاد هماهنگی بین تعلیماتی که کودکان در مدرسه فرا می گیرند با تربیتی که در محیط خانواده از آن برخوردارند سبب گردید که مدرسه اولیا و مربیان فرانسه در سال ۱۹۲۹ توسط خانم "ورین" تأسیس گردد. این مدرسه انجمنی است عام المنفعه که هیئت رئیسه آن از نمایندگان وزارتخانه ها و آموزش و پرورش و بهداشت و همچنین متخصصین روانشناسی و تربیتی تشکیل می گردد. هدفیات آموزشی این مدرسه علاوه بر بالا بردن سطح اطلاعات روانشناسی و تربیتی والدین معمولاً در زمینه شخصی بصورت ملاقات و تبادل افکار و در زمینه اجتماعی بوسیله اجتماعات (سخنرانی - پخش فیلم - اجتماع اولیا) و یا فعالیتهای بخش عمومی (رادیو - تلویزیون - سینما و انتشارات) مشخص می شود. مدرسه اولیا پاریس در سال ۱۹۶۴ اولین فدراسیون بین المللی مدارس اولیا را تأسیس نمود. این فدراسیون در حال حاضر دارای ۵۸ انجمن متعلق به ۲۶ کشوری باشد.

گ. ه.

۳۹۰-۵۰

در اوایل، لئونارد.

«شاگردان خود را چگونه بشناسیم»،

ترجمه عبدالله شفیع آبادی.

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸)، س. ۱۹ - ۲۵.

از میان خصوصیت هائی که برای یک معلم خوب در نظر گرفته می شود علاوه بر آنچه که به نحوه تعلیم و تربیت و مربوط می شود اینست که شاگردان خود را بشناسد و اینکار با اعتقاد روانشناسان کودک فقط از راه مطالعه عملی امکان پذیر است. به عبارت دیگر معلم باید با اتخاذ روشهای خاصی پیشرفت

جهان نو، دوره ۲۴، شماره ۴ - ۵ - ۶ (مهر - اسفند ۱۳۴۸)، س. ۱۳۴ - ۱۳۲. کتابشناسی ۵، جدول ۱.

کشورهای جهان سوم به منظور کسب استقلال سیاسی و راهایی اقتصاد با مسأله بسط و توسعه آموزش و پرورش و همچنین تربیت افراد متخصص در هر مرحله از تعلیمات عمومی مواجهند. این قبیل کشورهای در حال توسعه بی توجه به سطح تناظر اقتصادی خود بخش عظیمی از درآمد ملی شان را (بین ۲ تا ۶ درصد) صرف آموزش و پرورش و تربیت نیروی انسانی ماهر می کنند بطوریکه آموزش و پرورش به صورت وسیع ترین صنعت قرن بیستم درآمده است ولی با وجود این حتی راه ورود به دوره ابتدائی هم فقط برای نیمی از کودکان واجد شرایط این مناطق میسر است و تغییر محسوسی نیز در توده های بزرگسالان بیسواد مشاهده نمی گردد. طی ده سال گذشته در زمینه برنامه ریزی آموزش و پرورش از طرف مجامع غربی و بین المللی به ۸ کشور از جهان سوم کمک شده است و تلاش می گیرد رپیکار با بیسوادی هنوز ادامه دارد اما در باطن این تلاشهای به ظاهر انسان دوستانه اغراض استعماری قدرتهای غربی بخوبی محسوس است. به عبارت دیگر یکی از راههای اساسی اعمال سیاست استعماری به صورت کمکهای فرهنگی و آموزشی به ملل شرق این است که روشنفکر شرقی را به اسارت ایدئولوژیک خود درآورده و سرانجام به فراموشی و فراموشی خود همداری است به مسئولان برنامه ریزی آموزش و پرورش جهان سوم بدین منظور که مسائل مربوط به امکانات، بحرانها و آینده آموزش و پرورش کشور خود را دقیقاً ارزشیابی کنند و نیازهای اساسی جامعه را در زمینه نیروی انسانی ماهر و متخصصین فنی و حرفه ای در نظر داشته باشند. گ. ا.

۳۸۹-۵۰

«خانواده و مدرسه و رشد فکری و جسمی»

فردی و رفتار کودک را از راه مطالعه شرائط خانوادگی و جسمانی او مورد بررسی قرار دهد و اینکار مستلزم تنظیم پرسشنامه‌های مختلفی است که پاسخهای آن باید بدقت تعیین گردند و آنکه کودک خود متوجه شود که مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایجی که از این تحقیق حاصل می‌شود معلم را شناسائی شاگردان خود نزدیک می‌کند.

گ. ۱۰.

۳۹۱-۵۰

شاملو، سعید.

«کودکان را باید در از جنجالیهای اجتماعی و در محیطی سالم پرورش داد»

سلامت فکر، دوره ۱۲، شماره ۱ (مهر ۱۳۴۸)، ص. ۱۱-۱۴. کتابشناسی ۱.

اقتصاد جامعه و خانواده در پرورش بسیار مؤثر است. همانطور که ضعف اقتصادی موجب ناسالم شدن کودکان می‌شود در آموزش و پرورش آنان نیز تأثیر مستقیم می‌گذارد. مسائل اجتماعی خانواده از قبیل اختلاف مادی، زندگی مشترک با اقوام نزدیک، شه‌ریازن، مسائل جنسی و طرز تفریحات، اختلاف سلیقه پدران و مادران در طرز تربیت و انتخاب نوع تفریحات و مدرسه اطفال نیز تأثیر بسزائی در پرورش کودکان دارد. پرورش صحیح طبیعتاً در محیط سالم امکان پذیر خواهد بود.

م. د. د.

۳۹۲-۵۰

شواس، ژان.

«آیا واقعاً تعداد معلمان زیاد است»

پیام یونسکو، دوره ۱، شماره ۶ (اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۲۱-۲۲ و ۲۳. تصویر ۳. جدول ۱.

تعلیم و تربیت بنابه ادعای اقتصاد دانان از فعالیت‌های غیر تولیدی است زیرا قسمت اعظمی از نیروی کار را جذب و از محدوده تولید خارج می‌سازد. برای توجیه این انتقاد از روی آمار بدست

آمده نسبت بین جمعیت کل و کارکنان گروه آموزشی و همچنین تعداد معلمان را با تعداد کل مزد بگیران هر کشور مقایسه کرده‌اند. در کشورهای در حال توسعه که مؤسسات آموزشی هنوز توسعه قابل ملاحظه‌ای ندارند تعداد معلمان نسبت به کل جمعیت چندان زیاد نیست لیکن چون تعداد دیگر مزد بگیران این کشورها نسبتاً محدود است تعداد معلمان بطا هزار زیاد بنظر می‌رسد. افزایش سریع هزینه تعلیم و تربیت بعضی از کشورهای آفریقایی است که ۶ تا ۷ درصد از تولید ناخالص ملی را به آموزش و پرورش اختصاص دهند. اغلب این کشورها تصمیم گرفته‌اند فنون نوین تربیتی از قبیل رادیو، تلویزیون، آموزش برنامه‌های و ماشینهای حسابگر را جانشین معلم سازند اما استفاده از این روشها خود مستلزم مخارج گزافی بوده و علاوه بر سطح ابتدائی که حضور معلم اهمیت اساسی دارد امکان پذیر نیست. از میان فنونی که ذکر گردید آموزش برنامه‌های بوسیله جزوه‌های چاپی ساده و بدون وجود ماشین از همه مناسب‌تر بوده و کمتر خرج بر می‌دارد. بدیهی است تنظیم این قبیل برنامه‌های آموزشی کار مشکلی است و احتیاج به صلاحیت خاص دارد. گرچه فنون مربوط به آموزش و پرورش برنامه‌های گران‌تراز کتابهای عادی است معذک کاربرد آنها به مراتب ارزان‌تر از خرید دستگاههای الکترونیکی گران قیمت تمام می‌شود. علاوه بر صورت تنظیم برنامه‌های صحیح و ایجاد اعتماد در شاگردان کسب بسیاری از معلومات بدون حضور معلم هم امکان پذیر است.

گ. ۱۰.

۳۹۳-۵۰

شهیدی، شاهین.

«کمبود معلم»

مکتب ما، شماره ۱۵، ص. ۱۲-۱۹.

آن اجتماع نیز در نظر گرفته شود. بطور کلی آموزش ابتدائی، متوسطه و عالی باید طبق نیازمندیهای ملی تنظیم شده و بودجهای که بدانها اختصاص داده می شود بسیار دقیق و حساب شده مصرف گردد. از این سه مرحله آموزش باید سعی شود که آموزش ابتدائی رایگان و عمومی باشد. ک. ۱۰.

۵۰-۳۹۵

فتاحی پور، احمد.

«تعریف آموزش و پرورش»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۱۱ و ۱۲ (پهمن داسند ۱۳۴۸)، ص. ۷-۱۰. کتابشناسی ۱.

نقش مهم آموزش و پرورش باید در نظر گرفته شدن جنبه های اقتصادی و مذهبی عبارت از تعلیم ارزشهای موجود در هر اجتماع برای پرورش انسانهای سازگار بایک زمان و مکان خاص می باشد بنابراین وسایل و روشهای اتخاذ شده برای نیل به هدفهای اجتماعی و تعلیم و تربیت با سیستم اقتصاد، اجتماعی و سیاسی هر زمان و مکان ارتباط کامل داشته اند. مهمترین هدفهای آموزش و پرورش می توان روشن شدن افکار، پرورش فردی، پرورش قوای فردی - ایجاد توافق بین فرد و اجتماع و همچنین لزوم خدمت به جامعه را نام برد. ک. ۱۰.

۵۰-۳۹۶

«فعالیت های گروه تحقیقات بین المللی

(IEA)»

تمام، دوره ۱، شماره ۲ (اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۱۳-۴۰.

طرح بین المللی سنجش پیشرفت های آموزشی (I.E.A.) که اولین پروژه وسیع تحقیقاتی بین المللی در زمینه تعلیم و تربیت است بین سالهای ۶۰-۱۹۵۰ بوسیله گروه های ملی مربیان و محققان تربیتی کشورهای مختلف موسسه تربیتی یونسکو در هامبورگ پایه گذاری گردید و مطالعات مقدماتی انجام شد. بدین ترتیب از

طبق آمار کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیت عمومی که سالی یکبار در ژنو تشکیل می شود سه چهارم از ۸۳ کشور عضو این کنفرانس که غالباً کشورهای در حال توسعه هستند با مشکل کمبود معلم دست بگریبانند. در این کشورها غالباً برای جلوگیری از سرگردانی کودکان تعدادی افراد ناآشنا را بدون تعلیمات قبلی کافی در کادر تعلیماتی قرار می دهند. زبان این عمل در دوره ابتدائی زیاد است ولی نتایج آن در دوره متوسطه پدیدار می شود. البته باید دانست که مشکل کمبود استاد در سطح عالی نیز در دنیا کاملاً محسوس است. نتیجه بررسیهای سازمان ملل متحد نشان می دهد که کمبود آموزگار برای دوره متوسطه بیش از دوره ابتدائی است و بعلاوه اغلب دبیرهای ریاضی، ادبیات و علوم جدید ۹۳ کشور جهان فاقد شایستگی کافی هستند. در این زمینه حتی کشورهای غنی جهان نیز نمی دانند چه روشی اتخاذ کنند. این نقص آموزشی مشکلاتی بوجود می آورد که بطور کلی به جلوگیری از پیشرفت اقتصادی جهانی منتهی می گردد و تنها راه برای رفع این نقیصه تشویق مادی و معنوی جوانان به تدریس است. ک. ۱۰.

۵۰-۳۹۴

«عقاید گانندی درباره آموزش و پرورش»

پیام، دوره ۱، شماره ۳ (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۳۱-۳۲.

علاوه بر پرورش ذهنی و جسمی که بنیاد آموزش و پرورش است گنجاندن تعلیم یک نوع حرفه در برنامه تحصیلی مدارس و برخورداری از معلمانی مبتکر در این فنون نیز بسیار ضروری می باشد اما این فنون باید همراه با سنجیدن شرائط اجتماعی محیطهای مختلف اعم از شهری و روستائی انتخاب شده و ارتباط آنها با مشاغل افراد آینده

شاگردان مدارس کشورهای مختلف نمونه گیری بعمل آمد و با استفاده از تستهای اعم از کلامی و غیر کلامی مختلف نتایج و نمودارهای بدست آمد که ترسیم پیشرفت هر ملت و مقایسه آنها را امکان پذیر ساخت چون از نظر شکل عملی تعلیم و تربیت و مختصات فرهنگی تفاوت بارزی بین کشورهای مختلف وجود داشت برای اولین بار امکان بررسی فرضیات ساختار تعلیم و تربیت و برنامه و مواد درسی پایه گذاری شده در سیستم های معین بوجود آمد. نتایج حاصله از طرح بین المللی ممکن است ایجاب کند که مسئولان و متصدیان نظامهای تعلیماتی جهان تجدید نظری در نظام موجود خود بنمایند. نحوه مشارکت ایران در مراحل مختلف پیشرفتهای اجرایی طرح بین المللی را می توان از طریق فعالیتهای موسسه تحقیقات تربیتی مورد مطالعه قرارداد. این مؤسسه علاوه بر اجرای آزمونهای در موضوعات مختلف برای شاگردان مدارس، پرسشنامه های نیز جهت معلمان و مدیران مدارس در شهرستانها و تهران ضمیمه نموده است و از طرفی با تشکیل کلاسهای کارآموزی و تهیه و چاپ دستورالعمل در مورد اجرای صحیح تستها و همچنین بکاربردن روش نمونه گیری پیشنهادی I.E.A. کلیه آزمونهای مرحله اجرای آورده و این تستها اکنون در دست گذاری هستند.

گ. ا.

۵۰-۳۹۷

قاسمی، احمد.

«طرح آزمایشی تعلیم سواد حرفه ای به بزرگسالان»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۷ و ۸ (مهر و آبان ۱۳۴۸)، ص. ۲۰ - ۳۱.

طرح آزمایشی تعلیم سواد حرفه ای به بزرگسالان در بهمن ۱۳۴۵ به صورت قرارداد سه جانبه ای بین دولت شاهنشاهی ایران و صندوق

مخصوص سازمان ملل و سازمان یونسکو تصویب رسید. هدف از اجرای این طرح که به مدت چهار سال در مناطق اصفهان و زفول اجرا می شود انتخاب مؤثرترین راه برای تعلیم سواد حرفه ای به بزرگسالان به منظور تأمین رشد اقتصاد و پیشرفت اجتماعی آنان است به صورتی که سواد مقدماتی را به همه گروههای بیسواد و فعال جامعه بیاورد و آنان را برای استفاده از روشهای جدید کشاورزی آماده سازد. این طرح در سه مرحله از نظر اقتصاد - اجتماعی - فرهنگی ارزشیابی خواهد شد. هدف نهایی ارزشیابی پس از اتمام این برنامه، اندازه گیری و تعیین درجه تغییرات اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی ناشی از اسوادی در فرد - خانواده - و اجتماع مورد آزمایش است.

گ. ا.

۵۰-۳۹۸

لانگران، پل.

«تعلیم و تربیت باید از نو بنیان گیرد»

ترجمه محمدصادق قیچی.

پیام، دوره ۱ (اسفند ۱۳۳۸)، ص. ۲۷ - ۳۱. تصویر ۶.

از زمان انتشار امیل "روسو" همواره پیوستگی و وابستگی تعلیم و تربیت با زندگی، در هر تئوری و موضوع بحث و اندیشه و پژوهش و بررسیها و اقدامات تجربی فراوان بوده اما واقعیت اینست که اندیشه تعلیم و تربیت با عمل تعلیم و تربیت جز بصورت تقریبی تلفیق و پیوند نیافته است. وسائلی که جامعه برای آموزش و آماده سازی افراد آیندگان کشور در دسترس قرار می دهد مانند بستان و دبیرستان و دانشگاه پیوسته و بیکیافت معین و یکنواختی را حفظ کرده اند. آموزش اجباری که هیچکس با اساس صحیح آن مخالفت نمی تواند داشته باشد قوه ابتکار و ابتکار را خفه کرده و با مانع و نحوه عمل خود سد و مانعی بوجود آورده است.

یکی از نتایج نظرگیر آموزش و پرورش مستعمران است که به مراتب بیش از گذشته توجه به اصالت و حرمت افراد را امکان پذیر نموده و روحیه جدیدی در آنان بوجود می آورد بطوریکه نیروی واقعی خود را به پژوهش اختصاص داده و برخورد آنان با حقایق زندگی کاملاً "تغییر پیدا می کند. گ. ۱.۰"

۴۰۰-۵۰

محسنی، منوچهر.

«علل اجتماعی انحراف شخصیت (قسمت اول)»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۱۱ و ۱۲ (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۲۳-۲۴. کتابشناسی ۳.

روانشناسان اجتماعی و جامعه شناسان

معتقدند که افزایش تعداد بیماران روانی با پیشرفت

سریع تمدن ارتباط مستقیم دارد. امر تطابق با

سازگاری اجتماعی (Adaptation Sociale)

که نوعی سازگارشدن با حیات و اجتماع است از

مهمترین اصول در بررسی رفتار اجتماعی انسان

بشمار می آید. از لحظه تولد به بعد که دامنه

محیط اجتماعی روز به روز توسعه پیدا می کند طبعاً

روابط اجتماعی هر فرد نیز زیاد تر می شود و این تنوع

روابط در اجتماعات مختلف و در نزد گروه ها و

طبقات و قشرهای اجتماعی به نحویکسانی نیست.

افراد در جریان اجتماعی شدن که در آن نوعی

یادگیری بوضوح مشاهده می شود از نظر تکوین در

رشد شخصیت با این هنجارها و اصول اساسی رفتار

اجتماعی در ارتباط هستند. خانواده به عنوان

مهمترین نهاد اجتماعی موجود در جوامع انسانی

در تکوین شخصیت افراد تأثیر فراوان دارد. امروزه

روانگوان معتقدند که ریشه بسیاری از انحرافات

شخصیت را باید در پرورش خانوادگی جستجو

نمود. محیط مؤسسات آموزشی نیز در سطوح

کودستان، دبستان، دبیرستان و دانشگاه

از عوامل مؤثر در پیدایش روانی رشد عقلی می باشند.

گ. ۱.۰

در آستانه عصر نظام جدید تعلیم و تربیت تأکید و اهمیت بیشتر روی "فاعل تربیت" یعنی "مریسی" خواهد بود. یکی از اقدامات بزرگ و اساسی مرییان آگاه بر نارسائیهای فکر و عمل تعلیم و تربیت، آنستکه خصوصیات داعی بودن نیاز تربیتی را بر سمیت بشناسند و بدان ایمان داشته باشند و در این مورد به کمک روانشناسان، متخصصان اقتصاد، جامعه شناسان و سیاستمداران نیازمندند و در نتیجه تحقق یافتن تربیت جدید بتدریج انسانهای نوینی پدید می آیند که با پیشرفتهای فکر و پیروزیهای اجتماعی هم آهنگ خواهند بود. گ. ۱.۰

۳۹۹-۵۰

لانگران، پل.

«معانی آموزش و پرورش مستمر»

ترجمه احمد سیبی.

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸)، ص. ۵-۱۱. کتابشناسی ۱.

آموزش و پرورش انسان در پایان دوره

تحصیلی، خواه در سطح ابتدائی یا متوسطه و خواه

در سطح عالی خاتمه نمی یابد بلکه در تمامی عمر

دنبال می شود و این کیفیت جلوه ای است از فرآیند

آموزش و پرورش که در تعلیم و تربیت سالنند

انعکاس می یابد. به عبارت دیگر انسان در سراسر

عمر، خود را در مسیر آموزش و پرورش بی وقفه ای

می بیند و حال آنکه در آموزش و پرورش اولیه که بدو

در دوره آمادگی و عمل تقسیم می شد مفروضه بود که با

مقایسه هر چه بیشتر بر می گردند تا انداخته های

برای بقیه عمر سالنند فردا فراهم آورند. تعلیم

و تربیت بمعنای کامل آن فراتر از سن تحصیلی آغاز

می شود یعنی هنگامی که آدمی خود مریس خویش

است آموزش دوران تحصیلی بخش اصلی

اکتساب نیست بلکه نوعی پیش درآمد آن است.

۴۰۱-۵۰

شوروی»

مشایخی، محمد.

«بعضی از مسائل و مشکلات جوانان در دوره

متوسطه»

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸)، ص. ۱-۵.

تعلیم و تربیت در اتحاد شوروی برخلاف

بعضی از کشورهای د چاروقفه نشده بلکه همیشه

مسائل پیچیده ناشی از دگرگونیهای علمی را شناخته

و خود را با آنها هماهنگ ساخته است. ارتباط

نزدیک بین محققان و کارشناسان آموزشی و معلمان

اجازه می دهد که به نتایج تحقیقات علمی دسترسی

حاصل شود و این نتایج بلا درنگ در مدارس به

مرحله اجرا درآید. در فرهنگستان علوم تربیتی

شوروی کمیسیون مختلطی از مربیان، روانشناسان،

پزشکان، کارشناسان همه رشته ها، اولیای

شاگردان و سازمانهای علمی و دولتی برای بررسی

مسائلی از قبیل "هدف و محتوی آموزش و پرورش"

و "روشهای آموزش و پرورش" بوجود آمده است. یکی

از نتایج نسبتاً مهم این مطالعات محدود کردن

دوره آموزش ابتدایی از چهار سال به سه سال بوده

و این امر موجب شد که در حدود ۵۰۰ ساعت در آموزش

ابتدایی صرفه جویی و به تدریس علوم اختصاص

داده شود. در نتیجه تعداد دروس و برنامه های

متوسطه نیز تقلیل یافت. هدف کلی از کاهش

ساعات درسی این بود که شاگردان بتوانند اوقات

خود را با توجه به علاقه و شایستگی که دارند صرف

مطالعات و تحقیقات آزاد بنمایند و همچنین در برنامه

کلاسهای عالی دروس اختیاری جای برنامه های

اجباری مدارس را گرفت. گ. ا. و

۴۰۳-۵۰

نخعی، امیرحسین.

«برنامه ریزی برای تأمین خواسته ها»

جوانان در چهارچوب برنامه ریزی ملی»

(سخنرانی)

۴۰۲-۵۰

نخامکین، ژوزف.

«آموزش جدید در مدارس اتحاد جماهیر

گ. ا. و

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۴ (دی ۱۳۴۸)، ص. ۵۹ - ۶۲.

مفهوم برنامه ریزی برای تأمین خواسته های جوانان عبارت از تشخیص مسائل و پیش بینی احتیاجات آینده و تجهیز سازمانهای مربوط برای پیاده کردن برنامه های مورد نظر می باشد. برای تشخیص و طبقه بندی مسائل نوجوانان و جوانان و تعیین هدفها و تنظیم برنامه های جامع در وضع مسائل آنان باید تفاوتهای گروهی جوانان را از نظر طرز فکر، ارزشها - معتقدات - مشکلات و خواسته های آنان در هر یک از سطوح اجتماعی و خانوادگی مورد توجه قرار داد. برخلاف روشهاییکه در برنامه ریزیهای گذشته نیازمندیهای اجتماعی اطفال و نوجوانان را فقط از نظر مادی تأمین می نمود امروزه سعی می شود کلیه عوامل از جمله فعالیتهای بهداشتی - تفریحی - تعلیم و تربیت - پوشاک و مسکن - فعالیتهای اجتماعی و تفریحات سالم مخصوصاً امنیت شغلی و اجتماعی جوانان در نظر گرفته شود. به منظور تعیین هدفها و خط مشی این برنامه ریزی استفاده از تجارب مراکز خدمات و راهنمایی کودکان و جوانان اعم از سازمانهای ملو، وین المللی کاملاً ضروری به نظر می رسد. گ. ا.

۵۰-۴۰۴

صفت، مرتضی.

«ارزشیابی خدمات و رفتار سپاهیان دانش»، مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۱۲۱ (بهمن و اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۱۱ - ۱۵. کتابخانه ۲.

هدف برنامه ارزشیابی سپاهیان دانش که وزارت آموزش و پرورش اجرای آن را به مؤسسه روانشناسی دانشگاه تهران واگذار کرده است - این است که از میان سپاهیان هر دوره عدای را که واجد صفات و استعداد های لازم برای آموزگاری هستند با استفاده از اصول روان سنجی و روشهای

علمی انتخاب نمایند و به خدمت رسمی سازمان آموزش کشور درآوردند. بدین منظور آزمونهای خاصی به صورت سه پرسشنامه تهیه شده است که به وسیله آنها معلومات عمومی - استعداد های روانی و کیفیت خدمات آموزشی و اجتماعی سپاهیان دانش در دوران سپاهگیری مورد سنجش قرار می گیرند. (سپس درباره پرسشنامه ها توضیحاتی داده شده است). گ. ا.

۵۰-۴۰۵

صفت، مرتضی.

«اصول ارزشیابی در آموزش و پرورش»، آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۳۸ - ۴۰.

اصول ارزشیابی در آموزش و پرورش عبارتست از اندازه گیری تحول و پیشرفت در جهت هدفها و برنامه های تعیین شده با استفاده از روشهای منظم علمی که شامل مراحل متعددی می باشد. پس از شناختن موضوع ارزشیابی و تعیین حدود آن، جنبه های مختلف هر یک از طرحها باید بصورت قابل تحقیق و اندازه گیری درآیند. اجرای ارزشیابی و تدریس آثاری اطلاعات و شواهد مورد نظر درباره موضوع ارزشیابی مستلزم تعیین روشها و تهیه مسائل ارزشیابی و پیش بینی های علمی دیگر است. نتایج نهائی ارزشیابی که از راه تعبیر و تفسیر اطلاعات استخراج شده بدست می آیند باید بصورت صریح و روشنی در اختیار مجریان برنامه قرار گیرند. گ. ا.

۵۰-۴۰۶

«نظام جدید آموزش و پرورش ایران و توصیه های کنفرانس بین المللی تعلیم تربیت»

آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۵ (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۵ - ۸.

فلسفه نظام جدید آموزش و پرورش که

رابطه رشته‌های مطابق ذوق و استعداد دانش‌آزمودگان می‌کنند. بنابراین در مرحله بعد، یعنی در دوره تعلیمات متوسطه دانش‌آزمودان در یکی از رشته‌های نظری - فنی یا حرفه‌ای ادامه تحصیل می‌دهند.

گ. ۱۰.

۵۰-۴۰۸

«نقش آموزشی رادیو - تلویزیون - فیلم و مطبوعات»

ترجمه علی اسدی.

مکتب مام، شماره ۸ (شهریور و مهر ۱۳۴۸)، ص. ۲۰ - ۲۱ و ۳۸ - ۴۲. کتابشناسی ۲. تصویر ۱.

در حالیکه نقش تفریحی و مسائل نوین ارتباطی مانند رادیو - تلویزیون - سینما و مطبوعات بر همگان معلوم است هنوز نقش این وسائل در زمینه توسعه اقتصادی و ملی جوامع در حال توسعه تقریباً ناشناخته مانده است زیرا هر کشور در حال توسعه باید مشخص نماید که در سودمندترین بخش‌های اقتصادی جامعه چه مقدار سرمایه گذاری خواهد کرد. در حالیکه صنعت و کشاورزی و بخش مهم سرمایه گذاری بشمار می‌آیند آموزش و پرورش می‌تواند بعنوان وسیله اصلی بسیج نیروهای انسانی بصورت یک بخش مستقل در نظر گرفته شود که بنوبه خود آثار مثبتی در سایر بخش‌های اقتصادی برجای می‌گذارد. در این صورت امکانات و وسائل ارتباط جمعی، مخصوصاً رادیو و تلویزیون بخش آموزشی، در سطوح مختلف از ابتدائی تا عالی و بسیج نیروهای انسانی بیش از حد و بخش دیگر اقتصاد است زیرا بخشهای کشاورزی و صنعت نیز وسائل ارتباط جمعی را در زمینه‌های آموزشی خود مورد استفاده قرار می‌دهند. برای مثال تلویزیون در آموزش حرفه‌ای و تربیت نیروی کارماهر برای کشورهای در حال توسعه اهمیت بسیاری دارد. گ. ه.

۵۰-۴۰۹

درنون، فیلیپ ا.

زائیده تحولات نظام اجتماعی کشور ماست مبتنی بر دواصل می‌باشد: اصل اول، تعمیم آموزش و پرورش همگانی صرف نظر از کلیه شرایط و امکانات طبقاتی و خانوادگی کودکان ایرانی. اصل دوم، کشف و پرورش استعداد های خاص نوجوانان بمنظور هدایت آنان به رشته‌های تحصیلی مناسب و مخصوصاً راهنمایی و تعلیمات انبیا در زمینه های فنی و حرفه‌ای. راهنمایی تحصیلی و حرفه‌ای در نظام جدید آموزش مهمترین و ضروری ترین دوره‌ای است که به تأکید و توصیه کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیت یونسکو یاد رنظر گرفتن شیوه‌های مناسب امکانپذیر گردیده است. مسئولیت تنظیم و رهبری این دوره جدید آموزشی باید بعهده کارشناسان و متخصصین روانشناسی، علوم تربیتی و اجتماعی محول گردد تا روشهای اساسی را انتخاب نموده و آزمایشهای لازم در هر مرحله از راهنمایی تحصیلی و حرفه‌ای را مشخص و قابل اجرا سازند. گ. ۱۰.

۵۰-۴۰۷

«نظام جدید تحصیلی»

ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۲۹، شماره ۲ (آبان ۱۳۴۸)، ص. ۴۵ - ۴۷.

دوره تحصیلی دوازده ساله ابتدائی و متوسطه در نظام جدید به سه مرحله: آموزش ابتدائی (۵ سال)، راهنمایی تحصیلی (۳ سال)، و تعلیمات متوسطه آموزش ابتدائی (۴ سال) تقسیم می‌شود. دوره آموزش ابتدائی برای تمام کودکان ۷ تا ۱۲ ساله کشور اعم از شهری و روستائی رایگان و اجباری و یکسان خواهد بود. دوره راهنمایی تحصیلی مرحله دوم تعلیمات عمومی است که علاوه بر تعلیم دروس نظری تعلیمات حرفه‌ای و فنی مقداتی نیز عملاً تدريس می‌گردد. در این مرحله با استفاده از روشهای جدید، استعداد ها و رغبتهای فردی دانش‌آزمودان را شنجیده و هر یک

«آزمونهای هوش»

ترجمه محمدباقر معین‌الفریانی.
ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۴ (دی
۱۳۴۸)، ص. ۲۶ - ۳۴. تصویر ۲.

تختستین آزمونهای علمی هوش در سال

۱۹۰۵ توسط آلفرد بینه روانشناس فرانسوی طرح

گردید. بینه در نتیجه بررسی رشد عقلی بچه‌های

کوچک دریافت که آنان به نسبت بالا رفتن سن به

انجام کارهای ذهنی سخت‌تر قادر خواهند بود و هو

در طول زندگی ثابت نمی‌ماند. اخیراً به آزمونهای

اصلی آلفرد بنیه مقداری افزوده شده؛ مثلاً برای

کودکان تستهای جداگانه و برای افراد بالغ مجموعه

تستهای دیگری تهیه گردیده است. آزمایشان

آزمونهای کودک در انواع آنها بیشتر از همه مورد استفاده

قرار می‌گیرند که عبارتند از مکعبهای کوهس و پیچ

و خمهای "پورتیوس". علاوه بر آزمونهای فردی،

آزمونهای گروهی نیز وجود دارند که به قسمت‌های

مختلف و سنین مختلف تقسیم شده و در مورد میلیونها

دانش‌آموز و دانشجوی مدارس و دانشگاه‌های اروپا

و آمریکا بکار می‌روند. امروزه استفاده از آزمونهای

هوش برای استخدام دارندگان و کارآموزان رهبریک

از نیروهای زمینی، هوایی و دریایی ارتش

و همچنین شرکتهای صنعتی خیلی رایج است

زیرا از این طریق میزان هوش افراد معین شده و

شغل مناسبی برایشان در نظر گرفته می‌شود.

بطور کلی در تهیه هر نوع آزمون هوشی باید کلیه

شرایط فردی و گروهی در نظر گرفته شود و هدف

از طرح آنها این نباشد که فقط معلومات اکتسابی

را بسنجند. گ. ا.

۵۰-۴۱۰

«همکاری والدین با معلم»

ترجمه محمدصادق فرهید.
ماهنامه آموزش و پرورش، دوره ۳۹، شماره ۶ (اسفند
۱۳۴۸)، ص. ۱۱ - ۱۴. کتابخانه ۱.

همکاری و ارتباط والدین و معلمان نتایج

بسیار مؤثری در برخواهد داشت زیرا هر دو محیط

تربیتی کودک یعنی خانه و مدرسه در ساختن

آینده وی دخالت دارند. با اینکه تشریک مساعی

و تبادل نظریات والدین و معلم در مورد کودک مزایای

بسیار دارد معضلاتی از طریق مؤسسات

آمارگیری نیز روشن نشده است که چرا والدین

کودکان در این امر تردید می‌کنند اما می‌توان بچند

علت اصلی اشاره نمود مانند ترس از دخالت بیجا در

کار معلم، ترس از عدم تفاهم با معلم، خاطرات تلخ

دوران تحصیلی والدین، احساس عدم اطمینان از

معلومات کافی در مورد والدین کم سواد و عدم آگاهی

آنان از حقایق قبل از زورپوشدن با موقعیت‌های

بحرانی. باید کردن علل ذکر شده می‌توان اینطور

نتیجه گرفت که والدین باید بحث و تبادل افکار

با معلم را خیلی زود شروع کنند و حتی واقعیکه

آرامش کامل برقرار است از این امر غافل نگردند. گ. ا.

اقتصاد

۵۰-۴۱۱

اردوبادی، عباس.

«تنش بازرگانی خارجی در تسریع رشد اقتصادی (سخنرانی)»

بازار خاورمیانه، دوره ۷، شماره ۱۴۶ (۱۶ مهر ۱۳۴۸)، ص. ۱۴ - ۱۶.

۵۰-۴۱۲

«امور مالی مرزعه»

ترجمه فتحعلی تاجبخش.

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۰۴۹ (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۴۰ و ۵۰ و ۴۱.

توسعه صادرات برای تأمین رشد مداوم

اقتصادی ضروریست و تنوع صادرات یکی از هدفهای برنامه توسعه اقتصادی است. این تنوع از راه توسعه صنایع، بسط سرمایه گذاری و تأمین نیروی انسانی کارآیی می تواند بدست آید. جوایب صادرات، بازپرداخت حقوق و عوارض گمرکی، بخشودگیهای مالیاتی و تعلیمات مربوط به مدیریت بازرگانی و بازاریابی از عوامل مؤثر در توسعه بازرگانی و در نتیجه بهبود اوضاع اقتصادی است. تغییر در ترکیب واردات در جهت افزایش ورود کالاها و سرمایه های واسطه های و مواد اولیه مورد لزوم توسعه صنایع و اثرات بهم فزایندهای در مسیر رشد اقتصادی بوجود خواهد آورد. اطلاع از چگونگی تولیدات داخلی، آشنائی با تغییرات ذوق و سلیقه مردم، توجه به بسیج نیروی انسانی ضمن تخصیص اعتبارات صادراتی و تمرکز مطلوب کارهای مربوط به صادرات در زمینه بهبود بازرگانی خارجی بسیار مؤثر است. در این مقاله تغییر در ترکیب و نوسانات بازرگانی

خارجی ایران طی چند سال اخیر با نگرانیهای بسیار شده است. م. ا.

یک کشاورز هنگامی که به عنوان کارگر کشاورزی مشغول کار است، مقداری پس انداز می کند و می تواند این مبلغ را بعنوان سرمایه اولیه در کار زراعت به کار اندازد. ولی برای تأمین تهیه سرمایه یا باید بادیگری شریک شود، یا مزعای اجاره کند و یا وام بگیرد. شرکت در خرید زمین از اجاره آن بهتر است، زیرا در این صورت زارع امکان طرح نقشه های درآمدت را دارد. اجاره مزعه نیز این فایده را دارد که با سرمایه اندک می توان زمینی را در اختیار گرفت و با بقیه آن سرمایه هزینه های لازم را تأمین کرد. در این صورت زارع این امکان را دارد که در موقع کاهش قیمت ها خود به خرید مزعای اقدام کند. بالاخره هنگامیکه زارع صاحب مزعه شخصی است، ولی دست از سرمایه کوتاه است می تواند از اعتبار استفاده کند البته اعتبار باید به عنوان مکمل سرمایه موجود مورد استفاده قرار گیرد و نباید کاملاً خالی گرفتن اعتبار به فایده است. (ناتمام) م. م.

۵۰-۴۱۳

ایران پرورد، هدایت.

«نوبت کاری و نقش آن در افزایش اشتغال»

پورس ماهانه، دوره ۶، شماره ۸۸ (۳۰ دی ۱۳۴۸)، ص. ۳۳-۳۵ و ۵۱-۵۸.

افزایش میزان استفاده از ظرفیت موجود

از طریق نوبت کاری نقش مهمی در از بین بردن بیکاری داشته است. در صورت عدم امکانات سرمایه گذاری جهت نیل به اشتغال کامل، نوبت کاری وسیله مناسبی در این زمینه می باشد. از طریق کارچند نویسی می توان در شرایط اضافی بودن نیروی انسانی، اشتغال و تولید را با دارائی ثابت، یکسان و یا با اندکی افزایش توسعه داد و همچنین امکانات کاهش هزینه ها را بوجود آورد. در شرایط اشتغال کامل و کمبود کارگرم تخصص بهره وری را می توان توسط کارچند نویسی بالا برد. حد مطلوب نوبت کاری بر حسب صنایع و کشورها متفاوت است. در مقاله تجربه کشورهای سوسیالیستی در زمینه استفاده از سیاست نوبت کاری تشریح شده است.

م. ا. ا.

۵۰-۴۱۴

ایران پور، منوچهر.

«طراحی برای مرکز برنامه گزاری ایران»

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۶ (۱۵ آبان ۱۳۴۸)، ص. ۲۴-۲۵.

بنیان یک برنامه گزاری صحیح اقتصادی

برپایه نیازمندی واقعی یک جامعه قرار دارد. عوامل سازنده و بازدارنده رشد اقتصادی همواره بایکدیگر رکشاکند و برای جلوگیری از بروز مظاهر ناهنجار این کشاکش باید هدف و روش رشد اقتصادی را مشخص کرد. یک برنامه ریزی کامل اقتصادی تمامی سطح پدیده های اجتماعی را در بر می گیرد. برنامه گزاری اقتصادی را می توان مجموعه ای از مقررات و ترتیباتی دانست که بمنظور

اجرای فعالیتهای اقتصادی وضع شده باشد. گروه برنامه گزار تنها به تغییرات کمی توجه ندارد بلکه ایجاد روابط تازه و مترقی میان انسان ها را نیز در نظر می گیرد. هدف های عمومی برنامه ریزی در کشورهای مختلف بر حسب اوضاع اجتماعی، منابع درآمد و گذشته آنها متفاوت است. بهیچ از هرج یز قطب های اقتصادی و شناخت کامل ناحیه ای و اقلیمی تعیین کننده مسیر مطالعات برنامه گذار است. یکی از هدف های مهم برنامه گزاری تأمین اشتغال کامل عوامل تولید است. افزایش درآمد ملی و بالا بردن سطح زندگی، پی ریزی صنایع سنگین و افزایش و تمرکز فعالیت های صنعتی، تأمین مواد غذایی مورد نیاز جامعه و سایر احتیاجات اولیه و بالا خره در یک کلمه تغییرات اساسی در بنیان های فرسوده موجود هدف های دیگریک برنامه گزاری صحیح است. بهر حال از آنجا که سرمایه داری انحصاری برای حل مشکلات جهان کم رشد رغبتی نشان نمیدهد و نظام اقتصاد آزاد نیز به نبال سود می رود تنها راه رهایی کشورهای کم رشد یک برنامه گزاری صحیح خواهد بود. م. پ. م.

۵۰-۴۱۵

«بررسی صنایع منتخب»

اطاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۹ (اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۹۲-۱۰۰.

طرح بررسی صنایع منتخب از سال ۱۳۴۳ از طرف بانک مرکزی ایران به عود اجرا گذاشته شد. بواسطه گسترش فعالیت های آماری و عهد دار شدن مسئولیت آماری گیری صنعتی از طرف سایر واحد های آماری و اقتصادی کشور بانک مرکزی تصمیم به تجدید نظر در شاخص تولید صنایع گرفت. بر اساس این طرح از سال ۱۳۴۸ یک رشته شاخص جدید سه ماهه از تولید، اشتغال، مزد و حقوق و

محدودیت تخصص و کارشناس، فقدان کارگرمایه‌سر و آزمون و تکنیسین‌ها و مدیریت و جهات دیگر فرهنگی و اجتماعی و مذهبی و بالاخره فقدان دستگاه منظم اداری و رواج فساد و غیره است که مفاصل پراکندگی فعالیت اقتصادی است. آموزش فنی بمنظور آشنا کردن کشاورزان ب فنون و شیوه‌های خوب و مفید زراعت و ماشین‌های ساده کشاورزی بی اندازه ضرورت دارد. بنابراین بموازات توسعه صنعتی سطح تولیدات کشاورزی باید بالا رود تا در نتیجه قدرت خرید کشاورزان نه اکثریت سکنه رانشکیل می‌دهند افزایش یابد که این امر خود در ارتقاء سطح زندگی و افزایش درآمد ملی مؤثر است. م. د. د.

۴۱۷-۵۰

پیرنیا، حسین.

«مثالی ساده برای آشنائی با روش‌های

جدید ریاضی و الکترونیکی برنامه‌ریزی»

تحقیقات اقتصادی، شماره ۱۹ و ۲۰ (بایز و زمستان ۱۳۴۸)، ص. ۵۴ - ۶۴

استفاده از روش‌های جدید برنامه‌ریزی در نیل به هدف‌های اقتصادی و اجتماعی اهمیت فراوانی یافته است. برنامه توسعه کشاورزی از پیچیده‌ترین برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی است. برای روشن ساختن موضوع و نقش برنامه‌ریزی ریاضی و الکترونیکی در برنامه‌ریزی کشاورزی، مثال ساده‌ای در این مقاله ارائه شده است. م. د. د.

۴۱۸-۵۰

پیرزاده، مهدی.

«بررسی فعالیت‌های کارخانه‌های قند

شهرستان مشهد»

مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد، دوره ۵، شماره ۴ (زمستان ۱۳۴۸)، ص. ۶۴۱ - ۶۵۸

در بین صنایع غذایی شهرستان مشهد صنعت قند سازی در درجه اول اهمیت قرار

سرمایه گذاری صنایع بزرگ تهیه می‌گردد و هر سال یکبار نظرات صاحبان صنایع منتخب مورد بررسی قرار می‌گیرد. انتخاب صنایع مورد بررسی بر اساس ضابطه‌های معین انجام گرفته است و معیارهای مخصوصی برای انتخاب کارگاه‌های مشمول در هر صنعت در نظر گرفته شده است. همچنین تعیین ضرایب اهمیت و ضرایب داخلی در این بررسی مورد توجه بوده اند. برای محاسبه شاخص تولید از فرمول لاس پیرس به شکل زیر استفاده شده است:

$$I_p = \frac{\sum P_i Q_i}{\sum P_i Q_0} = \frac{\sum P_i Q_i \frac{Q_0}{Q_i}}{\sum P_i Q_0} = \frac{\sum \frac{Q_i}{Q_0} P_i Q_0}{\sum P_i Q_0}$$

محدودیت‌های شاخص جدید مربوط به ضرایب اهمیت آن و فراتر گرفتن نیمی از جامعه صنعتی کشور است. م. د. د.

۴۱۶-۵۰

برزگر، صادق.

«مشکل جمعیت و نیروی انسانی، موانع رشد

اقتصادی»

فردوسی، دوره ۲۰، شماره ۹۴۴ (۱۵ دی ۱۳۴۸)، ص. ۳۷۵ - ۳۸۱

بزرگترین مانع پیشرفت اقتصادی و اجتماعی در اغلب کشورهای در حال رشد جهان مسئله افزایش جمعیت است که رشد اقتصادی را در این کشورها متوقف می‌سازد. برای جلوگیری از بیکاری پنهانی می‌توان عدای از کشاورزان زائد را برای طرح‌های عمرانی و تولیدی دیگر کاروا داشت. رشد جمعیت در کشورهای در حال توسعه ۵٪ است در حالیکه اشتغال صنعتی رشد خیلی کمتری یافته

ست. علاوه بر تعداد نفوس، کیفیت جمعیت یک کشور نوع تقسیمات آن در چگونگی وضع اقتصادی آن اثر دارد. قلت بازدهی کار در کشورهای در حال توسعه ناشی از بدی تغذیه، پائین بودن سطح بهداشت، فقر و بیسواد، فقدان تعلیم و کارآموزی،

این قبیل کشورهای رینگ گروه پولی یا گرمی . با توجه به این مسائل اختناق اقتصادی کشورهای عقب مانده کاملاً محسوس می باشد و صحیح تر است که به اقتصاد این کشورها اصطلاح "اقتصاد مختنق" رانست . اولین شرط پیشرفت اقتصادی این کشورها نیل به استقلال اقتصادی بطور همه جانبه است . م. ا.

۵۰-۴۲۰

«توتون و حقوق گرمی آن در بازار مشترک اروپا و اتحادیه تجارت آزاد اروپا»

ترجمه محمدحسین اصغری.

پورس، دوره ۶، شماره ۷۹ (۳۰ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۶۱-۶۲. کتابشناسی ۱.

نخستین تاریخی که بازار مشترک برای حذف حقوق گرمی در داخل کشورهای عضو تعیین کرده است اول ژانویه ۱۹۷۰ می باشد . اتحادیه تجارت آزاد اروپا از اول ژانویه ۱۹۶۷ از دریافت حقوق وارداتی در مورد بیشتر کالا های صنعتی که در کشورهای عضو تولید شده باشد صرف نظر کرده است . در این اتحادیه توتون خام از کاهش کلی حقوق وارداتی مستثنی می باشد و بین حقوق گرمی داخلی و خارجی تفاوتی وجود ندارد هرچند فرآورده های توتون در اصل مشمول کاهش تدریجی حقوق گرمی می شوند . در بازار مشترک اروپا با آنکه حقوق گرمی توتون خام در جهت حذف کامل کاهش می یابد مگر این کاهش با آهنگی بسیار کند ترا کاهش تعرفه محصولات ساخته شده جریان دارد . توتونی که در داخل بازار مشترک تهیه می شود به علت وضع اقتصادی کشورهای عضو پیش از توتون حاصل در کشورهای عضو اتحادیه تجارت آزاد اروپا اهمیت دارد معذالک نسبت توتون تولید شده در

دارد . عوامل جغرافیایی به توسعه این صنعت کمک فراوانی نموده است . در سال ۱۳۳۵ تعداد کارخانجات قند این شهرستان محدود به یک کارخانه می شد در حالیکه تعداد کارخانجات فعلی ۴ واحد و ظرفیت کل سالانه آنها ۹۰۰ هزار تن چغندر می باشد . (نویسنده سپس تاریخچه ایجاد میزان ظرفیت ، تکامل و بقیه مشخصات هزینه کارخانه ها را جداگانه و به تفصیل توضیح می دهد . م. ا.)

۵۰-۴۱۹

پیمان، ع.

«مفهوم رشد نیافتگی اقتصادی»

پورس، دوره ۶، شماره ۷۹ (۳۰ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۳۷-۴۱.

عده های از اقتصاد دانان پائین بودن سطح سرمایه گذاری ، درآمد ملی و سرانه را عامل عقب ماندگی اقتصادی می دانند و به افزایش جمعیت کشورهای عقب مانده به عنوان عامل کند کننده رشد اقتصادی اشاره می کنند و حال آنکه علت اصلی عقب ماندگی اقتصادی این کشورها وابستگی سیاسی و اقتصادی آنهاست . کشورهای عقب مانده از طریق وابستگی های سیاسی تحت سلطه کشورهای بزرگ درآمد اندک و اگر وابستگی سیاسی از بین رفته باشد هنوز وابستگی اقتصادی خود را حفظ کرده اند . اتکا به اقتصاد تک محصولی ، توسعه بنادر ، بهبود راه های ارتباطی مورد نظر نتیجه سرمایه گذاری های کشورهای بزرگ در مالک عقب مانده می باشد . منافع حاصل از ورود سرمایه های خارجی برای کشورهای سرمایه گذار عبارتند از : (۱) سلطه اقتصادی کشورهای سرمایه گذار بر کشورهای عقب مانده . (۲) بازدهی بیشتر سرمایه در این کشورها . (۳) سمند گیری قیمت ها در جهت منافع بیشتر کشورهای سرمایه گذار . (۴) فروش محصولات صنعتی با قیمت های گران به کشورهای عقب مانده و دخول

این کشورها بسود توتونهای وارداتی رفته رفته کاهش می یابد. م. ا.

۵۰-۴۲۱

«توسعه اقتصادی از زاویه دید والت

و یتیم روستو»

پورس ماهانه، دوره ۶، شماره ۷۵، (۳۰ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۵۱-۱۸

بهره مالکانه، برخورداری از اقتصاد خود مصرفی و دوری از بازار از حساسیت آنها در برابر تغییرات قیمتها سخت می گاهد. پیدایش نهاد های فنی در تعدادی از این کشورها، افزایش جمعیت آنها و نتیجه بالا رفتن تقاضای محصولات غذایی منجر به تولید بیشتر و افزایش حساسیت در برابر قیمت شده است. تغییر در نوع تولید و توسعه تولید بعضی از محصولات کشاورزی تجاری نیز حساسیت در برابر قیمت را بالا خواهد برد. این انگیزه در مناطقی که وسائل زراعت و سایر تسهیلات فروش و بازاریابی در دسترس باشد بیشتر است. آمادگی ذهنی قبول تکنولوژی نوین در این زمینه مؤثر می باشد. دخالت دولت بمنظور هماهنگی کردن روش قیمت گذاری با هدفهای تولیدی و توسعه آموزش دهقانان در افزایش محصول و بازده کار تأثیر زیادی دارد. م. ا.

۵۰-۴۲۳

رفیعی، صد.

«ایمنی در صنعت»

پورس، دوره ۶، شماره ۷۹ (۳۰ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۶۶-۶۳

حفاظت در برابر خطرات و سوانح و پیشگیری ضایعات در مراکز صنعتی هنوز در مراحل مقدماتی است و از تحقیقات انجام شده در این زمینه بیش از چند سالی نمی گذرد. امروزه این رشته در ممالک بزرگ صنعتی اهمیت فراوانی بدست آورده است. و از سوانح کار بمقدار زیادی کاسته است. هر سال ده زیادی در جهان بر اثر آسپیه ناشی از کار تلف شده و باینقص عضو پیدا کرده اند. بیکاری و یکام کاری ناشی از نقص عضو منجر به خسارات فراوانی برای جوامع شده است. ملحوظ کردن هزینه ایمنی در هزینه کل تولید و رعایت اصول ایمنی و تعلیمات کافی کارگران منجر به بهبود کار و افزایش حجم تولید خواهد شد. تربیت اشخاص براهلاحتی برای اداره امور ایمنی واحد های

فقر و ثروت ملک رانمی توان بعنوان ضابطه ای برای توسعه یافتگی یکم رشدی آنها دانست رشد مداوم اقتصادی، رهائی از سنتهای کهنه، گذرتن جمعیت و فزونی تولیدات بر افزایش جمعیت از عواملی است که جهت نیل به توسعه اقتصادی ضروری است. استفاده از کمکهای خارجی در حد مطلوب، تنظیم برنامه های ملی و مشارکت دولت و سرمایه گذاران خصوصی توسعه اقتصادی را تسریع می نماید. با توجه به اهمیت بخش کشاورزی در کشورهای در حال توسعه و جمعیت شاغل در این بخش توسعه مناطق روستائی و توسعه بخش کشاورزی ضمن آموزش صحیح کشاورزان توصیه می گردد. م. ا.

۵۰-۴۲۲

«چگونه انگیزه های تولید کشاورزی را

تقویت کنیم»

ترجمه صد رفیعی.

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۹، (۱۵ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۳۶-۳۸. کتابخانه ۱.

در جوامع صنعتی نوین تغییرات قیمتها مهمترین عامل محرك تمایل تولید کننده و مصرف کننده است. مسأله پراهمیت در برنامه ریزی رشد تولید کشاورزی در کشورهای در حال رشد مقایسه انگیزه قیمتها در این جوامع با جوامع پیشرفته و مطالعه در نتایج این مقایسه است. بطور کلی، کشاورزان جوامع در حال رشد برابر قیمت حساسیتشی ندارند. برداشت سهم بزرگی از تولید به عنوان

شدن کشور داشته باشند، معذالك بواسطهٔ ابتدائی بودن وسائل تولید و گرانى هزینهٔ حمل و نقل استفادهٔ لازم از آنها به عمل نیاید. کثرت کارگر غیر ماهر، پائین بودن سطح دستمزد، شرقی سریع قیمت زمین و بالا بودن نرخ بهره ازمهمترین موانع صنعتی شدن کشور بشمار می آیند. کمبود مدیران تحصیل کرده، سیاست نادرست سازمانهای گمرکی و عدم علاقهٔ مردم به خرید محصولات داخلی منجر به شکست صنایع کشور و عدم امکان رقابت با محصولات مشابه خارجی شده است. گسترش فعالیت های غیر تولیدی و بهره وری زیاد آنها جریان سرمایه ها را از مسیر فعالیت های تولیدی منحرف کرده است. با توجه به وفور نفت و مواد خام مورد نیاز صنایع در کشور امکانات صنعتی شدن ایران بسیار زیاد است. اقدامات دولت در زمینهٔ اعمال سیاست های درست صنعتی و تربیت کارشناسان مورد احتیاج می تواند به رشد صنعتی کشور بیا فزاید. م. ا. ۵۰-۴۲۶

شفقی، سیروس.

«نموداری از ممالك در حال توسعه»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۱۱ و ۱۲، (پیم و اسنند ۱۳۴۸)، س. ۱۹-۲۳.

کشورهای در حال توسعه را می توان به دو دسته تقسیم کرد: ۱- کشورهای مستعمره اروپا که پس از جنگ دوم جهانی مستقل شدند. ۲- کشورهایی که در گذشته مستقل بوده اند لیکن از نظر اقتصادی و فرهنگی تکامل نیافته اند. عنوان "در حال توسعه" در مقام مقایسه با اروپا و امریکای شمالی به این کشورها داده شده است. وجه مشترک این کشورها پائین بودن سطح زندگی و فقر اکثریت وکی تعداد با سوادان است. این کشورها جزو کشورهای صادرکنندهٔ مواد خام هستند

صنعتی ضروریست. صنعت ایمنی برخلاف سایر رشته های فنی دارای ضوابط معین و حساب شده نیست و در هر مورد ممکن است از اصول خاصی تبعیت گردد. بطور کلی می توان روشهای مهندسان ایمنی را در تقلیل سوانح بعنوان يك الگوی کلی پیشگیری مورد توجه قرار داد. م. ا. ۵۰-۴۲۴

«سرمایه گذاری خارجی در کشورهای در حال توسعه»

مجلهٔ بانک ملی ایران، دوره ۳۷، شماره ۲۷۷ (آذر ۱۳۴۸)، س. ۱۲-۱۷.

با وجود توجه به برنامه توسعهٔ کمپهای خارجی کشورهای پیشرفته به ممالك در حال توسعه جریان کمپهای مالی از طرف کشورهای صنعتی بطور قابل توجهی کاهش یافته است. توسعهٔ سرمایه گذاری خارجی علاوه بر تأمین نیازمندی های مالی و سرمایه ای، توسعهٔ تکنولوژی، مدیریت و سایر تجارب را برای کشورهای در حال توسعه به همراه دارد. سرمایه گذاری خارجی باید ضمن تأمین نیازمندی های کشور منفع و منافعی برای سرمایه گذار داشته باشد. تجهیز سرمایه گذاری خصوصی خارجی، ارائهٔ طرحهای مناسب برای سرمایه گذاری و ایجاد مراکز جلب و تشویق سرمایه ها خارجی راه حلهایی برای توسعه سرمایه گذاری خارجی است. م. ا. ۵۰-۴۲۵

شفقی، سیروس.

«مشکلات صنعتی شدن ایران»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۹ و ۱۰، (آذر و دی ۱۳۴۸)، س. ۲۷-۳۳. کتابشناسی ۹.

بیش از نیمی از جمعیت ایران در روستاها بسر می برند و فعالیت اصلی آنها کشاورزی است. هرچند بسیاری از محصولات کشاورزی و مواد کافسی موجود در ایران می توانند نقش مهمی در صنعت

تولید در این زمینه لازم است. اجرای برنامه ادغام فقط برای نیز برای برنامه ریزی ملی توسعه باید مورد عمل قرار گیرد. ۲۰۱۰.

۵۰-۴۲۸

«طلا و پیران آن در سالی که گذشت»

ترجمه ایرج کشتانی.
مهناسمه ارتش، دوره ۴۸، شماره ۹، (دی ۱۳۴۸)، ص. ۳۳-۸۳. کتابشناسی.

کاهش نرخ لیره، در گرونی موازنه، پرداختهای ایالات متحده و مسائل سیاسی واید، لوفوی در بحرانی کردن موقعیت طلا بین سالهای ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸ موثر بود. تصمیمات کنگره طلا در سال ۱۹۶۷ و اطمینان رهبران امور مالی و اقتصاد کشورهای بزرگ به بهبود نوسانات قیمت طلا و ایجاد تعادل در این زمینه کمک نمود. همچنین انتشار برنامه اصلاح موازنه پرداختها توسط ایالات متحده تقاضای سریع خرید طلا را بطور موقت کاهش داد. در مارس ۱۹۶۸ تقاضای خرید طلا بمنتهی درجه رسید و بدینال آن تصمیماتی برای تثبیت نرخ طلا از طرف مدیران بانکهای مرکزی عضو کنگره طلا اتخاذ شد. با توجه به حجم تقاضای طلا برای مصارف صنعتی حجم تولید طلای غیرعامل پولی از طرف جهان غرب در سال ۱۹۶۸ و برابر حجم آن در سال ۱۹۶۶ خواهد بود. ۲۰۱۰.

۵۰-۴۲۹

«طلای کاغذی»

مجله بانک ملی ایران، دوره ۳۷، شماره ۲۷۸، (اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۸-۱۱.

حق برداشت مخصوص یا طلای کاغذی از ترتیبات جدید پرداختهای بین المللی است. تخصیص حق برداشت مخصوص متناسب با سهمیه اعضا درصد و بین المللی پول است. هر کشور عضو مجبور است در مقابل حق برداشت مخصوص

و رسوم جمعیت جهان را تشکیل می دهند. گروهی از اقتصاد دانان معتقدند که از آنجا که صنعتی شدن اروپا از ویست سال پیش آغاز شده کشورهای در حال توسعه نیز اگر بخواهند به پای اروپای کنونی برسند همین مقدار وقت لازم دارند. ولی تجربه ژاپن نشان می دهد که این حرف پایه و اساسی ندارد. بعضی عقب ماندگی این کشورها را نتیجه آداب و رسوم و فرهنگ کهن آنان می دانند. و این عقیده ای نادرست است. عقب ماندگی دستهای از کشورها که مستعمره بوده اند به علت تسلط استعمار بوده است. ۲۰۱۰.

۵۰-۴۲۷

مفوت، زرنشت.

«اصول کلی برنامه ریزی، در رد نظامهای

نیمه متحرک»

تحقیقات اقتصادی، شماره ۱۹ و ۲۰، (پاییز و زمستان ۱۳۴۸)، ص. ۱-۱۳.

در تهیه و تنظیم یک برنامه توسعه اقتصاد ای ابتدا تعیین هدفهای توسعه اقتصادی مطرح می گردد. تکنیک برنامه ریزی جامعه متضمن توجه به هدفهای ثانوی نیز می باشد. ارزیابی مقدمات رشد اقتصادی و میزان کوشش لازم برای نیل بآن و همچنین تعیین حجم تقریبی سرمایه گذاریهای جدید به منظور افزایش مقدار معینی درآمد ملی ضروریست. در مرحله بعد پیش بینی های کلی سرمایه گذاری با ارزیابی سرمایه های لازم برای هر بخش تصحیح می گردد. در یک برنامه ریزی جامع تجزیه و تحلیل هدفهای توسعه اقتصادی و روابط میان این هدفها ضمن رعایت کاهش زمان نیل بآنها باید مورد توجه قرار گیرد. هدایت سرمایه ها به بخشها و رشته های مختلف فعالیتهای اقتصادی و توجه به قابلیت تولید آنها و همچنین محاسبه نسبت سرمایه به

دوم بیش از دو کارخانه سیمان در ایران وجود نداشت. در برنامه دوم از طرف دولت در برنامه سوم از جانب بخش خصوصی اقدامات وسیعی برای توسعه این صنعت بعمل آمد. با توجه به میزان مصرف و حجم واردات حدود $2/4$ درصد سهم صنایع از درآمد ملی متعلق به سیمان است. از سال ۱۳۴۱ صادرات سیمان به شیخ نشینهای خلیج فارس شروع شده و هر ساله توسعه بیشتری می یابد. قیمت سیمان همواره سیر نزولی داشته است و فعلاً در ۱۳۲۰ ریال برای هر تن تثبیت شده است. در حال حاضر نه کارخانه در ایران فعالیت دارند و تا آخر ۱۳۴۸ دو کارخانه دیگر شروع بکار خواهند کرد. افزایش مصرف سیمان باعث شده است که کارخانجات سیمان بیشتری از ظرفیت اسعی خود فعالیت کنند. توسعه این صنعت موجب افزایش اشتغال، احداث صنایع دیگر و رونق نواح اطراف آن است. تجدید نظر در قیمت سیمان بسود مصرف کننده، هماهنگ کردن ظرفیت کارخانجات، تعادل بین تولید و مصرف و اعمال مدیریت صحیح مخصوصاً در بخش دولتی برای توسعه این صنعت ضروری است. ۴۳۰-۵۰

۴۳۲-۵۰

عدلی، ابوالفضل.

«بازار کالاهای صادراتی ایران در آلمان».

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۵، (۱۵ مهر ۱۳۴۸)، ص. ۳۰-۳۱.

در این مقاله وضع چند کالای مهم صادراتی ایران از قبیل پنبه، خشکبار، بادام، خرما، هسته و پوستهای نرم مورد مطالعه قرار گرفته است و موقعیت سایر کشورهای رقیب در عرضه محصولات فوق و برنامه های آتی توسعه تولید این محصولات نیز تشریح شده است. ۴۳۱-۵۰

تأخذ وی ارز قابل تبدیل تسلیم نماید. علاوه بر سایر ترخیصات پرداخت، حق برداشت مخصوص یک نوع پول رایج قانونی است که از طرف بانکهای مرکزی و تعداد معدودی از مؤسسات قابل استفاده است. ارزش حق برداشت مخصوص بر اساس طلا سنجیده می شود و تورم نباید یراست. با توجه به اشکالات موجود در مکانیسم مالی بین المللی ایجاد حق برداشت مخصوص را می توان بعنوان اقدام موثری در صحنه پولی بین المللی دانست. ۴۳۰-۵۰

۴۳۰-۵۰

عاطفی پور، نیک محمد.

«سردخانه در ایران و امکانات سرمایه گذاری در آن».

اطاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۹، (اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۸۴-۸۷.

در حال حاضر ۳۰ سردخانه بزرگ و متوسط با مالکیت دولتی و خصوصی در نقاط مختلف کشور فعالیت می کند. کمبود دام، مصرف کم گوشت منجمد، نداشتن کادرفنی لازم، فقدان برنامه صحیح توسعه صید ماهی و نگهداری آن و نبودن نرخ معین برای نگهداری محصولات از مشکلاتی است که در راه توسعه سردخانه در ایران وجود دارد. با افزایش صادرات گوشت منجمد به بنادر و شیخ نشینهای خلیج فارس و توسعه دامپروری و تبلیغات صحیح در زمینه استفاده از محصولات منجمد و رعایت اصول فنی (قبل از انبارکردن) می توان مشکلات فوق را زمین برد. ۴۳۱-۵۰

۴۳۱-۵۰

عاطفی پور، نیک محمد.

«سیمان».

اطاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۸، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۸۲-۸۵.

اولین کارخانه سیمان در سال ۱۳۱۲ در جنوب تهران شروع بکار کرد. تا آغاز برنامه عمران

۴۳۳-۵۰

فروزان، منصور.

«صنعت گاز و نقش آن در اقتصاد ایران (سخنرانی)»

پورس، دوره ۶، شماره ۷۹، (۳۰ بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۴۳-۴۸.

در حال حاضر مقدار بسیار کمی از گاز ایران استفاده می شود و استفاده تجاری آن موقوف به لوله کشی و انتقال گاز به زارهای مصرفی است. نظریه اهمیت نقش گاز در اقتصاد ایران و برای اداره عملیات مربوط به تهیه و اجرای طرح گازرسانی شرکت ملی گاز ایران در سال ۱۳۴۴ تأسیس گردید. از اقدامات مفید این شرکت کوششهای است که برای گسترش مصرف گاز مایع و تدوین مقررات ایمنی در تهیه و توزیع گاز مایع انجام داده است. مصرف گاز مایع در سالهای اخیر بطور متوسط ۶۶٪ رشد داشته است. برنامه گازرسانی به شهرهای ایران در دهه نخست بر مبنای تحویل گاز به صنایع و شهرهای بزرگ و سپس به منازل است. به موجب موافقتنامه منعقد بین ایران و شوروی خط لوله ای که توانائی حمل سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز را به شوروی داشته باشد از طرف ایران ساخته خواهد شد. تا پنج سال دیگر که طرح شاه لوله گاز ایران به شوروی به حد اکثر ظرفیت بهره برداری خود برسد پیش بینی می شود از فروش گاز در داخل و صادرات آن سالانه متجاوز ۱۴۸ میلیون دلار به درآمد افزوده گردد. از سال یازدهم سودآوری طرح شاه لوله گاز بسیار زیاد خواهد شد. توسعه صنعت گاز چهره روستاهای ایران را تغییر خواهد داد و ضمن ایجاد سرمایه گذاریهای در زمینه های مختلف به توسعه صنعتی کشور کمک خواهد کرد. ۴۳۴-۵۰

کویز برک.

«بازاریابی محصولات کشاورزی در کشور»

های در حال رشد»

ترجمه س. رفیعی. اقتصاد و صنعت، شماره ۵۶، (آبان ۱۳۴۸)، ص. ۳۸-۴۲.

در حال حاضر به نظر نمی رسد که مشکل گرسنگی با تولید بیشتر محصولات کشاورزی حل خواهد شد ولی مشکل آینده در حقیقت در نحوه مصرف و تجارت این محصولات نهفته است. افزایش جمعیت، بالا رفتن سطح درآمد افراد و مهاجرت روستاییان به شهرها عواملی هستند که بر روی توسعه بازار فروش تأثیر زیادی می گذرانند. در کشورهای کم رشد، برای تأمین خوراک کافی اهالی، میزان افزایش تولید باید از افزایش جمعیت به مقدار زیادی جلونزد زیرا همیشه با افزایش محصولات کشاورزی مصرف خود تولید کنندگان نیز بالا می رود. طرح های تولیدی باید باقیمت گذاری و بازیهایی توأم باشد. افزایش تولید وقتی به نحو کاملی عملی خواهد بود که بازار بتواند علاقه به تولید را برانگیزد. باید تولید کنندگان را به تولید برای بازار تجارتی تشویق کرد، از یزایعات غله به هنگام رساندن آن از تولید کنند به مصرف کنند کاست، محصولات کشاورزی را تغییر شکل داد و بالا خره ارزش غذایی خواروار را بالا برد. ۴۳۵-۵۰

محمدی، ع.

«نقش سندیکاهای کارفرمایی در فعالیتهای اقتصادی»

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۸، (۱۵ دی ۱۳۴۸)، ص. ۱۸-۱۹.

این مقاله اهمیت تمرکز و تجهیز نیروهای انسانی و سرمایه ها را برای تحقق هدفهای رشد اقتصادی بیان کرده و به اجتماع چهار هزار ریاضد سازمان کارفرما، فرانسه تحت عنوان کنفدراسیون ملی کارفرمایان فرانسه اشاره نموده است. در مقاله

تأسیس صنایع مادر در این زمینه از عهده بخش خصوصی خارج است و ایجاد واحدهای تولید کننده محصولات نهائی ضمن مشارکت با سرمایه گذاران خارجی به بخش خصوصی پیشنهاد شده است. تا حال چندین طرح با مقیاس بزرگ در ایران به اتمام رسیده است و طرحهای دیگری نیز در دست اجرا است. در این مقاله فعالیت کارخانه کود شیمیائی شیراز، شرکت شیمیائی شاهپور، شرکت پتروشیمی آبادان و شرکت شیمیائی خارک تشریح شده است.

۴۰۱۰

۵۰-۴۳۷

منتظر ظهور، محمود.

«چگونه رشد به خارج هدایت میشود؟»

اطلاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۸، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۶۶ - ۷۷ و ۸۵. کتابشناسی ۲، تصویر ۲.

بعضی از صنایع دارای خواص زیربنائی، تکاثری و قطبی هستند. بر وزن آثار موجب توسعه اقتصادی فضای این صنایع و پیدایش قطبهای اقتصادی است. این قطبها بانرخ رشد سریع خود انداز و حجم متغیرهای اقتصادی فضای فعالیتشان را توسعه می دهند و هسته مرکزی توسعه اقتصادی کشورها را بوجود می آورند. اثرات رشد و توسعه این قطبها گاه در فضای خود و گاه در خارج پخش می شوند. قطبهای نفتی در کشورهای عقب مانده از مکانیسم هدایت رشد بخارج برخورد دارند. در این مقاله با استفاده از یک مدل کیفی مکانیسم رشد بخارج در مورد قطب نفت ایران تحلیل شده است و لزوم هدایت رشد بداخل کشور مورد بررسی قرار گرفته است.

۴۰۱۰

۵۰-۴۳۸

منتظر ظهور، محمود.

«فاکتور ینگ»

اطلاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۸، (آذر

چگونگی و وظایف این سازمان متشکل و فعالیتهای هریک از کمیسیونهای وابسته به آن ضمن تشریح نقش و تأثیر این سازمان در زمینههای مختلف اقتصادی اداری، سیاسی و اجتماعی توضیح داده شده است.

۴۰۱۰

۵۰-۴۳۶

مستوفی، باقر.

«مسائل و آینده صنایع شیمیائی در کشور»

های در حال توسعه (سخنرانی)،

ترجمه فرهاد بهبهانی
نشریه انجمن نفت ایران، شماره ۳۸، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۷۶ - ۸۵.

تولیدات پتروشیمی اهمیت فراوانی در فعالیتهای کشاورزی و صنعتی یافته اند. بسیاری ایجاد واحدهای تولید کننده این محصولات باید به فراوانی ماده اولیه، حداقل ظرفیت کارخانه، اقتصادی بودن طرحها، وجود بازارهای مصرفی و منابع مالی و انسانی توجه شود. رشد سریع مصرف محصولات پتروشیمی و تعهد تولید کنندگان منجر به رقابت شدید بین این واحدها و استفاده از جدیدترین تکنیک و وسائل تولید شده است. ایجاد واحدهای کوچک شیمیائی در کشورهای در حال توسعه ضمن تأمین احتیاجات داخلی بواسطه کمبود وسائل تولید و ظرفیت کم تولیدی منجر به افزایش قیمت تولید در داخل می گردد و تأمین واحدهای بزرگ هر چند مقرون بصرفه میباشد باخطر هزینه فراوان تولید و یاعین بودن مصرف سرانه مواجه است. مشارکت با مؤسسات بزرگ تولیدی تاحدی از این مشکلاتی که هدمرور این قبیل کشورها را بر محله خود کفایت می رساند. با توجه به ذخائر گاز ایران می توان محصولات متنوعی را بطور اقتصادی تولید کرد و ضمن عقد قراردادهای تجارتی و مشارکت با مؤسسات معتبر خارجی به بهبود تولید و توسعه بازارهای صادراتی افزود.

۱۳۴۸، ص. ۵۶ - ۵۷.

فاکتورینگ عبارتست از انتقال طلب تجارتي
به يك مؤسسه تخصصی بنام فاکتور. مؤسسه مزبور
کليه خطرات احتمالی این امر را بعهده می گیرد و
در ازاء آن يك تاد و درصد مبلغ معامله را بعنوان
حق العمل دریافت می کند. فاکتور با مطالعه
کامل و پیش بینی های لازم در وضع مشتریان خود
وارد معامله می شود و برای اطمینان کامل نسبت
مؤسسات بیمه متخصص بیمه می گردد. مزایای
این عمل عبارتست از تضمین وصول مطالبات،
استفاده از امکانات فاکتور و حذف نیرو و هزینه
برای اموری که فاکتور بعهده می گیرد. استفاده
از این تکنیک برای کليه مؤسساتی که از حد متوسط
قدرت تولید برخوردار هستند میسر می باشد. ایسن
مؤسسات از امکانات و اطلاعات تجارتي فاکتورها
استفاده می کنند. با توجه به کثرت واحد های
متوسط در ایران و عدم آشنائی آنها با مقررات
گمرکی و بازارهای خارج و دسترس کمتر به اعتبارات
بانکی استفاده از مؤسسات فاکتور فعالیت های
تولیدی آنان را وسعت می دهد و بر حجم معاملات
آنها می افزاید. م. ا. ۱۰.

۵۰-۴۳۹

میربهاء، ابوالحسن.

«صنعتی شدن و رابطه آن با صادرات»

اطلاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۹ (اسفند
۱۳۴۸)، ص. ۴۸ - ۵۲.

با توجه به عقب ماندگی صنعتی کشورهای
در حال توسعه و عدم امکان رقابت آنها با ممالك
پیشرفته حیاتی ترین عامل برای توسعه صنایع
این قبیل کشورها داشتن بازارهای صادراتی
است. امکان صدور محصولات صنعتی کشورهای در
حال توسعه به کشورهای پیشرفته تقریباً ناچیز
است زیرا کمک کشورهای پیشرفته به این قبیل

ممالك فقط در مورد صدور و گسترش تولیدات
کشاورزی و مواد اولیه است. پرداخت جواييز
صادراتی در این مورد میتواند بطور موقت صادرات
این کشورها را افزایش دهد زیرا امکانات تولید
باقیتهای جهانی در این کشورها بسیار ناچیز
است. تکیه بر بازار کشورهای سوسیالیستی
بواسطه الزام به برقراری رابطه تهاتری و کوتاه
مدت برای ممالك در حال توسعه عملی نیست.
مبادله محصولات کشورهای در حال توسعه در
بازارهای یکدیگر مخصوصاً از طریق قرارداد های
منطقه ای و سرمایه گذاریهای مشترک می تواند در
زمینه توسعه صنعتی آنها نقش مهمی داشته باشد.
قبل از هر اقدامی در این مورد ایجاد يك نوع هماهنگی
محدود بین سیاستهای پولی و بازرگانی و گمرکی
کشورهائی که قصد ایجاد رابطه بازرگانی دارند
ضروریست. اعطای تعرفه های ترجیحی، تعیین
سهمیه و ایجاد تسهیلات لازم برای مبادله
محصولات صنعتی ضمن مقایسه و ارزیابی موانع
گمرکی کشورهای ذریع برای توسعه صنعتی
ممالك در حال توسعه مفید است. مبادله محصولات
کشورهای فوق در صورت رعایت این اصول منجر به
بهبود کیفیت محصول، کاهش هزینه تولید، تعیین
قیمتهای قابل رقابت و ترقی سطح اشتغال
آنها می گردد. م. ا. ۱۰.

۵۰-۴۴۰

نپاوندی، هوشنگ.

«سیاست صنعتی و توسعه اقتصادی»

خرد و کوشش، شماره ۴، (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۳۳۳ -
۳۵۱.

سیاست کلی توسعه صنعتی ضرورت
اجتناب از آزادی بی بند و بار واردات و اعمال روشهای
حمایتی را تأیید می کند. استفاده سیاست حمایت
صنایع ملی برای تسریع در توسعه هماهنگ لازم

بود چه، که هر چند وسیله‌ای برای تعیین مطلوبیت نسبی پروژه‌ها است برای تعیین خط مشی شرکت و نیازمندی مدیران کافی نیست ۳- نظریهٔ مأموریت‌ها که مقاصد اساس سازمان را دربرمی‌گیرد. در این روش اعتبارات تجزیه می‌شود و منابع برحسب مأموریت‌ها تقسیم می‌گردد ۴- فهرست فرآورده‌ها. در این روش فهرست کالاها مشخص می‌گردد و بودجه لازم برای تولید هر کالا تعیین می‌شود. فهرست فرآورده‌ها را می‌توان براساس جریان پول، قبول خط‌روازشهای تعاونی ارزیابی نمود. ۵- نظریهٔ حوزهٔ جغرافیایی، که برای مؤسساتی که فعالیت جهانی دارند قابل استفاده خواهد بود. در این روش مشخصات جغرافیایی و منافع با توجه به ثبات سیاسی و رشد اقتصادی آن مبنای اختصاص سرمایه‌گذاری و مدیریت است. ۶- قراردانی مدیران، که می‌تواند در توزیع اعتبارات و تخصیص بودجه مأموریت‌ها موثر باشد. در این روش اختصاص سرمایه‌گذاریها با توجه به برتری طرح‌ها بعمل می‌آید و وسیله‌ایست برای تثبیت و توسعهٔ شرکت‌های از روشهای بالا، نظریهٔ مأموریت‌ها و فهرست محصولات، برای مؤسساتی که تولید اشیاء متعدد را مستفید می‌باشد و نظریهٔ حوزهٔ جغرافیایی و قراردانی مدیران برای واحدهایی که محصولاتشان محدود است قابل استفاده خواهند بود. این چهار روش پایسهٔ منطقی تخصیص اعتبارات هستند ۱۰۰۱.

۵۰-۴۴۲

وحیدنیا، سیف‌الله.

«رشد یبسته در ایران و آثار اقتصادی آن»

(سخنرانی)

بوسرس، دور؛ ۶، شماره ۷۴، (۳۱ شهریور ۱۳۴۸)، ص. ۱۱-۱۳.

پیمه در ایران حدود هشتاد سال سابقه

است همچنین باید از کلیه امکانات اقتصادی، فنی و طبیعی کشور استفاده شود و از ایجاد واحدهای بیگانه اجتناب گردد. در بنیان گذار صنایع باید حد اکثر استفاده از بخش کشاورزی بعمل آید و ضمن توسعه صنایع متکی به کشاورزی و گسترش واحدهای صنایع مصرفی باید به مسئله صنایع اساسی توجه شود. استفاده از روشهای فنی پیشرفته باید در چارچوب یک برنامه جامع ملی و در رشته‌های معین ضمن توجه به استعداد کشور در قبول تکنولوژی پیشرفته و استفاده از نیروی انسانی بعمل آید. حفظ و حمایت واحدهای کوچک تولیدی را می‌توان از اصول سیاست صحیح مصرف همراه باشد. رعایت اصل عدم تعزیر و استقرار صنایع، توجه به مسائل اجتماعی، اتنارایی سیاست صحیح و طویل المدت تربیت نیروی انسانی متخصص و انطباق قوانین تجاری، مالیاتی و بانکی با ضرورت‌های ناشی از توسعه صنایع از اصول سیاست‌های صنعتی برای کشورهای در حال توسعه است ۱۰۰۱.

۵۰-۴۴۱

وائقی، حسن.

«استراتژی تخصیص بودجه»

مهناسمه ارتش، دوره ۴۸، شماره ۵۵۵، (مهر ۱۳۴۸)، ص. ۳۵-۳۸.

تخصیص بودجه و منافع مهمترین عامل در تعیین خط مشی هر واحدی است. به همین جهت باید بین استراتژی مؤسسه و تخصیص بودجه ایجاد هماهنگی و ارتباط نمود. در این زمینه این روشها وجود دارند: (۱- روش تقسیم جزء بجز بودجه. این روش که برای مؤسساتی که کنترل هزینه در آنها عامل اصلی است مفید است و برای فعالیتهای تولیدی وسیع پسندیده نیست ۲- روش قراردادی تخصیص

فعالیت دارد. از سال ۱۳۰۸ قمری که اولین قرارداد بیمه از طرف دولت ایران منعقد گردید تا امروز بتدریج فعالیت شرکتهای خارجی چه از نظر کمیت و چه از نظر کیفیت محدود گردیده است. با تأسیس شرکت سهامی بیمه ایران و نهادهای دولت برای گسترش این سازمان مبالغ معتنا بهیسی ارز در مملکت ذخیره گردیده است که صرف فعالیت های متعدد اقتصادی شده است. در تعقیب تشکیل شرکت سهامی بیمه ایران شرکتهای متعدد بیمه

بتدریج مشغول فعالیت شدند و انواع رشته های بیمه توسعه سریعی پیدا کردند. بیمه درایران بتدریج رونق فراوانی یافته است و امروزه اکثر واحدهای بزرگ اقتصادی نزد شرکتهای بیمه، بیمه هستند. با کمک مؤسسات بیمه به بازرگانان و ایجاد اطمینان در آنها زمینه برای گسترش فعالیتهای اقتصادی آماده شده است و در نتیجه به توسعه اقتصادی کشور کمک خواهد شد. ۱۰۴۰.

جامعه‌شناسی

۵۰-۴۴۳

افشار نادری، نادر.

«مقدمه‌ای بر فرهنگ و شخصیت»

فرهنگ و زندگی، شماره ۱، (دی ۱۳۴۸)، ص. ۵۲-۶۵.
کتابشناسی ۱۲. تصویر ۲. جدول ۱.

د موزگرافی شهری مهمترین بحث در مرفو -
لوژی شهری است و بررسی و شناخت جمعیت و
ترکیب آن از ضروریات مطالعات جامعه‌شناسی
است. تراکم ریاضی و فیزیولوژیک جمعیت به
تشخیص اختلافات جمعیت شهرنشین و روستا نشین
کمک می‌کند و تراکم معنوی جامعه نمودار پیشرفت
آن می‌باشد. وسایل ارتباطی جدید نقش قابل
ملاحظه‌ای در افزایش تراکم معنوی داشته‌اند.
مرفولوژی مضاعف در بعضی از جوامع یکی از عوامل
پیدایش تغییرات کیفی است. نتایج حاصل از
سرشماری از قبیل تعیین درصد جامعه شهرنشین
وروستا نشین موقعیت اقتصادی و پیشرفت صنعتی
کشور را تعیین می‌کند. جمعیت جهان طی یک
قرن ونیم اخیر به میزان قابل ملاحظه‌ای افزایش
یافته است و پیشرفت پزشکی و بهداشت بیش از رشد
اقتصادی در این افزایش مؤثر بوده است. طولانی
شدن عمر و افزایش امید به زندگی نیز از دیگر عوامل
افزایش جمعیت جهان بشمار می‌آید. ۱۰. p.

۵۰-۴۴۵

پژها، مهدی.

«میزان سنج عقب افتادگی»

نگین، شماره ۵۶، (دی ۱۳۴۸)، ص. ۴-۶.

یکی از عوامل اصلی عقب ماندگی بعضی
از کشورهای در حال رشد گرفتاری آنها در جنگال

شخصیت متعادل فرد از انطباق انگیزه‌های
روانی و تظاهرات زیستی وی با ارزشها و موازین
فرهنگی جامعه بوجود می‌آید و چون به تعادل
اقوام و جامعه‌های مختلف، فرهنگهای مختلف
وجود دارد شخصیت افراد متعلق به هر جامعه
متفاوت خواهد بود. به منظور بررسی تأثیر فرهنگ
در تشکیل شخصیت و بالعکس مطالعه تطبیقی
فرهنگهای مختلف ضروری است. از طرف دیگر
توجه به عوامل سازنده شخصیت مانند: عامل
فرهنگی، عامل اجتماعی، عامل زیستی، عامل
محیط طبیعی و همچنین با در نظر گرفتن اجزای
مشکله هر یک از این عوامل این نتیجه حاصل
می‌گردد که فرهنگ همان روانشناسی فرد است و هر
نمونه فرهنگی نموداری است از شخصیت مردم
که به آن فرهنگ تعلق دارند. ۱. گ.

۵۰-۴۴۴

ب. س.

«جمعیت»

اقتصاد و صنعت، شماره ۵۷، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۱۶-
۱۷ و ۲۸.

س. ۱۶۸ - ۱۷۵.

این مقاله مربوط است به کنفرانس، که در مرکز یونسکو تشکیل شد تا رابطه حقوق فرهنگی را با حقوق بشری مورد بررسی قرار دهد. اهم مسائلی که در این کنفرانس مورد توجه قرار گرفت از جمله عواملی بود که فرهنگ را بصورت يك مسئله در آورد هاست که عبارتند از توسعه نیافتگی، محرومیت، اختناق، تمرکز سیاسی، استعمارنوی فرهنگی، بد به کار بردن وسایل ارتباط عمومی، تقلید و تجدد طلبی که تمامی اینها مانع دستیابی به هر نوع فرهنگند. دیگر اینکه مسئله فرهنگ در جامعه مرفه همانقدر عمیق و خطرناک است که در جامعه‌های دیگر چشم می‌خورد. و بعد بایستن مسئله توجه شد که رهایی از محرومیت و عقب ماندگی مستلزم نوسازی صنعتی کردن و به رعایت گرفتن تکنولوژی است که همگی منجر به تحریف، تنگ نظری و عدم استقلال فرهنگی می‌شود. ارتباط نباید یک جریان یکطرفه باشد، باید وسیله‌ای باشد که مردم از طریق آن بتوانند خواسته‌های خود را با مراکز قدرت در میان نهند و در عین حال نباید منحصرراً بعنوان سلاح یا وسیله‌ای برای کنترل سیاسی یا فرهنگی تلقی شود. ج. ۱.

۵۰-۴۴۸

شاهین، شاپور.

«مطالعه مقدماتی آماری در اقتصاد اشتغال

و آموزش عالی ایران»

اطاق صنایع و معادن ایران، دوره جدید، شماره ۹، (اسفند ۱۳۴۸)، س. ۲ - ۱۵ و ۹۱.

برای رسیدن به هدفهای رشد اقتصادی و تأمین کمبود نیروی کار تا سال ۱۳۶۵ باید تعداد فارغ التحصیلان مورد احتیاج و سطح مهارت‌ها را از طریق ایجاد مؤسسات آموزشی لازم بالا برد. همچنین لازم است در ترکیب آموزش عالی تغییراتی

استعمارگرا نیست که در تاروپود زندگی آنها نفوذ کرده‌اند ولی غیر از این عوامل دیگری نیز وجود دارد که در درجه دوم اهمیت قرار دارند و مهمترینشان تظاهراتیه تمین و ثروت است که هر زمان جلوه‌ای خاص دارد و مظهر کامل عقب افتادگیست و مردم مترقی در هر موقعیت اجتماعی و اقتصادی که باشند آنرا نوعی ضعف می‌پندارند. ج. ۱.

۵۰-۴۴۶

جلیلی، محمدرضا.

«بحثی پیرامون سیاست تحدید مولید در هندوستان»

خرد و کوشش، شماره ۴، (بهمن ۱۳۴۸)، س. ۳۵۲ - ۳۶۲.

یکی از بزرگترین مسائلی که کشور هندوستان با آن مواجه است مساله ازدیاد جمعیت می‌باشد. با وجود عوامل کاهش دهنده تولید نسل جمعیت این کشور کم نشده زیرا پیشرفت علم طب و رعایت اصول بهداشتی آهنگ مرگ و میر را به میزان قابل توجهی تقلیل داده است. در این کشور سازمانی به نام "سازمان برنامه ریزی خانواده‌ها" بوجود آمده است که هدفش ضمن کاهش موالید ایجاد حد نظم و اعتدال در میان خانواده‌ها است. در این کشور امر پیشگیری از ازدیاد نفوس بیشتر با همان طرق معمولی انجام می‌گیرد و روش عقیم کردن به علت وجود سنتها و خصوصیات اخلاقی مردم و مسئولان امر نتیجه مطلوب نداشته است. بطور کلی ثابت شده است که پیروزی نهایی در کار تنظیم خانواده و تحدید موالید منوط به تحقق قبلی پیشرفت اقتصادی است. ج. ۱.

۵۰-۴۴۷

«حقوق فرهنگی چون حقوق بشری»

ترجمه غفار حسینی. نامه علوم اجتماعی، دوره ۱، شماره ۳، (بهمن ۱۳۴۸)

یکی از عوامل اصلی موفقیت سازمانهای پیشرفته کنونی بشمار می‌رود. هر سازمانی باید توجه داشته باشد که نسبت به افراد جامعه وظایفی دارد و باید راهی پیدا کند تا به افراد جامعه بقبولاند که حقیقتاً برای خدمت به آنان بوجود آمده و سود مورد انتظار سازمان با منافع افراد اجتماع که از آن پشتیبانی می‌کنند مطبوع است. دستگاههای روابط عمومی بایستی سه اصل زیر را سرلوحه کار خود قرار دهند. ۱- برقراری ارتباط با مردم ۲- اقناع مردم ۳- ایجاد نگاهم وهم‌آهنگی بین مردم و مؤسسه مربوطه. م. د.

۵۰-۴۵۱

سال‌نامه.

«زندگی اجتماعی انسان»

مهنانه ازتشی، دوره ۴۸، شماره ۹، (۱۳۴۸)، ص. ۶۰-۹۷ و ۹۸

جامعه تنها از گرد آمدن ساده افراد تشکیل نیافته بلکه دارای وجدان و روحی عمومی است و یکی از امتیازات مطالعات اجتماعی روشن کردن تأثیر شگرف اجتماع بر روی فرد و توجه به خصوصیات زندگی اجتماعی نوع انسان می‌باشد. امور اجتماعی نه تنها معلول نفسانیات فردی نیست بلکه برعکس قسمت اعظم عقاید و ذوق و تمایلات افراد زاده و پرورده محیط اجتماعی است. مطالعه فرد بیرون از شرایط و امکانات محیط و توانین آن غیر ممکن می‌باشد و قسمت اعظم موفقیت افراد ناشی از انطباق با تمایلات و عواطف محیط زندگی می‌باشد. محیط و فرد دائماً همدیگر را تغییر می‌دهند. جامعه مانند موجود زنده ایست که قانون تولد و رشد و مرگ بر آن حکم فرماست. م. د.

۵۰-۴۵۲

عجمی، اسمعیل.

«خلقیات، معتقدات و آرزوهای شغلی

داده شده و اقداماتی برای تنظیم تعداد فارغ التحصیلان مورد احتیاج در رشته‌های مختلف صورت گیرد. در مقاله، تغییرات جمعیت و ترکیب آنها، سهم بخشهای اقتصادی در تولید ملی، تعداد شاغلین بخشهای مختلف اقتصادی تا سال ۱۳۶۵ توسط جدول آماری بررسی شده‌اند. م. ا.

۵۰-۴۴۹

شرام، ویلی.

«ارتباط جمعی و ارتباط خصوصی در

ممالک در حال رشد»

ترجمه محمود عنایت.

نگین، شماره ۵۳، (مهر ۱۳۴۸)، ص. ۶۸ و ۶۹-۶۹.

در کشورهای در حال رشد نظام ارتباط جمعی به دو سیستم ارتباط برگزیدگان و ارتباط توده‌های مردم تجزیه می‌شود. در این کشورها وسائل ارتباط جمعی تمایز اساسی و عمیقی بین افراد جامعه از لحاظ معلومات و اطلاعات پدید می‌آورد زیرا دسترسی به وسائل ارتباط جمعی در خارج از محدوده شهرها میسر نیست. و در اکثر این ممالک بندرت با روزنامه‌های روستایی و غیر شهری و راه‌های محلی برخورد می‌کنیم. می‌توان باین نتیجه رسید که عدم نفوذ مواد اطلاعاتی و وسائل علمی و خبری بداخل این ممالک بر اثر کمبود ارز و ایجاد موانع گمرکی دشوار و حتی معتنع است و امکان مبادله امکات به پیامهای شخصی و خصوصی با کشورهای خارج خیلی کم است. م. ا.

۵۰-۴۵۰

شریفت پناهی، مرتضی.

«تأثیر افکار عمومی در پیروزی سازمانها،

نقش سازندگان افکار عمومی»

مجله نیروی هوایی شاهنشاهی، دوره ۳۳، شماره ۲۸۸،

(مهر ۱۳۴۸)، ص. ۵-۶.

جلب همکاری و پشتیبانی مردم در جمعیت

روستائیان»

نامه علوم اجتماعی، دوره ۱، شماره ۳، (بهمن ۱۳۴۸)،
ص. ۲۶ - ۴۷. کتابشناسی ۸.

محیط اجتماعی در پرورش و تکوین شخصیت

افراد تأثیر بسزائی دارد. روستائیان که در محیط اجتماعی مخصوصی پرورش می‌یابند از لحاظ خلیات و طرز فکر با شهریان متفاوتند. مفاهیمی که برای توصیف خلیات روستائیان بکار برده می‌شوند غالباً عام و مبهم‌اند و قبل از آنکه به درست‌تری تعریف و ملاحظات کهای عینی اندازه‌گیری شده باشند، اعتبار علمی ندارند. در این تحقیق بر اساس چهار متغیر انگیزه، پیشرفت، احساس بیگانگی اجتماعی، قدری بودن، احساس رضایت از کار و شغل، خلیات و آرزوهای شغلی رؤسای خانوار سه روستای منطقه مورد شش بررسی شده است. روشی که در تجزیه و تحلیل پرسشنامه بکار برفته است، روش همبستگی درونی است که عبارتست از تعیین درجه همبستگی سؤالات مختلف مربوط به هر متغیر. جمعیت مورد بررسی که رؤسای خانوارهای نمونه سه روستای فارس هستند به چهار طبقه اجتماعی کارگر کشاورز، دهقان، کاسبکار و تلمبه‌کار تفکیک شده‌اند. نتیجه تحقیق نشان می‌دهد که انگیزه، پیشرفت در نرزد تلمبه‌کاران از همه قوی‌تر و دهقان کارگران کشاورز از همه ضعیف‌تر است. نسبت احساس بیگانگی اجتماعی در دو طبقه مذکور برعکس است. درجه قدری بودن کارگران کشاورز و کاسبکاران بی‌ش از دهقان است. تلمبه‌کاران و دهقانان بیش از دو طبقه دیگر از کار و شغل خود رضایت دارند. در خصوص آرزوهای شغلی نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که ۶۹/۲ درصد افراد بررسی شده می‌خواهند شغل فعلی خود را داشته باشند لکن قریب ۸۰ درصد

صد آنها برای پسرانشان شغلی جز شغل خود آرزو کردند. ۵۰-۶۰.

۵۰-۴۵۳

فوستن، ژرژ.

«مسئله پیشرفت جامعه روستائی در شرایط اقتصاد راکد و شرکتهای تعاونی».

ترجمه بالیدیان.

وحید (هفتگی)، شماره ۳۰، (۲۶ آبان تا ۳ آذر ۱۳۴۸)،
ص. ۴۰ - ۴۴.

اغلب با شتاب گمان می‌برند که افراد جوامع دهقانی طبیعتاً متمایل به همکاری هستند در حالیکه آنها خیلی کمتر روح همکاری دارند و همین امر باعث شده که جوامع روستائی آنطور که باید و شاید ترقی نکنند. مهربانی دهقانان سبب شده که مامهربانی را با همکاری اشتباه کنیم. در جامعه روستائی یک نوع عدم اعتماد و احتراز از شرکت در کارهای اجتماعی وجود دارد که علل آن را باید در عوامل اقتصادی و اجتماعی جستجو کرد. هر خانواده مایحتاج خودش را تأمین می‌کند و اقتصاد راکد مانع همکاری می‌شود. از نظر دهقانان بهتر است که انسان هیچ تنبیهی را قبول نکند تا در خطر باختن قرار نگیرد. برای اصلاح این وضع باید اول این عقیده غلط عمومی را که دهقانان طبیعتاً متمایل به همکاری هستند کنار بگذاریم و ببینیم که این جامعه از نظر تقسیم و تعویض کاربرچه پایهای قرار دارد و در جستجوی وسیلهای باشیم که تصور اقتصاد راکد را از ذهن دهقانان بیرون ببریم و دهقان معتقد شود که ممکن است آدم ثروتمند بشود بدون اینکه دیگری فقیر گردد. ۵۰-۴۵۴.

۵۰-۴۵۴

کلینبرگ، اوتو.

«تصادف ذهنی».

پیام‌یونیسکو، دوره ۱۵، شماره ۲، (آبان ۱۳۴۸)، س. ۴۹-۵۱. تصویر ۴.

پیشداوریهای ملل مختلف دربارهٔ ملل دیگر انعکاسهای اجتناب‌ناپذیری از تصاویر و سوابق ذهنی ما هستند که "الترلیپمن" آنها را "پیشداوریهای جزئی" نامیده است. از بررسیهای دقیق که یونسکو بر روی این قبیل تصورات ذهنی انجام داد فهرستی از خصائص برای هریناز ملیتها و نژادها به دست آمده است ولی این کلیشه‌های تصوری با مهربانند بند اقوام و ملل همواره تغییرپذیر بود و اند نیز اخلاق و خوی جوامع و ملل دنیا همواره دستخوش تحول بود و نتایج تصاویر ذهنی‌ای که مردم از آنان داشتند در گون شده است. گاهی بروز این تغییر بیشتر به اوضاع و شرایط زندگی گروه قضاوت‌کننده بستگی دارد. البته فهم خاصیت ملی برای همهٔ مردم جهان امر مهمی است ولی آسان نیست زیرا در هر ملتی تعدد و تنوع طبایع و خلق و خوی افراد به قدری وسیع است که بدون در نظر گرفتن آن تفاوت‌های فردی بسیار فراوان، هرگونه تعمیمی در این مورد گمراه‌کننده و خطرناک است. گ. ۱.

۵۰-۴۵۵

کابردایوی، جان‌دیس.

«خطر هائی که شهر نشین‌ها را تهدید می‌کند»، خواننده‌ها، دوره ۳۰، شماره ۴۴، (اسفند ۱۳۴۸)، س. ۴۵-۴۹.

با پیشرفت صنایع آلودگی هوا در سطح کوره زمین بیشتر شده و می‌شود و خطر هائی برای سلامتی انسان دارد که هنوز به درستی شناخته نشده است. با پیش‌بینی‌هایی که از روی رشد طبیعی جمعیت در کشورهای مختلف شده است گمان می‌رود که جمعیت کوره زمین در سال دویزده دوبرابر تعداد کنونی برسد و با در نظر گرفتن اینکه اکنون یک

پنجم جمعیت کوره زمین در چار فقره ائسی هستند می‌توان تصور کرد که افراد بشر در آینده در چار چه مشکلاتی خواهند بود. بنا بر این وظیفه دولت‌ها است که از همین اکنون بفرج‌جوگیری از افزایش ناهنجار جمعیت باشند و از طرفی دامداری، مرغداری و پرورش ماهی را توسعه دهند. ع. م. ۶۰.

۵۰-۴۵۶

م. ا.

«علل پیدایش جرم و عوامل آن»

مهنانه شهر بانی کل کشور، شماره ۴۱۱، (آذر ۱۳۴۸)، س. ۵۶-۶۰.

ارتکاب جرم به علل شخصی یا اجتماعی بسته است. نقیصهٔ کرموزومی را میتوان مهمترین علت شخصی دانست و از جمله علل اجتماعی میتوان محیط طبیعی، محیط خانوادگی، محیط اقتصادی و محیط اجتماعی را نام برد. از عوامل اجتماعی سه عامل دیگر نیز باید ذکر شود که عبارتند از: بهسواد، اعتیاد و فحشا. اصولاً برای اینکه شخصی مرتکب جرم شود باید میل به ارتکاب جرم و موقعیت آن را داشته باشد زیرا بسیاری مشاهده شده است که با وجود شرایط نامناسب زندگی مقاومت ذهنی مانع کجروی بوده است. م. د. ۱۰.

۵۰-۴۵۷

محمودی، کامبیز.

تلو یون و جوانان»

مسائل ایران، دوره ۶، شماره ۹، (آذر دی ۱۳۴۸)، س. ۱۵-۲۰. کتابخانه ۳.

کلیه پژوهشهای مربوط به اندازه‌گیری اثرات برنامه‌های تلویزیون روی تماشاگران بخصوص جوانان از روشهای تحقیقاتی مربوط به نیلیم و سینما که حداقل ۲۰ سال سابقه دارد الهام گرفته است. به عبارت دیگر توجه به اثرات پیامهای سمعی و بصری در مورد تلویزیون نیز افزایش پیدا کرده است و این توجه مستلزم شناخت فسرده و

۵۰-۴۵۹

مقدم هراغه، رحمت‌الله.

«تکنولوژی و ارزشهای انسانی در جهان

آینده»

نگین، دوره ۵، شماره ۵۷، (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۱۲ - ۹۶ و ۵۸ - ۵۷

درحالی که هنوز در جهان جوامعی هستند که زندگی آنها شبیه به زندگی قرون وسطایی هستند آمریکای امروز صورت یک جامعه صنعتی به یک جامعه تکنوترونیک Theonotronic - تکنولوژیک و الکترونیک - تبدیل یافته است. باید به این نکته توجه کرد که وجود اقتصادی و سیاسی و اجتماعی یک جامعه تکنوترونیک باید یک جامعه صنعتی متفاوت است و مجموعه این تغییرات در شخصیت انسانی تأثیر می‌گذارد و در نتیجه همانگونه که جامعه صنعتی از جامعه روستایی متمایز بود جامعه تکنوترونیک از جامعه صنعتی متمایز خواهد بود. حقیقت آن است که کشور آمریکا با پشت سرگذاشتن دوران صنعتی و ورود به مرحله نوین، در وضعی قرار دارد که کاملاً با وضع اروپای غربی و ژاپن متفاوت است. ا. ح.

۵۰-۴۶۰

مندرس، هانری.

«مبانی جامعه‌شناسی، سیستم، فونکسیون و

استروکتور»

ترجمه باقر بهرام.

نگین، دوره پنجم، شماره ۵۳، (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۲ - ۵۰ و ۶۳ - ۶۵. کتابفروشی ۲.

فونکسیون در ریاضی به معنای تابع به کار می‌رود و مثلاً گفته می‌شود y تابعی از x است. جامعه‌شناسان نیز فونکسیون را در همین معنای روشن به کار می‌برند و سعی می‌کنند میان نمودهای اجتماعی، رابطه فونکسیون برقرار کنند. مراد از نظام

موضوعات روانشناسی، بخصوص روانشناسی اجتماعی جوانان می‌باشد. نتایج حاصله از بررسی جنبه‌های مختلف تأثیرات تلویزیون بر جوانان مانند اثربخشی تلویزیون و تأثیر آن در اوقات بیکاری و لذت و سلیقه جوانان و همچنین تأثیر آن بر روی ارزشهای اجتماعی جوانان در تنظیم و انتخاب برنامه‌های مفید و آموزنده تلویزیونی تأثیر فراوان خواهد داشت. گ. ا.

۵۰-۴۵۸

معمد نژاد، کاظم.

«روش‌های تحقیق در ارتباطات اجتماعی»

تحقیقات روزنامه‌نگاری، دوره ۵، شماره ۹۷، (مهر، آبان، آذر ۱۳۴۸)، ص. ۲ - ۹.

برای شناخت پدیده‌ها و واقعیت‌های زندگی انسانی در علوم اجتماعی معاصر از روش‌های علمی و تجربی استفاده می‌شود. مشاهده این واقعیتها اصولاً بدو طریقه کلی مستقیم و غیرمستقیم انجام می‌گیرد، که هر یک از این طرق تقسیمات خاصی خود دارند و چون در طریقه غیرمستقیم با اسناد و مدارک سروکار داریم باید کلیه عوامل مؤثر بر آنها را مورد توجه قرار دهیم. در مورد مطبوعات علاوه بر مطالعه اداره و سازمان مؤسسات مطبوعاتی و شناسایی شرایط کار حرفه‌ای روزنامه نگاران و سایر همکاران و مسائل ارتباطی مثل خصوصیات فردی و موقعیت‌های اجتماعی و سیاسی ضروری است. برای بررسی هر یک از مسائل ارتباطی معیارهای خاصی وجود دارد. با توجه به تأثیر متقابل و مسائل ارتباط جمعی و اجتماع میتوان گفت که مطالعه محیط اشاعه و میدان عمل ارتباطات بیش از بررسی عکس‌العمل افراد در مقابل پیامهای ارتباطی ارزش و اهمیت دارد. د. د.

تحقیقاتی آترابه نحوی در ایران متداول کند که جوابگوی نیازهای خاص جامعه ایرانی باشد. لذا بی آنکه منکراهیت مطالعات نظری باشد در نخستین مرحله تحقیقات خود به جنبه‌های عملی که نتایج آن مستقیماً بر برنامه‌های رشد اقتصادی و اجتماعی مورد استفاده مسئولان سازمانهای مملکتی است، توجه بیشتری کرده است و گروههای تحقیقاتی مؤسسه در زمینه‌های زیر به تحقیقات اکتشافی پرداخته‌اند: جامعه‌شناسی شهری و روستایی، جمعیت‌شناسی، انسان‌شناسی ایلی، صنعت فرش ایران، بنگاههای صنعتی تهران، تحول طبقات اجتماعی، نقش دستگاههای اداری، مسایل روانی اجتماعی و آینده‌نگری. نتایج تحقیقات مذکور که برخی از آنها منتشر شده است میتواند مورد استفاده محققانی قرار گیرد که قصد مطالعات کاملتری درباره واقعیت اجتماعی جامعه ایرانی دارند. ن. ۵۰-۴۶۲

والی‌پور،

«روانشناسی صنعتی در پیشرفت جنبه‌های

انسانی صنعت»

سلامت فکر، دوره ۱۲، شماره ۱، (مهر ۱۳۴۸)، ص. ۱۵-۲۸ و ۱۶.

کلیک اساسی روانشناسی به صنعت عبارت از وجود آوردن یک دید علمی و کاربردار روشهای علمی تحقیق و بررسی است که مدیران و صاحبان صنایع را قادر می‌سازد تا بر اساس آمار و اطلاعات بدست آمده تدابیر و تصمیماتی اتخاذ نمایند. از جمله مشکلات انسانی که در روانشناسی صنعتی مطرح می‌شوند میتوان سوانح و حوادث، غم‌گشت زهاد و ترک خدمت، روحیه ضعیف و بدبینی در میان کارگران و همچنین صنف مهارت‌های شغلی را نام برد. روانشناس صنعتی علاوه بر حل این مسائل

فونکسیون (فونکسیونالسم) در جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی نظامی است که اجزاء اجتماعی را تابعی از یکدیگر و از کل اجتماعی می‌داند و برای هر عنصر اجتماعی نقشی مفید و ضروری برای کل اجتماعی قائل است. تباهی فونکسیونالسم ناشی از جستجوی اصول وحدت فونکسیون، فونکسیونالسم عمومی و ضرورت فونکسیون است که از عدم توجه به فونکسیون آشکار و فونکسیون نهائی نمودهای اجتماعی و از اختلاط علت و فونکسیون به بار آمده است. در یک تحلیل فونکسیون پیوسته باید به خاطر داشت که جستجوی رابطه فونکسیون در یک قالب اجتماعی محدود و معین ممکن و مفید است و تجاوز آن به نوعی فینالیزم می‌انجامد. بطور کلی هیچ فونکسیون وجود ندارد که با اجتماع به نحوی کلی و انتزاعی مربوط باشد بلکه هر فونکسیون به چیزی مشخص و معین مربوط است. ممکن است عنصری در یک واحد اجتماعی فونکسیون داشته باشد و واحد اجتماعی دیگر فونکسیون مخالف انجام دهد و واحد سوم فونکسیون نداشته باشد. ن. ۵۰-۴۶۱

نراقی، احسان.

«هدف و روش تحقیقات اجتماعی در

ایران»

ترجمه عبدالحمید نیک‌گهر.

نامه علوم اجتماعی، دوره ۱، شماره ۳، (بهمن ۱۳۴۸)، ص. ۹-۲۵.

حیات اجتماعی جامعه ایرانی هم‌درجهت ساختن و هم‌درجهت فونکسیون دستخوش در گرونیهای عمیق شده است. شناختن و هدایت آن بی‌مدت تحقیقات اصیل اجتماعی میسر نیست. مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران از بدو تأسیس خود سعی کرده است علوم اجتماعی جدید غرب و روشهای

سینما تفریحی غیرفعال و انفرادی است که در چگونگی گذران اوقات بیکاری در جوامع صنعتی امروز نقش عمده‌ای را ایفا می‌کند بطوریکه اغلب کشورهای جهان مقداری از درآمد ملی خود را صرف تهیه این وسیله سرگرمی، که در عین حال جزو وسائل ارتباطی آموزش و پرورش دنیای امروز است، می‌کنند. سینما بعنوان یکی از ارکان مهم تعلیم و تربیت مورد استفادهٔ مربیان و جامعه‌شناسان و روانشناسان قرار گرفته است که در عین حال اگر نکاتی منافی اخلاق و روش جامعه داشته باشد نقش بدآموزی و تأثیر منفی پیدا می‌کند. در ایران نیز مانند سایر جوامع بسیاری از افکار و معتقدات مردم بخصوص جوانان و نوجوانان شهرنشین بواسطه تأثیر فیلم شکل می‌پذیرد. سالیانه بیش از ۴۰۰ فیلم خارجی بصورت دبله در ایران بنمایش گذاشته می‌شوند. برای مشخص نمودن نوع فیلم‌هایی که با وضع اجتماعی و روحیات تماشاگران ما تطابق دارد باید تحقیقات اساسی در این زمینه صورت بگیرد و معیارهای اساسی اتخاذ گردد زیرا اکثر فیلم‌های غربی با محتوای مصنوعی و رویائین و ارزش‌های تازه و اغراق آمیز که حتی در خود غرب نیز مصداق خارجی ندارد یکی از مشکلات جدی زندگی جوانان ما بشمار می‌رود. گ. ا.

از طریق بهکاربردن اصول و قواعد علمی در سنجش آمادگی افراد برای شرکت در برنامه‌های آموزشی و احراز مشاغل گوناگون فضای واداری خدمات ارزنده و مفیدی برای پیشرفت امور صنایع انجام می‌دهد. گ. ا.

۵۰-۴۶۳

وزیر نیا، مهدی.

«چرا و در چه سنی هجوم جوانان به سینما شایسته‌تر میشود»

سلامت فکر، دوره ۱۲، شماره ۵، بهمن (۱۳۴۸)، ص. ۲۱-۲۲.

از اولین تحقیقی که در سال ۱۳۴۷ بواسطه انجمن اولیا و مربیان انجام گرفت این نتایج حاصل گردید که سینما بهترین و ارزانه‌ترین سرگرمی مورد توجه جوانان گروه سنی ۱۵-۲۰ بخصوص ۱۸ سالگان و جوانان دیپلمه است که در این گروه تعداد پسران سینما رو ۴ برابر دختران می‌باشد. بطور کلی هدف جوانان از سینما رفتن در گروه‌های مختلف سنی، جنسی، شغلی، درجه و سواد و محل سکونت متفاوت است و در انتخاب فیلم مورد علاقه خود نیز اختلاف عقیده دارند. گ. ا.

۵۰-۴۶۴

وزیر نیا، مهدی.

«سینما، جوانان و نوجوانان در ایران»

سلامت فکر، دوره ۱۲، شماره ۴، دی (۱۳۴۸)، ص. ۱۳-۱۶.

حقوق

س. ۶۹ - ۸۰. کتابشناسی ۸.

این اصل مسلم امروزه پذیرفته شده که آثار احکام جزایی به هیچوجه قابلیت سرایت به خارج از سرحدات کشور صادر کنند. حکم رانند. و این احکام فقط جنبه درون مرزی دارند و بطور کلی حکم د ريك کشور خارجی هرگز نمی تواند به هیچ قید و شرطی قابل اجرا باشد زیرا جنبه سیاسی این مسأله بر جنبه حقوقی آن ارجحیت دارد و آثار احکام خارجی چه از نظر قابلیت اجرای آن وجه از نقطه نظر اعتبار قضیه محکوم بها از قواعد مربوط به آیین داد رسی هرکشوریه شمار می رود. ا. ح. ۱۰.

۵۰-۴۶۷

ملك، محمد كاظم.

«**صدور چكهای بی محل و راه تقلیل و جلوگیری**»

کانون سردفتران، دوره ۱۳، شماره ۲ - ۱ (پهن و اسفند ۱۳۴۸)، س. ۷۹ - ۸۱.

یکی از عواملی که موجب گسترش صدور چكهای بی محل شده وجود قانون چكهای بی محل است، بعلاوه بانكهای اعتباری با آنكه قاعدتاً باید خود مخالف صدور چك بی محل باشند در مقابل دادن اعتبار به مشتری علاوه از وثیقه وسفته برای تمام مبلغ يك چك اضافی می گیرند. امروزه در اغلب کشورهای پیشرفته، بخصوص امریکا

۵۰-۴۶۵

«**تفسیر قوانین و قوه قضائیه در ایالات متحده امریکا**»

ترجمه رضا دشت آزاد.

کانون وکلاء، دوره ۲۱، شماره ۱۱۴، (پاییز ۱۳۴۸)، س. ۹۷ - ۱۰۵.

قوه قضائیه ایالات متحده که حافظ روابط صحیح بین قوای مقننه و مجریه و بین مردم و ایالات می باشد از يك دیوانعالی و چند دادگاه پایین تشکیل می شود. کنگره بمقتضیات زمان تدزیجاً بتأسیس این دادگاهها مبادرت می کند. جلسات دیوانعالی هر ساله از ماه اکتبر تا ژوئن تشکیل می گردد. کلیه قنات دیوانعالی باتأکید مجلس سنا بوسیله شخص رئیس جمهور تعیین می شوند. قانون اساسی ممالك متحده به رئیس جمهوری حق می دهد که در برخی موارد بر قدرت دیوانعالی نظارت کند. دیوانعالی ممالك متحده اختیار دارد اعلام کند که آیا قوانینی که بتصویب کنگره رسیده با اصول قانون اساسی موافقت دارد یا خیر. آرائی که از این دیوان صادر می شود غیر قابل تجدید نظر، قطعی و لازم الاجرا است. ا. ح. ۱۰.

۵۰-۴۶۶

شامبیانی، ژاله.

«**کلیاتی در شناسائی احکام بیگانه**»

کانون وکلاء، دوره ۲۱، شماره ۱۱۵، (زمستان ۱۳۴۸)،

قرارداد هستند به هفتاد و نه کشور میرسد و ایران هم باین قرارداد ملحق شده است. در کمیته اجرائی قرارداد پاریس طرح اولیه عهد نامه ای بنام عهد نامه همکاری در موضوع گواهی نامه های اختراعات تهیه گردید که منجر به تهیه قانون و آئین نامه ثبت بین المللی اختراعات گردید. کشورهای که این عهد نامه را امضاء می نمایند توافق می کنند که ثبت بین المللی اختراعات در یک مرکز بین المللی بعمل آید و نتیجه این خواهد بود که ثبت اختراع در کشورهای مختلف تجدید و تکرار نخواهد شد.

۱. ح. ۵۰-۴۶۸

۵۰-۴۶۸

یلفانی، علی اکبر.

«نکات دیگری درباره قانون جلوگیری از تصرف عدوانی»

کانون وکلاء، دوره ۲۱، شماره ۱۱۴، (پاییز ۱۳۴۸)، ص. ۹۱-۹۵. کتابخانه ۱.

رسیدگی به دعوی تصرف عدوانی در صلاحیت دادسراست و حکم رفع تصرف عدوانی کس از دادسرا صادر می شود محدود به مدت نمی باشد. محکوم له می تواند بعد از مدت چهار یا پنج سال اجرای آنرا تقاضا نماید و تأخیر در تقاضای اجرا از لحاظ قابلیت اجرای آن خللی بحکم وارد نمی سازد مگر در مورد ماده ۱۷۳ قانون آئین دادرسی مدنی که از موارد استثنائی است. مورد دیگری که در تصرف عدوانی دادسرا پیش می آید طرح دعوی بطرفیت شریک است که قابل پیش بینی و رسیدگی است. ممکن است موضوع تصرف عدوانی و مزاحمت در مورد اموال منقول باشد که در این صورت رسیدگی به آنها در صلاحیت مأمرین انتظامی و در صورت نبودن آنها با فرماندار و بخشدار محل است.

۱. ح. ۵۰-۴۶۸

صدور چک بی محل جنبه جزائی ندارد، زیرا عنصر حقیقی جرم که سوء نیت باشد موجود نیست. متأسفانه در ایران باین موضوع اصلاً توجهی نشده و اختطارد روزی را موجب ثبوت سوء نیت صادر کننده چک می دانند در حالیکه با توجه به عدم تمکین این امر نمی تواند عدالت اجتماعی را تأمین کند.

۵۰-۴۶۸

ملك اسماعیلی.

«رابطه اختفا اموال با جرم اصلی»

مهنامه ژاندارمری، دوره ۲۱، شماره ۲۴۴، (بهار ۱۳۴۸)، ص. ۲۳.

پنهان کردن اموال حاصله از جرم از جمله جرائم مستمر است و مدت لازم برای مرور زمان اختفا اموال حاصله از جرم، در صورتی که از رجه جنایت باشد، زیاد تر از جرم از رجه جنحه است و این مرور زمان از وقتی شروع می شود که آخرین شخص مخفی کننده از پنهان کردن اموال دست کشیده و آنها را مسترد دارد. اگر مرتکب جرم اصلی و مخفی کننده اموال هر دو یک نفر باشند نمی توان به عنوان دوجرم او را تعقیب نمود، ولی برعکس پنهان کننده اموال را می توان هم به عنوان عملی که مرتکب شده مجرم دانست و هم به عنوان معاون مجرم اصلی تحت تعقیب قرار داد و چون اختفا اموال مرتبط با جرم اصلی است مجرم اصلی با اختفاء کننده متضامناً مسئول استرداد اموال تادیه خسارت خواهند بود. ۱. ح. ۵۰-۴۶۸

۵۰-۴۶۸

نراقی، مهدی.

«ثبت بین المللی اختراعات»

حقوق مردم، دوره پنجم، شماره ۱۷، (پاییز ۱۳۴۸)، ص. ۳۱-۲۸.

قرارداد پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی بوجود آمده و تعداد کشورهای که عضو این

روانشناسی

۵۰-۴۷۱

«آیا فرزند ماتنبل است»

مکتب‌مقام (انجمن ملی اولیا و مربیان)، شماره ۸،
شهریورد مهر (۱۳۴۸)، ص. ۲۸ - ۲۳. تصویر ۱.

تنبلی و عقب افتادگی درسی کودکان
ممکن است علل متفاوتی داشته باشد که با اطلاع
از این علت‌ها می‌توان ریشه تنبلی را از بین برون
عواملی که در تنبلی کودک مؤثرند عبارتند از عقب -
ماندگی عقلانی، عدم سلامتی و کمبود انرژی، عدم
مراقبت پزشکی، بی‌توجهی از نظر تحصیلی، اعمال
خسونت در برابر شیطنت و مشاجرات کودک با
اطرافیان، بی‌دقتی در تعیین رشته تحصیلی
مناسب برای اطفال و بالاخره بی‌اعتمادی کودک به
مدرسه. عوامل نامبرده باید مورد توجه اولیاء
مدرسه و همچنین والدین کودک تنبل قرار گیرد و
در رفع آنها بکوشند. گ. ا. ۱.

۵۰-۴۷۲

شاپوریان، رضا.

«مشخصات شخصیت فرد در دوران بلوغ»

خرد و کوشش، شماره ۴، (پهمن ۱۳۴۸)، ص. ۳۶۹ -
۳۸۹. کتابشناسی ۲۲.

زندگی انسان راه مراحل تقسیم‌گرفته‌اند
که کاملاً قراردادی می‌باشد و جنبه علمی ندارد و
روانشناسان برای هر یک از این مراحل قائل به
خصوصیات رشدی و روانی مشخصی هستند. در این
بین به دوران بلوغ برمی‌خوریم. خاطرات ایمن

دوره زود تر فراموش می‌شوند و بطور کلی این دوران -
بسیار بحرانی و پرتلاطم می‌باشد که بنابه توقعات
اجتماعات مختلف شدت وضع می‌یابد. ناراحتیها
این دوران بلوغ فقط مربوط به تغییرات فیزیولوژیک
نیست بلکه بیشتر بخاطر فشاری است که فرد در درون
خود برای سازگار شدن با محیط زندگی و شرایط
و امکانات جدیدش احساس می‌کند. در این مرحله
عدم شناسایی وضع و حال فردی، جوان را متزلزل،
متکی، نامطمئن و معترض و نغی کننده تمام ارزشها
و قوانین اجتماعی می‌سازد. دوران بلوغ را می‌توان
به سه مرحله تقسیم کرد که هر مرحله دارای خصوصیات
مشخصه ایست. مرحله اول یا مرحله منفی، مرحله
دوم یا مرحله فعالیت‌های مثبت و بالاخره مرحله
انتخاب شغل و تشکیل زندگی مستقل می‌باشد.

۵۰-۴۷۳

«کژسازگاری روانی چگونه حادث می‌شود؟»

(قسمت اول)

ماهنامه سپاه دانش، شماره ۶۱، (مهر ۱۳۴۸)، ص.
۲۲ - ۲۵ و ۲۷ - ۲۹. کتابشناسی ۱.

ناسازگاری روانی کودک که سرانجام به
فروماندگی ذهنی وی منجر می‌گردد بصورت مانع
راه رابسوی هدفهای اجتماعی کودک مسدود
می‌سازد. معلمین و والدین در تشدید یا برطرف
نمودن کژسازگاری کودکان در حالت فراوانی دارند.

از طرف دیگر باید محیطی هماهنگ و شرائط یکسان برای تربیت کودکان فراهم آورد و از هر گونه تبعیض اجتماعی، مذهبی و نژادی اجتناب نمود. گ. ا.

۵۰-۴۷۵

مهریان، امیر هوشنگ.

«رابطه ارزشها، نگرشها و شخصیت»

خرداد و کوشش، شماره ۴، (پهن ۱۳۴۸)، ص. ۳۹ - ۴۱. کتابشناسی ۲۱.

هدف این مقاله معرفی تئوری پرفسور

آیزنک EISENCK درباره رابطه شخصیت

و نگرشهای اجتماعی است. بطور کلی ارزشها و نگرشها

نیز مانند هوش و دیگر تفاوتهای فردی جزئی از

شخصیت را تشکیل می دهد و مطالعه آن در حوزه

فعالیت روانشناسان اجتماعی بوده است. روانشناسان

بین ارزشها و نگرشها تفاوتهایی قائلند. از جمله

ارزشها وسعت بیشتری دارند و نگرشهای متعددی

را در بر می گیرند، و عده ای وقت خود را صرف درست

کردن وسایل اندازه گیری آنها کرده اند. این

وسایل انواع مختلفی دارند که معمولاً بصورت

پرسشنامه است. البته تشخیص صفات شخصیت از

نگرشها و ارزشهای اجتماعی باین آسانی میسر نیست.

افراد را از نظر شخصیت و نگرشها به تیپهای مختلفی

تقسیم کرده اند و تربیت اجتماعی و تأثیر آن بر روی کوشش

افراد انکارناپذیر است. م. د.

بعلت ارتباط زیاد دستگاه عصبی با سازگاری

روانی و عقب ماندگی ذهنی که بعداً بوجود

می آید می توان عوامل ژنتیک (ارثی) را تا حدودی

موثر دانست اما شرائط محیطی یعنی خانه و مدرسه

نیز در افزایش یا کاهش میزان کز سازگاریها اثر

فراوانی دارند. کودکان سازگارتر تحت تأثیر

انگیزه های نا آگاه ممکن است بصورت های زیرپاسخ

گویند: پرخاشگری، اضطراب، اختلال روانی،

دلیل تراشی، کناره جویی، و یا بازگشت به

سنین پائین تر طفولیت. گ. ا.

۵۰-۴۷۴

«گز سازگاری روانی چگونه حادث میشود؟»

(قسمت دوم)

ماهنامه سپاه دانش، شماره ۶۲، (آبان ۱۳۴۸)، ص.

۲۴ - ۲۵. کتابشناسی ۱.

معمولاً کلاسهای جداگانه ای تحت نظر

معلمان برزیده و متخصص برای کودکان سازگار

تشکیل می شود ولی اگر رفتار این قبیل کودکان

باعث نگرانی والدین و معلمان باشد بهتر است

راهنمایی و آموزش آنان را به کلینیک راهنمایی کودک

واگذار نمود. در مورد کودک کانیکه علامت اولیه

ناسازگاری در آنان ظاهر شده است باید رفتار

مناسبی اتخاذ شود. معلمان این دسته کودکان

باید در تقویت روحیه و اعتماد به نفس آنها بکوشند و

فعالتهای فوق برنامه برایشان ترتیب دهند.

سیاست

۵۰-۴۷۶

اندی الکسیویچ، امالریک.
«آیا امپراطوری شوروی سقوط خواهد کرد»

ترجمه فریبرز.
خواندنیها، دوره ۳۰، شماره ۱۵، (۲۷ آبان ۱۳۴۸)، ص. ۱۸ - ۱۹ و ۲۰. تصویر ۳.

درست است که در ده سال اخیر نویسندگان و هنرمندان آزاد بهای بیشتری در شوروی پیدا کرده اند ولی وضع به طور کلی فرقش نکرده است. مخالفان دیکتاتوری توتالیتار به سه قسمت تقسیم می شوند: مارکسیست-لنینیستها، که معتقدند دولت به آرمانهای مارکسیستی-لنینیستی خیانت می کند؛ طرفداران مذهب و اخلاق، لیبرالها که ضمن پذیرش زیربنای سوسیالیستی الگوی غرب را می پسندند. در روسیه ممکن است دگرگونی شدیدی بوجود آید و شاید بدست نظامیان، به نظرمین میان شوروی و چین بی تردید جنگ خواهد شد. چین نیز مانند شوروی مرحله «انترناسیولیسیم» را پشت سر خواهد گذارد و ابتدا ناسیونالیست و سپس توسعه طلب خواهد شد. به نظرمین پنج سال پس از جنگ شوروی و چین رژیم شوروی سرنگون خواهد شد، و اگر تا آن زمان طبقه متوسط قدرت بدست آورده باشد این تحولات آرا مترصورت خواهد گرفت.

د. ت.

۵۰-۴۷۷

«انگلستان بر سرد و راهی بازار مشترک»
صبح امروز، شماره ۴۰۴، (۴ اسفند ۱۳۴۸)، ص. ۱۰. تصویر ۲.

کشمکش بزرگی بین حزب کارگرمحافظه کار انگلیس در مورد شرکت با عدم شرکت در بازار مشترک اروپا جریان دارد. در نظر برخی محافظ اقتصاد انگلیس شرکت انگلستان در این بازار قیمت مواد غذایی را بالا می برد و انگلستان از لحاظ قدرت اقتصادی سال بسال قویتر می گردد و در صورت دور ماندن از آن صد درصد دچار فقر می شود. محافظه کاران نه تنها در مورد اقتصادیات اصول دولت کارگری را قبول ندارند بلکه اهداف سیاسی آنها نیز با هدفهای حزب کارگرمشاورت زیادی دارد. د. م. د.

۵۰-۴۷۸

«جنگهای داخلی نیجریه»

ترجمه علی محمد عبادی.
مهنامه آرتش، دوره ۴۸، شماره ۷ و ۸، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۳۱ - ۳۸. تصویر ۳. کتابخانه ۱.

نیجریه با ۵۰ میلیون جمعیت، در سال ۱۹۶۰ استقلال به دست آورد و به خاطر داشتن بخشهای مختلف نژادی و فرهنگی به سه بخش شمالی، باختری و خاوری تقسیم شد. این تقسیم بندی زیر نفوذ بخش شمالی قرار گرفت که سیاستی برتری جوداشت. واپسین بیشترین خطر عقب

اوکینا و با ژاپن موافقت‌هایی کرده و پس شوری در مورد اراضی شمالی هنوز پاسخ مثبتی نداده است. روابط ژاپن و شوروی بهبود یافته، همچنین روابط با چین نیز پیشرفت زیادی کرده است. در مورد ویتنام، ژاپن هوادار حل اختلاف از راه مسالمت‌آمیز است. در مورد همسایه‌های منطقه‌ای در آسیا، ژاپن کوشش زیادی کرده است. بنظر این دولت اشغال چکسلواکی تجاوزی بوده است. استقلال آن کشور و نقض منشور ملل متحد. دولت ژاپن حمایت خویش را از قرارداد جلوگیری از گسترش سلاح‌های اتمی اعلام کرده است، و در زمینه استفاده مسالمت‌آمیز از انرژی اتمی نیز قرارداد هایی با آمریکا و انگلستان دارد. د. د. ت.

۴۸-۵۰

«دولت شورشی رود زیالطمه دیده‌است؟»

ترجمه فرخ بزمش.

فردوسی، شماره ۹۳۳، (دی ۱۳۴۸)، ص. ۱۴-۱۵. تصویر ۲. کتابشناسی ۱.

مجازات اقتصادی رود زیالطمه، که مطابق قرار سازمان ملل انجام می‌گیرد، نتایج اقتصادی زیادی داده است. با اینکه بعضی از کشورهای بزرگ همچنان به داد و ستد بارود زیالطمه می‌دهند، میزان داد و ستد خارجی این کشور سخت کم شده است. درآمد سرانه کشور که در ۱۹۶۴ معادل ۲۳۳ دلار بود تا سال ۱۹۶۹ تنها ۱ دلار افزایش یافته. رود زیالطمه شده است که میزان تولید کشاورزی را به سبب محدود بودن بازار خارجی، پایین بیاورد. همدست عمده رود زیالطمه، افریقای جنوبی و موزامبیک برتقال است. از ۴۲ مؤسسه بزرگ استخراج معدن ۱۶ تا متعلق به افریقای جنوبی و ۲۶ تا انگلیسی (با شرکت آمریکاییان) است. رود زیالطمه تازه‌ای در راه تبعیض نژادی پرده بسته و یک قدم به افریقای جنوبی نزدیک‌تر شده است.

ماندگی این بخش و دسترس نداشتن به دریا بود. قدرت بخش شمالی در دست رهبران فتودالی ماند که با وارد شدن فرهنگ و تمدن غرب به خاک خود سخت مخالف بودند. ایبوها، از قبایل نیجریه در منطقه خاوری به علت موقعیت مکانی از دستبرد و غارت برده فروشان آزاد بودند، و به همین علت جمعیت آنها به سرعت رشد یافت و چون در منطقه کوچک خود نمی‌توانستند به مانند به شهرهای مختلف مهاجرت کردند و به کارهایی مانند منشی‌گری، بازرگانی، صنعتگری و خدمات دولتی پرداختند. ایبوها مسیحیت و فرهنگ اروپایی را پذیرفتند و از قبایل دیگر متمایز شدند. در ناحیه باختری بیشتر افراد قبایل پورویا می‌زیستند که از نظر فرهنگی از ایبوها عقب مانده تر بودند. از همان آغاز استقلال نیجریه اختلاف میان قبایل مختلف سبب کشمکش‌های زیاد و سرانجام آشوبها و بغیانها گردید. هنگامی که یکی از ایبوها، حکومت را بدست گرفت و سیستم حکومتی فدرال را منحل کرد آشوبهایی در شمال برپا شد، استقلال جمهوری بیافرا اعلام گردید و جنگ داخلی در گرفت. (مقاله سپس به بررسی نظامی جنگ می‌پردازد) د. د. ا.

۴۷۹-۵۰

«خطوط اساسی دیپلماسی ژاپن و تحولات

آن»

نشریه اخبار ژاپن، شماره ۲۸۸، (۲۲ مهر ۱۳۴۸)، ص. ۲-۷.

این مقاله خلاصه کتاب آبی دیپلماتیک امسال وزارت خارجه ژاپن است. هدف نهایی دیپلماسی ژاپن ایجاد یک جهان فارغ از جنگ است. این کشور با ایالات متحده یک پیمان همکاری برای امنیت متقابل امضا کرده است. از لحاظ امنیت منطقه‌ای ژاپن خواهان پس گرفتن جزیره اوکینا و اراضی شمالی است. امریکاییان پس دادن

مطابق قانون اصلاحات ارضی تازه‌ای که تصویب شده به نزدیک ۵ میلیون سیاهپوست رود زیبا حتی یک قطعه زمین نمی‌رسد. فعالیت مخالفان نیز در پرستان هنوز چندان نیرومند نیست ولی آینده درخشانی دارد. آ. ب.

۵۰-۴۸۱

دید، دبیر.

«شمارش معکوس در اوکیناوا»

ترجمه پیمان.

خواندنیها، دوره ۳۰، شماره ۲۲، (۲۲ آذر ۱۳۴۸)، ص. ۱۴-۱۵ و ۵۵. تصویر ۱. کتابخانه ۱.

جزیره اوکیناوا در ۱۹۴۵ به دست امریکائی ها افتاد. انسان در طول سالها در آن تأسیسات بزرگی ساختند تا آنجا که اینک یکی از بزرگترین پایگاههای جنگی جهان است. ژاپنی ها همواره خواستار الحاق دوباره این جزیره به سرزمین خود بودند و خواسته اند که تأسیسات نظامی که عرضه زندگی آنان را تنگ می کند برجیده شود. مطابق موافقتی که میان ژاپن و ایالات متحده شده اوکیناوا در ۱۹۷۲ به ژاپن بازگردانده خواهد شد، ولی هرآینه در کره جنوبی جنگی درگیر امریکا اختیار استفاده از پایگاههای آن را خواهد داشت. آ. ب.

۵۰-۴۸۲

عنایت.

«جناحهای تشکیل دهنده حکومت در

کشورهای مختلف اروپائی»

نگین، شماره ۵۶، (۵۱ ۱۳۴۸)، ص. ۱۴ و ۴۷

در کشورهای که دموکراسی در آن حاکم است جناحها و ارگانهای افکار عمومی نقش قاطعی در حکومت دارند. مثلاً در بریتانیا ارگانهای زیر به ترتیب در حکومت نفوذ دارند: پارلمان، رادیو و تلویزیون، مطبوعات، بانکها، اتحادیه های کارگری. پس از اینها دیگر ارگانهای افکار عمومی

۵۰-۴۸۳

«گزارش یک ناظر عینی از محاکمه بریا»

فردوسی، شماره ۹۴۱، (۲۴ آذر ۱۳۴۸)، ص. ۹ و ۴۱. تصویر ۱.

این مقاله شرحی است که یک ناظر عینی در باره محاکمه بریا وزیر امنیت پیشین شوروی نوشته است. مطابق این گزارش بریا رابه کرملین دعوت می کنند پس از آنکه اویدون گارد محافظ به درون کاخ می آید مردانی بر سرش می ریزند و او را دستگیر می کنند. اتهاماتی که در دادگاه به او زده شد این بود که می خواست قدرت را در دست بگیرد. در خدمت دستگاه جاسوسی انگلستان بوده، از قدرت می خواسته است سوء استفاده کند و غیره. بریا اتهامات را رد می کند ولی به اعدام محکوم می شود. آ. ب.

۵۰-۴۸۴

«مذاکرات چین و شوروی»

صبح امروز، شماره ۴۸۷، (۵ آبان ۱۳۴۸)، ص. ۵. تصویر ۱.

بنظری رسد که مذاکرات چین و شوروی بیشتر جنبه سیاسی دارد تا مری و تصمیمی رود که در فوکل کمیونسیم خواسته باشند در مقابل با امریکا

کلی هدف نهائی ایالات متحده ادامه صلح و مبارزه با وجود آمدن امپراتوری جهانی کمونیستی است. م. م. د.

۵۰-۴۸۶

هاباچی، رند.

«میراث ساعت»

ترجمه ناصر جدیدی.

پایام، سال اول، شماره ۳، (آذر ۱۳۴۸)، ص. ۱۲ - ۱۹. تصویر ۶.

مهاتمانگاندی رهبر جدید جنبش ملی هند که هدف اصلی آزادی سیاسی هندوستان بود معتقد بود که تنها مذالیه حقوق مشروع از راه خودگذشتگی و تزکیه نفس، پذیرش ضربات و زندان و خودداری از هرگونه اعمال زورنسیبست مردم یاد آرای است که می تواند آزادی حقیقی و عاری از نقص ملی را فراهم کند. این عقاید حتی برخلاف کسانی که قوت پیام گاندی را با مقتضیات دنیای کنونی نمی کنند شنودنی است. در جهان امروز مقاومت، مسالمت آمیزد ر سراسر جهان بخصوص در قلمرو سازمان متحد اهمیت بین المللی پیدا کرده. او معتقد بود که ما نباید منتظر بمانیم تا سایه شوم بینوائیها محیط زندگی را تیره و تار کند آنگاه ناگزیر به چاره جویی بپردازیم. بدین ترتیب انفجاری که در دنیای سوم به علت شیوع فقر و بینوائی در شرف تکوین است به روشی حلم آمیز بر طرف می گردد. او می گفت دین من حسد و جغرافیایی نمی شناسد، اگر واقعاً به دین خود ایمان داشته باشم باید مسیر خود را به هند محدود نکنم. او به استقلالی که موجب جدا افتادگی می شود عقیده نداشت، هدفش استقلالی بود که متضمن همکاری و اوطالبانه و مودت متقابل با سایر کشورها باشد. ا. ج. د.

اختلافات خود را کنار بگذارند. در مورد مذاکرات مربوط به رفع اختلافات مرزی یا شوروی باید ادعای چین را قبول کند و مناطق مورد منازعه را به پاکستان واگذارد و بیانوی تقسیم و تعدیل در مرزها با وجود آید که اینهم عملی بنظر نمی رسد، و متحماً پس از این مذاکرات و شکست آن اختلافات میان چین و شوروی باز هم عمیق تر خواهد شد. م. م. د.

۵۰-۴۸۵

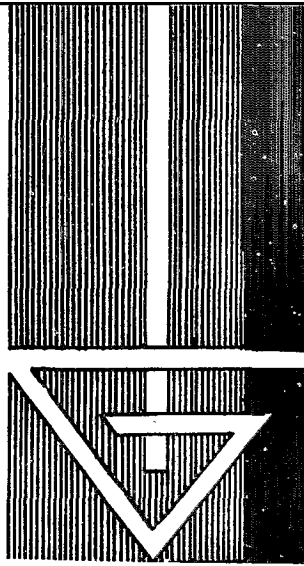
میرفخرائی، عبدالله.

«هدفهای سیاست خارجی ایالات متحده

آمریکا»

مجله دانشگاه پدافند ملی، شماره ۱۱ و ۱۲، (۱۳۴۸)، ص. ۲۲ - ۳۵.

سیاست خارجی ایالات متحده متوجه بنای جهانی است که نه تنها امریکا بلکه سایر مردم نیز بتوانند به امنیت و رفاه بیشتری نائل شوند. ایالات متحده این امر را با نهضت جهانی کمونیسم مغایر میداند و برای ثیل به این امنیت داشتن قدرت نظامی صحیح و همچنین فراهم ساختن موجبات همستگی نزدیکی بین دموکراسیهای صنعتی پیشرفته اروپای غربی، امریکای شمالی و آسیا و بویژه ژاپن را ضروری می داند. امنیت مردم ایالات متحده، امریکا و بقیه جهان آزاد کمک به کشورهای توسعه نیافته جهان را برای مدرنیزه شدن ضروری می سازد، البته بدون آنکه با استقلال یاراهی که برای تعقیب دموکراسی در پیست گرفته اند لطمه ای بزند. برای تحقق امنیت جهانی کمک به ظهور و تدریجی اجتماعی واقعی از طریق تشکیل و توسعه سازمانهای بین المللی و منطقه ای و سعی در کاهش زمینه های اختلاف بین المللی بلوک کمونیستی و تلاش برای یافتن رشته های نامحدود که صلح را پیوند دهد قابل اهمیت است. بطور

فهرستها

فهرست نام نویسندگان

۲۷۵	اورلانيس، بوریس	۲۶۱	آدرنگی، مسعود
۴۱۴	ایرانپور، منوچهر	۳۸۳، ۲۵۹	آرام، احمد
۴۱۳	ایرانپور، هدایت	۲۵۲، ۲۲۴	آقایانی چاوشی، جعفر
۳۴۹	ایرانی، ناصر	۳۵۰	آهی، خسرو
۳۸۴	ایروین، تئودور		
۳۴۴، ۳۴۱	ایزدی، سیروس	۳۵۲	ابتکار، تقی
۲۶۸	ایوانف، ن.	۳۸۳	ادیشیه، ملکوم س.
		۳۶۱	ارباب زاده، یوسف
۴۵۳	بالدیان	۴۱۱	اردوبادی، عباس
۳۸۵	بختورتاش، نصرت الله	۴۰۸	اسدی، علی
۲۶۴	بدیع زادگان، اصغر	۳۸۲	اسدیان، شاپور
۴۱۶	برزگر، صادق	۳۷۴	اسکندری، فریور
۳۰۹	بریمانی، جلال	۳۵۷	اسماعیل پور، اسماعیل
۳۱۰	بونز رجمهر، مهر	۴۲۰	اصغری، محمد حسین
۴۳۶	بهبهانی، فرهاد	۳۴۶	اعتبار، حمید
۳۱۱	بهرامی، رئیس	۳۸۰	اعتماد، اسماعیل
۲۸۴	بهرامی، غلامرضا	۳۰۷	افشار، احمد
۲۷۷	بهزاد، محمود	۴۴۳	افشار نادری، نادر
		۳۰۸، ۲۸۳	افغان، احمد
۴۶۰	پرهام، باقر	۲۴۴	امیر معز، علیرضا
۴۸۰	پژوهش، فرخ	۴۷۶	اندری الکسیویچ، امالریک
۴۴۵	پژوهام، مهدی	۳۷۹	انصاری، صادق

۲۶۳	خورگامی ، محمد هادی	۳۷۰	پورآرین ، سیروس
		۴۱۸	پهرزاده ، مهدی
۳۲۸	داد منش	۴۱۷	پهرنیا ، حسین
۳۳۷	دراوانسیان ، شایق	۳۱۲	پیروزعزیزی ، صادق
۳۹۰	دراویل ، لئونارد	۴۸۱	پیمان
۴۶۵	دشت آرا ، رضا	۴۱۹	پیمان ، ع
۳۱۴	دواجی ، فریدون		
۳۸۲	دوگدال ، برت . ا .	۴۱۲	تاجبخش ، فتحعلی
		۳۲۶	تسلیمی ، محسن
۲۸۶	ذوالقدری ، مسیح الله	۳۱۳	توکل ، امیراصغر
۳۷۵	رضائیان ، محمد علی	۳۸۶	ثنائی ، باقر
۳۵۰	رضایی زاده ، مهدی		
۳۶۳	رضوانی ، ناصر	۴۸۶	جدیدی ، ناصر
۳۶۴	رضوی زاده ، نظام الدین	۲۸۰	جزایری ، مجتبی
۳۲۹	راد ووان ، د . تزار	۴۴۶	جلیلی ، محمد رضا
۲۸۲	راعی ، محمد مهدی		
۲۹۲	رفعت ، عبدالله	۳۴۲	چهرازی
۳۷۱	رفیع ، محمد جعفر		
۴۳۴ ، ۴۲۳ ، ۴۲۲	رفیعی ، صمد	۳۰۷	حاتمی منزله ، هوشنگ
۳۳۵	رواقی ، مهرداد	۲۶۴ ، ۲۶۲	حبیبی ، نورالدین
۲۸۷	روحانی زاده ، ناصر	۳۲۷	حجازی ، رضا
۲۴۵	ریحان ، داوید	۲۸۵	حریری ، حسین
۴۸۱	رید ، دیوید	۳۱۵	حسابی ، عبدالحمید
		۳۸۷	حسینی ، علی اکبر
۳۴۵	زرگر ، موسی	۴۴۷	حسینی ، غفار
۳۲۳ ، ۳۲۲	زرین دست ، محمد رضا	۳۶۲	حسینیان ، مرتضی
۲۶۴	زاد مرد ، حسین	۳۸۸	حمید ، حمید

۳۹۲	شواس، ژان	۲۹۳	زمانی، بشیر
۲۹۷	شعاعی، ایراندخت	۳۳۰	زند، سیروس
۳۳۱	شفق، ایرج	۳۱۷	زهري، غلامرضا
۳۹۰	شفیع آبادی، عبدالله	۲۹۴	زهی، فرج الله
۳۴۶	شمسا، عبدالحمود		
۲۵۰	شمس ملک آرا، ایرج	۳۸۱	ستاری، محمد
۳۹۳	شهیدی، شاهین	۲۶۵	سرابی، آ.
۳۶۶	شیبانی، سعید	۳۰۹	سنگ، فاطمه
۳۱۶	شیخ زاده، عبدالحمید	۳۷۲	سعادت، ناصر
		۳۳۶	سعیدی، سیمین
۳۳۷	صادقی، ناصر	۴۲۶، ۴۲۵	سقفی، سیروس
۴۵۱	صالحزاده	۲۹۲	سمندر، سیاوش
۳۴۹	صرام، محمود	۳۹۹، ۴۶۰	سمیعی، احمد
۳۵۳	صرام، مهدی	۳۱۵	سیدفرشی، جلال
۴۲۷	صفوت، زرتشت		
۳۷۷	صمدی، اسماعیل	۴۷۲	شاپوریان، رضا
		۴۶۶	شامبیاتی، زاله
۴۳۱، ۴۳۰	عاطفی پور، نیک محمد	۳۹۱	شاملو، سعید
۳۲۹	عالمی، صدر	۳۷۶	شاهی
۴۷۸	عبادی، علی محمد	۴۴۸	شاهین، شاپور
۳۶۹	عبدالهی، عبدالله	۴۴۹	شرام، ویلیام
۲۹۶، ۲۹۵	عذرانی، م. ه.	۲۵۵	شرف الدین، احمد
۴۵۲	عجمی، اسمعیل	۳۴۶	شریعت، شمس
۴۳۲	عدلی، ابوالفضل	۴۵۰	شریعت پناهی، مرتضی
۲۷۳، ۲۷۲	عسکری شیرازی	۳۴۷	شریفی، جلال الدین
۳۷۲	عطایی، منصور	۳۴۰	شریفی، مهدی
۲۹۷	علاء، فریدون	۲۱۵	شریفی، ناصر
۲۸۸	علوی نائینی	۲۷۵	شریفیان، عبدالحسین

۳۰۴	کاراپتیان، ژیرایر	۴۸۲	عنایت
۲۷۰	کاوه، جعفر	۴۴۹	عنایت، محمود
۳۷۲	کریمی، هادی	۳۳۸	عنصری، محمد علی
۲۵۸	کوماروف، ویکتور		
۴۳۴	کوینزبرک	۳۶۷	فاینگلد، اس. آی
۴۵۴	کلینبرگ، اوتو	۳۹۵	فتاحی پور، احمد
۲۶۶	کمانگر، تیمور	۳۱۶	فخران، بهمن
۴۲۸، ۳۵۸	کمانی، ایرج	۳۶۸	فرارونی، بهرام
		۳۵۴	فرزاد، هومان
۴۵۵	گابور دایوی، جان دنیس	۴۳۳	فروزان، منصور
۲۹۸	گوشه گیر، سید موسی	۳۱۸	فروزانفر، نوشین
		۴۱۰	فرهید، محمد صادق
۳۶۴	لاریجانی، مرتضی	۳۹۸	فقیهی، محمد هادی
۳۹۹، ۳۹۸	لانگران، پل	۳۱۷	فلسفی، احمد
		۴۵۳	فوستر، ژرژ
۲۵۹	مارکس، گیورگی	۲۵۶	فولدی، لسلی. ال.
۲۵۲	مایکل، گولدبرک	۳۲۴	فین برگ، جرج
۴۰۰	محسنی، منوچهر		
۳۳۵، ۳۳۲	محقق یزدی، حسن	۴۰۲، ۳۹۷	قاسمی، احمد
۴۳۵، ۳۵۹	محمدی، ع.	۲۵۴، ۲۴۶	قاضی زاده، احمد
۴۵۷	محمودی، کامبیز	۳۱۸	قانع، ابوالقاسم
۲۴۹، ۲۴۷	محمودی مجدآبادی، محمود	۲۵۱	قراگوزلو، جلیل الله
۳۴۷	مختارزاده، صادق	۳۲۰	قریب، عالی
۲۵۶	مدرس رضوی، محسن	۲۶۹	قریب، عبد الکریم
۳۳۳	مرتضوی، عباس	۳۱۹	قریب، محمد
۳۵۱	مرشد، محمد	۲۵۷	قزوینیان، علاءالدین
۲۹۹	مریل، جان	۲۵۸	قلی نیا، عارف
۳۴۳	مزل، آلبرت		

۳۰۴	ناتان ، منصور	۴۳۶	مستوفی ، باقر
۲۸۹	نابی ، محمد	۴۰۱	مشایخی ، محمد
۴۰۲	نخامکین ، ژوزف	۳۰۰	مشیری ، بدیع الله
۴۰۳	نخعی ، امیرحسین	۳۷۸	مصطفوی ، مصطفی
۴۶۱	نراقی ، احسان	۲۷۱	معتد ، احمد
۴۶۹	نراقی ، مهدی	۴۵۸	معتد نژاد ، کاظم
۴۰۵ ، ۴۰۴	نصفت ، مرتضی	۴۰۹	معین الغریائی ، محمد باقر
۳۱۳	نظری ، انوشیروان	۴۵۹	مقدم مراغه ، رحمت الله
۲۹۰	نعمت ، ژینوس	۴۶۸	ملك ، اسماعیل
۳۳۶	نفیسی ، کیاوش	۴۶۷	ملك ، محمد کاظم
۳۵۰	نمری ، جعفر	۳۳۹	ملکی ، محمد علی
۳۰۵	نواب ، منوچهر	۴۳۸ ، ۴۳۷	منتظر " ظهور " ، محمود
۳۴۴	نوریخس ، جواد	۴۶۰	مدرس ، هانوی
۴۴۰	نهاوندی ، هوشنگ	۳۴۸	منصور ، محمد حسین
۳۰۶ ، ۲۹۹	نیک اختر ، بیژن	۲۷۸	مولوی ، محمد علی
۳۲۵	نیکخو ، محمد علی	۳۶۰	مؤید ، منصور
۴۶۱	نیک گهر ، عبدالحسین	۲۶۷	مهدوی ، عزیزه
۳۲۰	نیلوفری ، قدسی	۲۵۳	مهدوی ، محمد
		۳۰۱	مهدوی ، ناظر
۴۴۱	واثقی ، حسن	۳۷۳	مهدی ، محمد باقر
۴۶۲	والی پور	۴۷۵	مهریار ، امیر هوشنگ
۲۶۸	وشوقی ، محمد	۴۳۹	میربهاء ، ابوالحسن
۴۴۲	وحید نیا ، سیف الله	۲۷۹	میرشاه ولد ، ابراهیم
۴۰۹	ورنون ، فیلیپ ا .	۳۰۳ ، ۳۰۲	میرفتاحی ، کریم
۴۶۴ ، ۴۶۳	وزیرنیا ، مهدی	۴۸۵	میرفخرائی ، عبد الله
		۳۲۱	میر محمد صادقی ، حسین
۴۸۶	هاباچی ، رنه	۳۵۵	میری ، امیر منصور
۲۷۴	هاشمی ، فریدون	۲۹۲	میری ، روحی

۲۵۴	یاکوبسن، ویلیام	۳۳۴	هاشمی، موسی
۳۳۲	یزدی، اسماعیل	۳۴۸	هدایت، انوشیروان
۴۷۰	یلفانی، علو، اکبر	۲۹۱	هدایت، حبیب
۲۶۰	ینی، هانس	۳۴۰	هرندیان، باقر

فهرست مجله‌ها

داروپزشکی	ابتکار
دانش پزشکی ، مجله	اخبار ژاپن ، نشریه
دانشکدهٔ پدافند ملی	اطاق صنایع و معادن ایران
دانشکدهٔ پزشکی تهران ، مجله	اقتصاد و صنعت
دانشکدهٔ علوم ، نشریه	انجمن نفت ایران
دانشکدهٔ فنی ، نشریه	بازار خاورمیانه
دانشکدهٔ کشاورزی کرج ، نشریه	بانک ملی ایران ، مجله
دانشگاه مشهد ، دانشکدهٔ ادبیات و علوم	بورس ماهانه
انسانی	بهداشت روانی ، مجله
دانشمند	بیماریهای پوست و آمیزشی ایران
رامین	بیماریهای گیاهی
سپاه دانش ، ماهنامه	پلی تکنیک تهران ، نشریهٔ علمی و فنی
سخن ، ماهنامهٔ دانش و فن	پیام یونسکو
سلامت فکر	تحقیقات اقتصادی
شهرانی کل کشور	تحقیقات روزنامه نگاری
شکار و طبیعت	تلاش
صبح امروز	جامعهٔ دندانپزشکان ایران
طب عمومی ، مجله	جهان نو
علمی ، نشریه	حقوق مردم
علوم اجتماعی ، نامه	خرد و کوشش
فردوسی	خواندنیها

فرهنگ زندگی

کانون سرد فتران

کانون مهندسین ایران

کانون وکلا

گام

ماهنامه آموزش و پرورش

ماهنامه ارتش

ماهنامه ژاندارمری

مرزهای نو

مرکز طبی کودکان ، نشریه

مسائل ایران

مکتب مام

نگین

نیروی هوا، شاهنشاهی

وحید ، هفتگی

هواشناسی کل کشور ، نشریه

یکان

اصل مقالاتی که چکیده آنها در این نشریه آمده است در کتابخانه مرکز مدارك علمی وجود دارد و فتوکپی آنها به بهای صفحات پنج ریال در دسترس علاقمندان قرار می گیرد و در صورت تمایل به دریافت فتوکپی مقالات فرم پشت این ورقه را کامل کنید و به نشانی مرکز مدارك ارسال دارید.

اصل مقالاتی که چکیده آنها در این نشریه آمده است در کتابخانه مرکز مدارك علمی وجود دارد و فتوکپی آنها به بهای صفحات پنج ریال در دسترس علاقمندان قرار می گیرد و در صورت تمایل به دریافت فتوکپی مقالات فرم پشت این ورقه را کامل کنید و به نشانی مرکز مدارك ارسال دارید.

مرکز مدارك علمي

خواهشمند است فتوكي مقاله زير را براي ارسال داريد .

نام مقاله

نام مجله

دوره ي

نام نويسنده

شماره ي

شماره

صفحه ي

نام و نام خانوادگي

نشاني

مبلغ

ريال بصورت

به نشاني مركز

ارسال شد .

مرکز مدارك علمي

خواهشمند است فتوكي مقاله زير را براي ارسال داريد .

نام مقاله

نام مجله

دوره ي

نام نويسنده

شماره ي

شماره

صفحه ي

نام و نام خانوادگي

نشاني

مبلغ

ريال بصورت

به نشاني مركز

ارسال شد .

No. 27

Tehran Book Processing Centre

Card Number M49-5968

Published by Iranian Documentation Centre

Institute for Research and Planning in Science and Education
Iranian Documentation Centre
(IRANDOC)

Irandoc Science and Social Science

ABSTRACT BULLETIN

Volume 3

Number 3 & 4

Autumn & Winter 1971